

Пословни број: К-По2 23/2010

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ - Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судија: Татјане Вуковић, председника већа, Оливере Анђелковић и Драгана Мирковића, чланова већа, са записничарем Јасминком Јовановић, у кривичном предмету против оптуженог Савић Горана, чији је бранилац адвокат Радован Павловић, оптуженог Ђилерџић Саше, чији је бранилац адвокат Небојша Милосављевић и оптуженог Јанковић Дарка, чији је бранилац адвокат Небојша Перовић, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву, у вези члана 22 КЗ СРЈ, по оптужницама Тужилаштва за ратне злочине РС КТРЗ бр.8/07 од 14.03.2008. године, КТРЗ бр.1/20 од 26.04.2010. године, које су прецизиране дана 10.09.2010. године, 17.11.2011. и 07.12.2011. године, након усменог, главног и јавног претреса одржаног дана 08.12.2011. године донео је и дана 16.12.2011. године, у присуству заменика Тужиоца за ратне злочине Милана Петровића, оптужених, њихових бранилаца, јавно објавио

ПРЕСУДУ

Оптужени:

1.ГОРАН САВИЋ звани «Саво», [REDACTED]

2.ДАРКО ЈАНКОВИЋ звани «Пуфта», [REDACTED]

КРИВИ СУ

Што су:

За време немеђународног оружаног сукоба на територији Босне и Херцеговине, бивше Републике СФРЈ, који се водио између наоружаних формација на страни српског, муслиманског и хрватског народа у периоду од почетка 1992. до 1995.године, као припадници српске стране у сукобу - јединице „Пиварски“ и Територијалне одбране Зворника, кршећи правила међународног права – одредбе заједничког чл. 3 Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949.године (IV Женевска конвенција), ратификоване Одлуком Народне Скупштине ФНРЈ („Службени лист“ бр.24/50) и правила из Допунског Протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949.године о заштити жртава немеђународних оружаных сукоба (Протокол II од 8.6.1977), учинили и то:

I

Злочини на пољопривредном добру „Економија“

Оптужени Савић Горан зв.“Саво“ и Јанковић Дарко зв.“Пуфта“

У периоду од око 05. до 12.05.1992.године, у просторију за смештај и клање стоке на пољопривредно добро „Економија“ у Зворнику, сукцесивно су довођена и затварана лица муслиманске националности – цивили односно заштићена лица према одредбама чл.3 IV Женевске конвенције, а међу којима су били и оштећени - заштићени сведоци под псеудонимима: „У“, „Четири“, „Х“, „Т“, „Ф“, „Бета“, као и оштећени: [REDACTED]

1.

Највероватније дана 05.05.1992.године када је на „Економију“ била доведена и затворена група од 12 лица муслиманске националности - цивили односно заштићена лица према одредбама чл.3 IV Женевске конвенције, у којој групи су били и оштећени: заштићени сведок „Бета“,

у просторију су ушли **оптуђени Савић и Јанковић** заједно са Славковић Драганом и Кораћ Иваном, правноснажно осуђеним у предмету Окружног суда у Београду К.В.бр.5/05 где су, саглашавајући се сваки са предузетом радњом другога, тукли већи број оштећених и повређивали њихов телесни интегритет, тако што су ногама и рукама и разним предметима, као што су палице и слично ударали оштећене по разним деловима тела, а међу њима и заштићеног сведока „Бета“, чиме су прекршили правила из чл.3. ст.1. тач.1. под а) IV Женевске конвенције и правила из чл.4. ст.2. тач. а) Протокола II.

Оптуђени Савић Горан зв.“Саво“

2.

Дана 11. или 12.05.1992.године, **оптуђени Савић** је ушао у просторију «Економије» заједно са правноснажно осуђеним Славковић Драганом, којом приликом је Славковић прозвао оштећеног, питао га која је он зверка када мора он лично да га испитује, а затим су, саглашавајући се сваки са предузетом радњом другога, оштећеног тешко претукли и од њега одузели златан ланчић са врата, на тај начин што је Славковић оштећеног тукао ногама и рукама по глави и другим деловима тела, а **оптуђени Савић** стајао наоружан у близини и у једном тренутку са врата оштећеног, врхом цеви своје пушке, скинуо и одузео златан ланчић уз речи: «ово ти више неће требати», те тако повредили телесни интегритет оштећеног након чега се он једва кретао, кршећи правила из чл.3. ст.1. тач.1. под а) IV Женевске конвенције и правила из чл.4. ст.2. тач. а) Протокола II.

Оптужени Јанковић Дарко зв. "Пуфта"

II

Злочин на „Циглани“

Са пољопривредног добра „Економија“ 12. маја 1992.године, на место звано „Циглана“ -- погон предузећа „Нови извор“ у Зворнику, пребачено је на принудни рад око двадесет лица муслиманске националности, међу којима су били и оштећени - заштићени сведоци: „У“, „Четири“, „Бета“, „Т“ и „Ф“, као и оштећени: [REDACTED]

1.

Оптужени Јанковић, почев од доласка на „Циглану“ у првој половини јуна до пред крај јуна 1992.године, где је као припадник јединице „Пиварски“ и Територијалне одбране Зворника био ангажован на дужности стражара и чувара оштећених лица муслиманске националности - цивила односно заштићених лица према одредбама чл.3 IV Женевске конвенције, који су били на принудном раду у „Циглани“, више пута, са правноснажно осуђенима Славковић Драганом и Кораћ Иваном, према већем броју оштећених међу којима су били и оштећени заштићени сведоци „Ф“, „Т“, „Четири“ и „У“, нечовечно поступао, изводивши оштећене из „Циглане“ у различитим групама и наређујући им да из муслиманских па и српских кућа на подручју Зворника за њих пљачкају и одузимају разне предмете: ормаре, телевизоре, шпорете, фрижидере, намештај, електропећи и другу робу, коју су потом присвајали, тако што су одузету робу скривали са робом „Циглане“ и делимично је пребацивали и у Републику Србију, саглашавајући се са предузетим радњама других, кршећи правила из чл. 3. ст.1. тач.1. под ц) IV Женевске конвенције и правила из чл.4. ст.1. и 2. тач е) и г) Протокола II.

2.

Неутврђеног дана у другој половини јуна 1992.године, оптужени Јанковић, повређивао телесни интегритет оштећених [REDACTED] на тај начин што је у два наврата улазио у просторију у којој су боравили оштећени, те у једном наврату извео оштећеног [REDACTED], кога је својим ножем порезао у пределу врата, услед чега је оштећени био сав крвав, а након краћег времена је

оштећеног [REDACTED] убацио у гепек путничког возила и одвезао из „Диглане“, те га из ватреног оружја у непосредној близини лишио живота, а у другом наврату, из једне у другу просторију извео оштећеног [REDACTED] те му ножем одсекао кожу са руке на којој је била тетоважа „звезда са полумесецом“, промера 5/6цм, кршећи правила из чл. 3. ст.1. тач.1. под а) IV Женевске конвенције и правила из чл.4. ст.1. и 2. тач а) Протокола II.

III

Злочини у Дому културе у Челопеку

У периоду од око 10. до око половине јуна 1992.године, у неким ситуацијама и заједно са правноснажно осуђенима: Славковић Драганом, Кораћ Иваном и Филиповић Сенишом, сада покојним [REDACTED], као и са још неколико неидентификованих војника - припадника јединица у саставу Територијалне одбране Зворника, кршио правила из чл.3. ст.1. тач.1. под а) и ц) IV Женевске конвенције и правила из чл. 4. ст. 1. и 2. тач. а) и е) Протокола II, тако што је неовлашћено, дању и ноћу, у више наврата и у различитим групама улазио у Дом културе у Челопеку, у коме су боравила 162 цивилна лица муслиманске националности из места Дивич, узета за таоце, међу којима је било више очева и синова, браће и других ближих сродника, где је, саглашавајући се и са предузетим радњама других из групе, затворене цивиле убијао, телесно повређивао и нарочито понижавајућим и деградирајућим поступцима према њима нечовечно поступао и то:

а) 10./11.06.1992.године, уочи Бајрама, у Дом ушао заједно са сада пок. [REDACTED] и још неколико других неидентификованих припадника Територијалне одбране, те су опт. Јанковић и сада пок. [REDACTED], наредили да на бину Дома изађу очеви и синови, да свуку одећу са себе, те да врше орални секс међу собом са мењањем улога у овом чину, што су оштећени морали да чине, а остали да гледају, па је тако на бину изведено неколико парова очева и синова, међу којима су били и [REDACTED] и његов син [REDACTED] и његов син или синовац [REDACTED], и на тај начин, нарочито деградирајућим и понижавајућим поступцима нечовечно поступајући и вређајући људско достојанство оштећених,

-истом приликом у Дому културе, заједно са сада пок. [REDACTED], лишио живота најмање 9 лица, на тај начин што је опт. Јанковић ножем, порезивањем по врату, лишио живота [REDACTED],

██████████, а сада пок. ██████████, пуцањем из малокалибарске пушке лишио живота ██████████, а ██████████ ставио цев пушке у уста и подизањем уста цеви принудио ██████████ да се прогне на прсте, па када је на питање упућено ██████████, оштећеном ██████████, да ли му је то једини син, добио потврдан одговор, одговорио му да ни њега више нема и пуцањем у уста ██████████ лишио живота, да би потом опт. Јанковић и сада пок. ██████████, лишили живота и ██████████, убодима ножем у тело, након што га је претходно из пушке ранио сада пок. ██████████

-након напред описаних догађања, опт.Јанковић и сада пок. ██████████, издали су наређење оштећенима да Дом очисте од крви а лешеве изнесу и утоваре у камион, што су и учинили ██████████, да би после утовара лешева оштећенима наредили да иду са камионом и истоваре лешеве, а оптужени Јанковић и сада пок. ██████████ одведене оштећене по истовару лешева нису вратили у Дом, на који начин су нечовечно поступали, стварајући код оштећених страх за свој и животе њима блиских сродника заједно затворених у Дому културе.

После завршетка рата оштећени ██████████ су ексхумирани и идентификовани у масовној секундарној гробници на Црном врху,

б) Неутврђеног дана након 10./11.06.1992.године, у Дому културе опт.Јанковић, заједно са осуђенима Славковић Драганом, Кораћ Иваном и Филиповић Синишом наредио оштећенима да се построје у две врсте и да се међусобно туку шамарима, што су ови морали и да чине, за које време су се они смејали, „навијали“ и захтевали да туча буде жешћа, те тако према оштећенима нечовечно поступали;

в) Неутврђеног дана после Бајрама (10./11.06.1992.године), опт. Јанковић је ушао у Дом културе са још неколико непознатих припадника Територијалне одбране, којом приликом је ножем одсекао пенис оштећеном ██████████ и ухо оштећеном ██████████ а потом им наредио да одсечене делове свог тела поједу, што је ошт. ██████████ покушао да учини, а када то оштећени ██████████ није могао да учини, опт.Јанковић приморао ошт. ██████████ да то учини, те тако тешко телесно повредио ошт. ██████████ а према ошт. ██████████ нечовечно поступао;

г) Неутврђеног дана након Бајрама, а пре Видовдана опт.Јанковић је ушао у Дом културе у Челопеку заједно са још неколико припадника Територијалне одбране и том приликом наредио оштећеном

заштићеном сведоку „Г“ да изађе на бину, свуче панталоне и седне у положај за молитву, што је оштећени морао да учини, након чега му је опт.Јанковић по три пута у бутине обе ноге забадао врх свог ножа наносећи му тако више телесних повреда у виду убодних рана дубине и ширине око 3 цм.

-чиме су учинили кривично дело ратног злочина против цивилног становништва из чл.142. ст.1. КЗ СРЈ у вези чл.22. КЗ СРЈ.

Па их суд применом наведених законских одредби и чл.5., 33., 38., 41. и 50. КЗ СРЈ, те чл. 356. ЗКП-а, а у односу на оптуженог Савић Горана и чл. 42 и 43 КЗ СРЈ

О С У Ћ У Ј Е

1. Оптуженог САВИЋ ГОРАНА на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 6 (шест) месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору, почев од 21.децембра 2007. године када је лишен слободе па до 05.02.2008. године, када му је притвор укинут.

2. Оптуженог ЈАНКОВИЋ ДАРКА на казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година у коју му се урачунава време које проводи у притвору, почев од 02. јануара 2010. године, када је лишен слободе, па надаље.

На основу чл.196. став 3 и 4 ЗКП-а, оптужени **СЕ ОБАВЕЗУЈУ** да на име паушала плате суду износе и то: оптужени Савић Горан у износу од 10.000,00 динара, а оптужени Јанковић Дарко у износу од 20.000,00 динара, све у року од 30 дана од правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док **СЕ ОСЛОБАЂАЈУ** обавезе плаћања трошкова кривичног поступка у преосталом делу.

На основу члана 355 тачка 2 ЗКП-а

Оптужени САША ЋИЛЕРЦИЋ

ОСЛОБАЂА СЕ ОД ОПТУЖБЕ

да је:

-од краја маја односно почетка јуна па све до пред крај јуна 1992. године, заједно са оптуженима Савић Гораном званим «Сава» и Јанковић Дарком званим «Пуфта» и са правноснажно осуђенима Славковић Драганом и Кораћ Иваном (предмет суда К.В. 5/05), на месту «Циглана» погон Предузећа «Нови Извор» у Зворнику, где су на принудном раду боравили цивили муслиманске националности, као припадник јединице «Пиварски» и ТО Зворника, у својству стражара и чувара оштећених цивила кршећи правила из члана 3 став 1 тачка 1 под а) и ц) IV Женевске конвенције и правила из члана 4 став 1 и 2 тачка а), е) и г) Протокола II према већем броју оштећених, међу којима су били заштићени сведоци «Ф», «Т», «Четири» и «У», незаконито поступао и то више пута, нечовечно поступајући, оштећене изводио из «Циглане» у различитим групама и наређивао им да из муслиманских па и српских кућа на подручју Зворника пљачкају и одузимају разне предмете за њих: ормаре, телевизоре, шпорете, фрижидере, намештај, електро пећи и другу робу коју су потом присвајали тако што су одузету робу скривали са робом у «Циглани» и делимично је пребацивали и у Републику Србију

-неутврђеног дана у другој половини јуна 1992. године дошавши наоружан заједно са Савић Гораном и Јанковић Дарком, до објекта и просторије у којој су били закључани оштећени цивили на принудном раду у «Циглани», свесно помагао у тешком телесном повређивању оштећених [REDACTED] и [REDACTED], стојећи наоружан испред улаза у просторије и тако код оштећених стварајући уверење безнадежности за пружање било каквог отпора, за које време је оптужени Јанковић, у два наврата улазио у просторију оштећених из које је у једном наврату извео оштећеног [REDACTED] кога је ножем порезао по врату тако да је оштећени био крвав, након чега Јанковић заједно са једним од друге двојице оптужених оштећеног [REDACTED] убацује у гепек путничког возила и одвози из «Циглане» где га из ватреног оружја на непознатом месту лишава живота, а у другом наврату Јанковић из једне у другу просторију изводи оштећеног [REDACTED]

█ где му је ножем одсекао кожу са руке на којој је била тетоважа звезда са полумесецом промера 5/6цм,

-чиме би извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 и 24 КЗ СРЈ.

На основу чл.197. став 1 ЗКП-а, трошкови кривичног поступка у овом делу падају на терет буџетских средстава суда.

Образложење

Оптужницом Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије КТРЗ број 8/07 од 14.03.2008. године стављено је на терет оптуженима Савић Горану и Ћилерцић Саши извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СФРЈ у вези члана 22 КЗ СФРЈ.

Оптужницом Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије КТРЗ број 1/10 од 26.04.2010. године стављено је на терет оптуженом Јанковић Дарку званом «Пуфта» извршење кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СФРЈ у вези члана 22 КЗ СФРЈ са предлогом да се овај поступак споји поступку у предмету К-По₂ 23/10 против оптужених Савић Горана и Ћилерцић Саше, о чему је одлучено решењем Вишег суда у Београду Кв-По₂ 34/10 од 13.05.2010. године те су ова два поступка спојена.

Након спајања поступака Тужилаштво за ратне злочине РС поднело је прецизирану оптужницу против све тројице оптужених под бројем КТРЗ 8/07 – 1/10 дана 10.09.2010. године, а потом прецизирало оптужницу и дана 17.11.2011., као и на главном претресу дана 07.12.2011. године, ставивши им на терет извршење кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у вези члана 22 и 24 КЗ СРЈ предложивши у својој завршној речи, након анализе изведених доказа да суд оптужене огласи кривима и осуди на казне по закону, имајући у виду све отежавајуће и олакшавајуће околности приликом одмеравања висине казне као и да их обавезе да плате трошкове кривичног поступка.

Захтевом за спровођење истраге у предмету Окружног суда у Београду Ки.В. бр.3/05, осим █

и био је обухваћен и Јанковић Дарко, звани «Пуфта», коме је решењем истражног судије Ки.В. бр.3/05 од 18.03.2005.године одређен притвор из разлога предвиђених одредбом чл.142.ст.2 тач.1 и 5 ЗКП-а, и против окривљеног прекинута истрага јер није био достижан државним органима.

Оптужницом Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије, КТРЗ 17/04 од 12.08.2005. године, у предмету К.В. 5/05 стављено је на терет оптуженима

извршење по једног кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из чл.142. став 1 КЗ СФРЈ.

На главном претресу одржаном 28.11.2005. године у предмету К.В. 5/05, услед смрти оптуженог званог , решењем је према њему обустављен кривични поступак.

Тужилаштво за ратне злочине РС је дана 06.03.2008. године поднело прецизирану оптужницу, а на главном претресу одржаном дана 14.04.2008. предложило да се кривични поступак у односу на оптужене и раздвоји и посебно доврши, те је на главном претресу дана 26.05.2008 године, раздвојен поступак под бројем К.В. бр. 5/05 у односу на оптужене и и у односу на опт. и донета пресуда К-По2 28/2010 дана 9.11.2010, којом су оглашени кривим због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву, у вези члана 22 КЗ СРЈ, и осуђени на казне затвора у трајању од 6 односно 15 година.

Пресудом Окружног суда у Београду К.В.бр. 5/05 од 12.06.2008. године, која је преиначена само у погледу одлуке о казни пресудом Врховног суда Србије у Београду Кж I РЗ 3/08 од 8.4.2009, оптужени Драган Славковић зв. «Торо», Иван Кораћ зв. «Зокс» и Синиша Филиповић зв. «Лопов» оглашени су кривим због извршења кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из чл. 142 КЗ СФРЈ у саизвршилаштву у вези чл. 22 КЗ СФРЈ, те је оптужени Драган Славковић осуђен на казну затвора у трајању од 12 година, оптужени Иван Кораћ на казну затвора у трајању од 9 година, док је оптужени Синиша Филиповић осуђен на затворску казну у трајању од 3 године. Оптужени Драгутин Драгићевић је на основу чл. 355 тач.3 ЗКП-а, ослобођен од оптужбе да је извршио предметно кривично дело.

ОДБРАНЕ ОПТУЖЕНИХ

Оптужени Савић Горан у својој одбрани у истрази и на главном претресу негира извршење кривичног дела које му је стављено на терет, објашњавајући да је у Зворник отишао заједно са [REDACTED] званим [REDACTED] и Јанковић Дарком званим «Пуфта» преко Удружења Срба из БиХ у априлу 1992. године и да се око 20. маја 1992. вратио за Краљево где је живео, да су у Београду у Удружењу примљени са групом добровољаца из Војводине од стране председника Удружења [REDACTED] где их је прихватио [REDACTED] звани [REDACTED] из Чачка, одвео у хотел «Србија» где су били три-четири дана.

У Зворник су отишли аутобусом, у фабрици «Стандард» где је било седиште ТО, задужили су маскирне униформе и наоружање и ту се сместили и хранили, те су распоређени на послове обезбеђења фабрике «Глиница» због могућих диверзија. Он је задужио аутоматску пушку и муницију, [REDACTED] митраљез М-84 звани «Цеца», а Јанковић аутоматску пушку. Носио је црне војничке чизме. [REDACTED] дошао је након 10-15 дана са [REDACTED] и прикључио се јединици те су у почетку спавали у обданишту у граду, а касније се прикључили њима у «Стандарду». [REDACTED] је био распоређен ван ограде «Глинице» и задужио је снајперску пушку. У његовој јединици било их је петорица из Краљева и само он је био Сава. Наредбе су примали од [REDACTED] који је ишао у Штаб ТО код команданта [REDACTED].

Наводи да је учествовао и у борбама за ослобођење Кула града као и у акцијама у граду приликом упада Муслимана у току ноћи и у патролирању градом. У аутобусу којим су ишли у Зворник био је и [REDACTED] за кога им је [REDACTED] рекао да ће им бити претпостављени и командир специјалног вода ТО, коме је био надређен [REDACTED]. У Зворнику је упознао и [REDACTED] званог [REDACTED] који их је такође некада водио у акције. У «Стандарду» је био смештен и део домаћих припадника ТО и припадника резервног састава полиције као и неки затвореници Муслимани за које зна да су ту и убијени.

За сво време боравка на ратишту никада није био на пољопривредном добру «Економија» нити на месту званом «Циглана» осим што је туда пролазио.

Почетком маја, 03. или 04., сви припадници јединице отишли су уз дозволу команданта [REDACTED] у Краљево на сахрану пријатељу који је погинуо у Сарајеву и једино су та три четири дана

били ван града. У том периоду нон-стоп су били заједно он, [REDACTED], «Пуфта», [REDACTED]. Средином маја припадници ЈНА су их отпустили кући и тада су добили плату из Штаба ТО и потврде са печатом и потписом [REDACTED] да нису учествовали ни у каквим криминалним радњама.

По повратку у Краљево у мају ишао је у Крагујевац и Подгорицу на митинге Српске радикалне странке као обезбеђење [REDACTED] са Јанковићем, [REDACTED]. У јуну је махом био код куће у Краљеву и негира да је био у Зворнику, а [REDACTED] и «Пуфта» су се вратили у Зворник по наговору [REDACTED].

Негде у јулу месецу мајка Јанковић Дарка га је срела и плачући га молила да оде и наговори Дарка да се врати кући из Зворника па је контактирао [REDACTED] те су заједно отишли у Зворник аутомобилом његовог друга «Опел Кадет» жуто-црне боје. Срели су Јанковића на пумпи, изгледао је чудно, растројено и објаснили су му зашто су дошли, а он им је рекао да живи у стану код [REDACTED] да су заузели станове, да он, [REDACTED] и [REDACTED] раде у обезбеђењу заробљених Муслимана у «Циглани» те су отишли код [REDACTED] у стан, док је Дарко спаковао ствари и отишао аутобусом за Краљево, а након њега су се за Краљево вратили и он и [REDACTED]. Сећа се да им се [REDACTED] жалио да Јанковић није нормалан, да је полудео, да има због њега проблеме на послу у «Циглани» а касније у Краљеву [REDACTED] му је причао да је «Пуфта» заклао једног затвореника. «Пуфта» му је причао да је радио у «Циглани» и да га је директор истерао после свађе са [REDACTED].

[REDACTED] је био у маскирној војној униформи, причао да и [REDACTED] ради у обезбеђењу те фабрике, сви су били под [REDACTED] који је тад био стациониран на Дрињачи где је одлазио и «Пуфта» са [REDACTED]. [REDACTED] му се жалио да је «Пуфта» малтретирао заробљенике. Сећа се да су у том наврату били можда свега дан-два у Зворнику и тада се није војно ангажовао нити су он и [REDACTED] имали оружје. [REDACTED] му је причао за директора «Циглане» [REDACTED] кога оптужени није упознао, говорећи му да уз неке потврде Привремене владе води заробљенике по напуштеним складиштима, товари грађевински материјал и да то дотерују у «Циглану», а и [REDACTED] му је причао да им је то посао. Негирао је наводе [REDACTED] да су се и Сава и [REDACTED] вратили у јуну и да их је пар пута виђао на «Циглани» са «Пуфтом».

Негирао је и наводе сведока [REDACTED] да су, након што је он око 02. јуна почео да ради на «Циглани», после 10-15 дана дошли Сава и [REDACTED] и да су се ту задржали дан-два, као и наводе сведока [REDACTED].

██████████ да су Сава и Саша из Краљева који су дошли да раде, били два-три дана и отишли даље.

У завршној речи бранилац оптуженог предложио је да суд донесе ослобађајућу пресуду или према њему ублажи казну.

У својој одбрани оптужени **Ћилерић Саша** негирао је извршење кривичног дела, објашњавајући да никада није био на локацији званој «Циглана», те да је био на зворничком ратишту где је отишао као добровољац преко Удружења БиХ аутобусом из Београда, претходно се јавивши у Војни одсек у Краљеву. У истрази је тврдио да је отишао са групом жена болничарки из Западне Славоније, да је био у хотелу у Београду два дана, да су се у Зворнику сместили у обданиште у центру града где их је примио ██████████ ██████████ звани ██████████ и да је распоређен у јединицу ██████████ ██████████ који је био командир, са седиштем у фабрици «Стандард» где су се и хранили, да је у Зворнику био укупно 23 дана, а да је три дана био одсутан јер је присуствовао сахрани пријатеља у Краљеву заједно са Савићем, Кораћем и Славковићем.

Даље је навео да је имао СМБ униформу и неисправну пушку са снајпером, коју је добио јер је био резервиста у ТО Краљево и мобилисан 1991. на подручју Хрватске 10 дана као стрелац противавионац. Радио је као стражар и чувао сектор око фабрике «Глиница». Иако познаје Савића и Јанковића из Краљева они су избегавали да иду с њим тако да нису били заједно. Из те јединице познавао је Славковић Драгана и Савић Горана и то из Краљева, а Јанковића је заправо упознао у Зворнику и мало је с њима контактирао. Поново се вратио у Зворник око Петровдана на захтев Савића, да би вратили Јанковића по захтеву његове мајке и били су ту три дана. Другог дана Савић је Јанковићу рекао да мора да иде кући, сместио га у аутобус па су се онда и они вратили. Нашли су га на пумпи, био је у униформи и наоружан.

На главном претресу дана 04.09.2008. међутим, наводи да је дошавши у Зворник 27. априла из Краљева, само он дошао али да иако им је задатак објаснио ██████████ ██████████ звани ██████████ он лично није био при ТО Зворника већ је био при војној пошти Тузла, те да није био у групи под командом ██████████ да се 16. маја 1992. повукао са другим добровољцима, добио потврду од Војне поште Тузла и вратио се кући, да су он и Савић у јулу били само један дан у Зворнику и то на Петровдан да би вратили Јанковића кући, да је у Зворнику упознао и Кораћа и Славковића и негирао наводе Славковића да је с њим дошао из Краљева на ратиште, да су заједно имали обуку гађања у новембру у

Београду где су се и упознали, тврдећи да су му пушку први пут у животу дали кад је отишао у Зворник, да је било још четворица [REDACTED] из Новог Сада, Трстеника, Зворника и Лознице, и да је могуће да се ради о неком [REDACTED] или [REDACTED] из Трстеника о коме прича [REDACTED] који је био у чети [REDACTED], наводећи да није био у јединици са Савић Гораном, нити му је командовао [REDACTED]. Након предочавања одбране из истраге тврдио је да њему [REDACTED] није директно командовао већ су његови надређени били из ВП Тузла и да заправо [REDACTED] јесте био командир чете али да није њему био непосредни командир, да га нико не зове Саша, већ [REDACTED] или [REDACTED], да се 16. маја вратио са Савић Гораном војним возилом у Краљево.

Након 16. маја ишао је на митинг СРС у Подгорицу са Савићем, [REDACTED] а у јуну је радио код куће.

На Петровдан у јулу кад су стигли у Зворник срели су на пумпи Дарка који је био чудан и избезумљен, објашњавајући да, иако је у истрази рекао да су били три дана у Зворнику том приликом, се сећа да нису хтели одмах да их пусте преко моста, тако да су тог дана кад су нашли Дарка и отишли кући, а да је он у ствари спавао код пријатеља у Малом Зворнику, а Савић у Зворнику код [REDACTED], да он није ишао кући код [REDACTED] и да су заправо били два дана укупно том приликом. Никад није био негде где су били затворени Муслимани.

Негирао је наводе сведока [REDACTED] да је Ћилерџић дошао у Зворник са другом групом, да су се Сава и Саша поново вратили у јуну у Зворник, да их је сретао на «Циглани» пар пута, наводећи да је у јуну радио у својој фирми. Пошто је његова фирма «Магнохром» била у тешкој ситуацији у јуну 1992. желео је да се активира у Војној пошти Лађевци, сачувао молбу коју је упутио Војној пошти 27. јуна 1992. и све те документе приложио суду – фотокопију радне књижице, решење о престанку радног односа и молбу упућену Војној пошти Лађевци.

Након давања одбране Ћилерџића, оптужени Савић рекао је да у јединици није био још неки Саша из Краљева осим оптуженог.

У завршној речи одбрана оптуженог предложила је доношење ослобађајуће пресуде.

У својој одбрани оптужени Јанковић Дарко негирао је извршење кривичног дела које му је стављено на терет наводећи да је на ратиште отишао са Савић Гораном и [REDACTED] преко Удружења Срба из БиХ у првој половини априла 1992., да су распоређени у вод [REDACTED] са задатком обезбеђивања Фабрике «Глиница», да су спавали

у Фабрици «Стандард», задужили наоружање аутоматске пушке, да су касније дошли [REDACTED] и Ћилерџић, да је почетком маја уз дозволу команде, отишао у Краљево јер му је погинуо друг [REDACTED] да су добили возило да иду на сахрану и да су ту провели три-четири дана. 16. маја сви су напустили ратиште, уз потврду добијену од [REDACTED] да нису вршили криминалне радње, војним камионом се вратио у Србију као и Савић, Ћилерџић и [REDACTED] и био је кући око месец дана. Чуо је да су се [REDACTED] и [REDACTED] вратили у Зворник и поново одлази половином јуна у Зворник. Преко [REDACTED] је нашао запослење у «Циглани» уз задатак да чува затворене Муслимане на «Циглани» док товаре робу у камионе. По повратку у јуну није више ишао у акције, а [REDACTED] му је био шеф јер је био шеф обезбеђења и тада није виђао [REDACTED] примао је плату од директора [REDACTED] и на посао је долазио у војној униформи са оружјем које му је требало за обезбеђивање и чување људи. [REDACTED] је срео ту на «Циглани» у том другом наврату, а Ћилерџић Сашу није виђао у другом наврату.

Кад је дошао у јуну, отишао је у магацин у «Стандарду» и поново узео униформу и наоружање - аутоматску пушку уз потпис. Људи на «Циглани» били су затворени у неке две просторије у које он није улазио, а чували су их и локални чувари из «Циглане» и било је око двадесетак затворених. Негира да је ишао с њима у плачке. У јулу је дошао Савић са причом да његова мајка тражи да он дође кући, сео је на аутобус и вратио се.

[REDACTED] никад није упознао, већ само његовог брата [REDACTED]. Ништа му није познато о злочинима у Дому културе Челопек и на пољопривредном добру «Економија».

У погледу догађаја са [REDACTED] [REDACTED] не тврди да се то није десило и не сећа се да је тако нешто урадио, а то нису ствари које би се заборавиле. У том периоду доста је пио и често долазио на посао под утицајем алкохола па му је [REDACTED] то замерао и због тога су се сукобили. Пио је сам, најчешће се опијао па је чак и остајао да спава некада на послу, а касније је скоро сваки дан конзумирао алкохол све док се не опије. Престао је да пије 1998. сам без стручне помоћи. На ратишту је имао ауто који је возио без дозволе. Носио је чизме број 48 и по, маскирну шарену униформу, био је тежак око 110-115 кила.

Није могао да објасни како су га оштећени препознали, осим да је могуће да су им показиване његове фотографије у Босни.

У завршној речи одбрана је предложила доношење ослобађајуће пресуде за оптуженог.

ИЗВЕДЕНИ ДОКАЗИ

У доказном поступку суд је *испитао* у својству сведока оштећене под псеудонимом «Један», «Два» и «Три», сведоке: [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]; оштећене под псеудонимима «У», «Ф», «Т», «А» и «Четири», судске вештаке др Бранка Мандића и Наду Јанковића; сведоке [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] те судског вештака проф. др Душана Дуњића.

У доказном поступку прочитани су писмени докази и то из фазе истраге: решење МУП-а Србије УКП од 11.07.2007. о задржавању Ћилерцић Саше, допис МУП-а Србије, Службе за откривање ратних злочина о подацима о власницима бројева телефона [REDACTED] и [REDACTED] од 11.05.2007., решење о одређивању притвора према Ћилерцић Саши Окружног суда у Београду од 12.07.2007., решење о одређивању притвора према оптуженом Савић Горану од 29.10.2007., записник о препознавању Већа за ратне злочине Окружног суда у Београду у фази истраге од 07.12.2007., решење о укидању притвора према Ћилерцић Саши Окружног суда у Београду Већа за ратне злочине Ки.В.8/07 од 10.12.2007., акт о лишењу слободе МУП-а РС УКП Одељења за потраге број 02/7-233-4696/07 од 21.12.2007., за Савић Горана, записник о препознавању од 17.01.2008., сачињен од стране истражног судије у предмету Ки.В.8/07, решење о укидању притвора према Савић Горану Ки.В.8/07 од 05.02.2008., извештај из прекршајне евиденције МУП-а РС Полицијске управе Краљево број 44 од 10.04.2008., за Савића и Ћилерцића, извештај из КЕ МУП-а РС Полицијске управе Краљево од 10.04.2008., за Савића и Ћилерцића, радна књижица Ћилерцић Саше број 424502, решење о престанку радног односа Ћилерцић Саше [REDACTED] од 31.05.1993., потврда о радном односу [REDACTED] од 29.априла 2008., молба Војној пошти 2895 Лађевци-Краљево, Ћилерцић Саше од 27.06.1992.; извршен увид у скицу места звану «Циглана» коју је сачинио сведок [REDACTED] 11.11.2008., прочитан извештај Војног одсека Краљево број 2704-4 од 08.12.2008., записник о препознавању од 22.01.2009., обављен путем видео-конференцијске везе, сачињен у Окружном суду у Београду од стране истражног судије, под бр. Кри.В.238/08 са транскриптом, службена белешка Службе за помоћ и

подршку сведоцима и оштећенима од 05.02.2009. и 16.03.2009., извештај Војног одсека Краљево 774-4 од 23.03.2009., за Ђилерџића, записник о препознавању од 08.05.2009., у предмету Кри.В. 64/09 од стране сведока «Бета», службена белешка вишег судијског помоћника Мирјане Јанковић од 27.09.2009., извршен увид у списе Ки.В.7/08, као и захтев за спровођење истраге у предмету Митровић Светислава и др., прочитан записник о утврђивању идентитета [REDACTED] Експертног тима Тузла од 21.10.2005., сачињен на основу ДНК-а налаза и упоређивања антрополошко-морфолошких карактеристика са мајком, сестром и братом, ДНК извештај под бројем ЗЦ-Врх 01-096 Б, патолога доктора Зденка Цихларжа и потврда о смрти за [REDACTED] са узроком смрти, извештај о судско медицинској експертизи са локалитета Црни Врх-Зворник, након ексхумације, пресуда овога суда К.В.5/05 од 29.маја 2008. и пресуда Врховног суда Србије Кж.І РЗ 3/08 од 08.априла 2009.године, пропусница Штаба територијалне одбране Зворник 136/92, за Кораћ Ивана, писмени докази из истраге у предмету Јанковић Дарка и то: потврда о смрти УКЦ Тузла од 26.01.2006. за [REDACTED] са извештајем проф.др. Зденка Цихларжа о судско медицинској експертизи од 16.04.2004., са локалитета Црни Врх број ЗЦ Врх 01-394 Б, потврда о смрти [REDACTED] УКЦ Тузла од 26.01.2006., са извештајем о судско медицинској експертизи од 15.03.2004., идентификациони број случаја ЗЦ Врх 01-549 Б, потврда о смрти УКЦ Тузла од 26.01.2006., за [REDACTED] и извештај о судско медицинској експертизи број случаја ЗЦ Врх 01-408 Б др.Зденка Цихларжа, потврда о смрти УКЦ Тузла за [REDACTED] од 26.01.2006., број случаја ЗЦ Врх 01-419 Б локалитет Црни Врх, са извештајем о судско медицинској експертизи др.Зденка Цихларжа, потврда о смрти за [REDACTED] УКЦ Тузла од 26.01.2006., са извештајем о судско медицинској експертизи др.Зденка Цихларжа, број случаја ЗЦ Врх 01-388 Б, потврда о смрти за [REDACTED] УКЦ Тузла од 26.01.2006., са извештајем о судско медицинској експертизи др.Зденка Цихларжа, број 01-389 Б, потврда о смрти за [REDACTED] УКЦ Тузла од 26.01.2006., са извештајем др.Зденка Цихларжа, ЗЦ Врх број 01-399 Б, потврда о смрти за [REDACTED] УКЦ Тузла од истог дана са извештајем о судско медицинској експертизи др.Зденка Цихларжа, од 19.03.2004., број случаја ЗЦ Врх 01-415 Б, записник о ексхумацији Кантоналног суда у Тузли Кри.82/98 од 11.10.1998., поводом откопавања масовне гробнице и ексхумације тела у селу Глумина, локација Рамин Гроб и записник о ексхумацији Кантоналног тужилаштва Тузла Кта.246/03 од 02.10.2003., на локацији Црни Врх општина Зворник у дане од 11.08.2003. до 03.10.2003., са скицом лица места Осмаџи-Црни Врх, са објашњењем фотодокументације МУП-а Тузланског кантона од 20.12.2003., фотографијама и фотодокументацијом поводом извршене судско медицинске обраде и криминалистичко техничке обраде 201 посмртног

остатка одевних и других предмета ексхумираних из масовне секундарне гробнице ЗЦ Врх 01, списак пребачених у логор Батковић из Зворника 15.07.1992., списак: «Остали рањени у затвору у Зворнику у згради суда, убијени 27.06., 15.06., 10.06., размењени из Челопека» који списак је предао суду сведок «Z», решење о одређивању притвора према Јанковић Дарку Ки.В.По₂ 1/2010 од 03.01.2010., записници о препознавању окривљеног Јанковић Дарка сачињени у фази истраге 12.02.2010. године, 05.03.2010., са фотографијама, решење о исправци записника о препознавању од 30. априла 2010; докази из књиге бр.2 са писменим доказима и записницима о главним претресима: свеска – блок који је предао сведок [REDACTED], записник о увиђају Окружног тужилаштва у Бијељини број КТА-880/09 од 03.11.09., са фотодокументацијом сачињеном приликом увиђаја од стране МУП-а Републике Српске – Центар јавне безбједности Бијељина – Станица јавне безбједности Зворник, извештај МУП-а Републике Србије – Одељења за потраге од 02.01.2010. о лишењу слободе Јанковић Дарка, докази из књиге 3: решење КВ већа о спајању поступка од 13.05.2010., службена белешка Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима од 14.12.2010. у вези сведока [REDACTED] - докази из књиге 4: записник о препознавању Јанковић Дарка од стране сведока «У», «Ф» и «Т», сачињен 15.04.2011. године од стране истражног судије са фотодокументацијом и транскриптима, записник Кантоналног суда у Тузли број 030 К006737 МПОМ од 23.03.2011., извештај о поступању Тужитељства Босне и Херцеговине КТЗ 46/11 од 19.04.2011. године у вези сведока оштећених под псеудонимима «Б», «В», «Г», «Д», «Ћ» и «Z», службена белешка Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима од 16. маја 2011., у вези контакта са сведоком «Алфа», изводи из матичне књиге умрлих општине Зворник, БиХ, Република Српска од 27. априла 2011., под редним бројем 221 за годину 2010. о упису смрти за [REDACTED] под датумом 28.06.2010. и под редним бројем 395 за годину 2009. о упису смрти за [REDACTED] под датумом 13.12. 2009., лекарска документација за сведока «В», службене белешке Службе за помоћ и подршку сведоцима од 20. маја 2011. о контакту са сведоцима «Z», и «Х» и службена белешка исте Службе од 23.маја о контакту са сведоком под псеудонимом «Г», извештај Службе за откривање ратних злочина од 13.06.2011. у вези провера за оштећеног [REDACTED] докази из књиге 5: допис Министарства правде Републике Српске упућен Министарству правде Босне и Херцеговине од 07.07.2011 у вези информације о сведоку [REDACTED], службена белешка Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима од 19.08.2011. о контакту са др. Цихларж Зденком, писмени налаз и мишљење судских вештака др Бранка Мандића-специјалисте неуропсихијатрије и доцента др Наде Јанковић - специјалисте медицинске психологије за опт. Јанковић Дарка од 17.06.2011., записник о препознавању оптуженог Јанковић Дарка од

стране сведока «Четири» путем видео-конференцијске везе сачињен 01.09.2011. од стране истражног судије овог суда Растка Поповића, судско-медицинска експертиза медицинске документације од 29.09.2011 сталног судског вештака специјалисте за судску медицину др Душана Дуњића, документација из књиге број 17 у предмету К-По₂ 10/2010 - К.В. 5/05 Окружног суда у Београду и то: документација приспела од Службе за откривање ратних злочина 31.05.2007., списак ексхумираних, идентификованих и предатих посмртних остатака са локације Сремска Митровица, записник о примопредаји посмртних остатака Комисије за нестала лица Савета министара Србије и Црне Горе од 14.04.2006. о идентификацији Бикић Дамира, од оца Нурије, ДНК извештај СП-713/92, обдукциони записник СП-713/92 Окружног суда у Сремској Митровици, записник о увиђају Кри-125/92 истог суда сачињен 15.07.1992. године, кривична пријава МУП-а РС СУП-а Сремска Митровица ПУ-73/93 од 01.03.1993. године поднета против НН извршиоца, фотодокументација криминалистичке технике Међуопштинског секретаријата за унутрашње послове Сремска Митровица број 536/92 од 15.07.1992.године са криминалистичко-техничког увиђаја извршеног 15.07.1992. године по проналаску НН леша у реци Сави код Лаћарка, допис Вишег суда у Сремској Митровици КР-170/11 од 26.10.2011. године са прилозима – обдукциони записник СП-712/92, записници о увиђају Окружног суда Сремска Митровица Кри-121/92 од 14.07.1992. и Кри-125/92 од 15.07.1992., лекарска документација за [REDACTED] – упутница за ВМА од 25. маја 1992., епикриза болести од 18. маја 1992., отпусне листе ВМА за Јанковић Божидара од 13. маја и од 18. маја 1992., спирограм Јанковић Дарка од 01.06.1992. и извештај о лабораторијским анализама од 01.06.1992. и 02.06.1992. Здравственог центра Краљево, извод из матичне књиге венчаних за [REDACTED] и [REDACTED] општине Краљево, службена белешка Службе за помоћ оштећенима и сведоцима од 04.априла 2008., за [REDACTED] докази из књиге 6: извештај о судско-медицинској експертизи Експертног тима Тузла од 03.03.06. за [REDACTED] З.Ц. Врх 01-127-Б извештај о судско-медицинској експертизи од 07.02.05. Кантоналног тужилаштва Тузланског кантона број случаја З.Ц. Врх 01-229-Б за [REDACTED] записник о утврђивању идентитета за [REDACTED] УКЦ Тузла од 03.03.06. са ДНК извештајем и потврдом о смрти, број случаја З.Ц. Врх 01-517-Б, записник о утврђивању идентитета Експертног тима Тузла од 16.02.2007. с потврдом о смрти за [REDACTED] - број случаја З.Ц. Врх 01-221-Б, записник о утврђивању идентитета Експертног тима Тузла за [REDACTED] од 10.11.2006. са ДНК извештајем и потврдом о смрти УКЦ Тузла и извештајем о судско-медицинској експертизи број случаја З.Ц. Врх 01-095-Б, потврда о смрти УКЦ Тузла са извештајем о судско-медицинској експертизи од 17.02.05. Кантоналног тужилаштва

Тузланског кантона за [REDACTED] број случаја З.Ц. Врх 01-126-Б, и извршен увид у фотографије приложене овој документацији, прочитан списак «побијени Дивичани у Дому културе Челопек у јуну 1992.» који је предао сведок «В» на главном претресу у предмету К.В. 5/05, списак затвореника који су отишли у размену 10. јануара 1993. сачињен од стране Општинског затвора Зворник, списак територијалаца ангажованих за српску општину Зворник под бројевима 02164284 и 02164285, преглед издатог горива на дан 21.06.1992. Територијалној одбрани Зворника, списак за исплату припадницима ТО српске општине Зворник за месец мај «група Специјални вод Пиварског» под бројевима 02164290 до 02164292, списак људства командант «Жућа» од 01. маја 1992. под бројем 02164096 и 02164097 и 01328436 до 01328439, 01328381 до 01328383, допис Службе за откривање ратних злочина МУП-а Србије Дирекције полиције УКП 03/4-3-1 број 368/06 од 18.07.2006. са извештајем о лицима [REDACTED] и [REDACTED] који су нестали 1992., информација о безбедносној ситуацији на подручју СО Зворник Центра служби безбједности Бијељина од 20.07.1992., информација о активностима МУП-а на расветљавању криминалне дјелатности паравојне формације «Жуте осе» на подручју општине Зворник МУП-а Српске Републике БиХ Управа за сузбијање криминалитета Пале број 21692 од 04.08.1992. под ознаком 0324-7392, списак идентификоване 363 особе ексхумиране на локацији Црни Врх у периоду јули-октобар 2003., КТН уписник за 1992. Основног јавног тужилаштва у Зворнику, извештај из КЕ СУП-а Београд за Јанковић Дарка од 18. новембра 2011., извештај из КЕ за Савића и Ћилерџића МУП-а Србије ПУ Краљево од 25.11.2011., извештај Здравственог центра «Студеница» Краљево број 4-700/1 од 21.11.2011., извршен увид у фотокопије списа Окружног суда у Шапцу К-41/94, прочитана пресуда од 08.07.1996. и пресуда Врховног суда Србије Кж-1913/06 од 08.10.1998., као и два извештаја о раду страже у другој смјени за 10. и 11.06.1992. из тог предмета, извршен увид у списе К.В.5/05 и Ки В.-3/05 и 19 фотографија сачињених од криминалистичке технике СУП-а Београд у Окружном затвору у Београду у фази истраге у предмету Ки В.-3/05, прочитана потврда Међуопштинског затвора Шабац од 18.априла 1992. године, службена белешка МУП-а Полицијске станице Мали Зворник од 02.10.2006. године, главног полицијског инспектора [REDACTED] извод из КТА уписника Основног јавног тужилаштва у Зворнику за 1992 годину.

На главном претресу одржаном дана 2. децембра 2011. године на основу члана 337 став 1 тачка 1 и 2 ЗКП-а прочитани су: искази оштећеног сведока «Бета» из предмета Ки В.-3/05 од 28.07.05. и са главног претреса у предмету К.В.5/05 од 11.07.06., исказ овог сведока са главног претреса у предмету оптужених Савића и Ћилерџића од 08. маја

2009. као и изјава дата истражитељима МКТЈ, искази сведока под псеудонимом «Х» - изјава дата истражитељима МКТЈ 19, 23. и 25. септембра 1996. и у фази истраге у предмету Ки В.-3/05 од 27.07.2005., исказ сведока [REDACTED] из истраге у предмету Јанковић Дарка од 05. марта 2010., са главног претреса у предмету оптужених Савића и Ћилерџића 08. маја 09. и из истраге у том предмету 07.12.07. као и са главног претреса у предмету К.В. 5/05 од 31.10.2006., исказ сведока [REDACTED] из истраге у предмету Ки-3/05 од 22.06.2005. и са главног претреса у предмету К.В.5/05 29.03.2006. као и изјава дата истражитељима МКТЈ дана 24.11.02., исказ сведока «Г» из истраге Ки В.-3/05 од 27.априла 2005. и изјава дата истражитељима МКТЈ 06. и 07. јуна 1996., исказ сведока «Ђ» из истраге у предмету Ки В.-3/05 28.априла 2005.и изјава дата истражитељима МКТЈ 07.07.1996., исказ сведока под псеудонимом «Б» - из истраге Ки В.-3/05 од 27.априла 2005. и изјава дата истражитељима МКТЈ 14. и 15.02.1997., исказ сведока «Д» из истраге Ки. В.3/05 од 26. априла 2005. и изјава дата истражитељима МКТЈ 26., 27. и 29. јануара 1996., исказ сведока «В» дат истражитељима МКТЈ 28. и 29. јануара 1996. и искази са главног претреса у предмету КВ.5/05 од 14.06.2006. и из истраге у предмету Ки.В.3/05 од 27. априла 2005., искази сведока «З» из фазе истраге Ки В..3/05 од 28. априла 2005. и са главног претреса у предмету К.5/05 од 13.06.2006., те изјава дата истражитељима МКТЈ 24. и 25. марта 2006., исказ сведока под псеудонимом «Алфа» дат у истрази у предмету Ки В.3/05 дана 27.07.2005. и на главном претресу у предмету КВ.5/05 13.11.2006.

На основу чл.337 ст. 1 тач.1 ЗКП-а прочитани су искази сведока под псеудонимом «М» и «П» који су преминули у току поступка и то исказ сведока «М» дат у истрази Ки-3/05 од 23.06.2005. и на главном претресу у предмету К.В.5/05 од 08.09.2006., исказ сведока «П» из истраге у предмету Ки-3/05 од 22.06.2005. и исказ дат на главном претресу у предмету К.В. 5/05 29. маја 2006., записници о испитивању окр.Вучковић Душка из истраге у предмету Окружног суда у Шапцу К-41/94 од 8. и 10. новембра 1993. и 27. децембра 1993., те искази Вучковић Душка са главних претреса у том предмету од 22. новембра 1994. и 23. јануара 1995. године.

На истом претресу су уз сагласност странака прочитани искази сведока [REDACTED] са главног претреса одржаног 16.03.2009. и [REDACTED] од 03.12.2009.године.

НАДЛЕЖНОСТ СУДА

Одредбама чл.3., 9. и 10. Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине прописано је да је Одељење за ратне злочине Вишег суда у Београду надлежно за вођење поступка за кривична дела из чл.2 овог Закона, која су извршена на територији бивше СФРЈ, без обзира на држављанство учиниоца или жртве, а ради се о кривичним делима против човечности и других добара заштићених међународним правом и тешким кршењима међународног хуманитарног права извршеним на територији бивше Југославије од 01.јануара 1991.године, која су наведена у Статуту Међународног кривичног суда за бившу Југославију. Сходно томе, заснована је надлежност Одељења за ратне злочине Вишег суда у Београду за поступање у овом кривичном поступку.

ЗАШТИЋЕНИ СВЕДОЦИ

Догађаји и радње кривичног дела који су предмет овог кривичног поступка као и локације на којима су се исти одиграли, били су у знатној мери и предмет правноснажно окончаног поступка пред овим судом под бројем К.В. 5/05, у коме је у фази истраге био обухваћен и овде опт. Јанковић Дарко, из чега логично произилази да су и оштећени који су испитани током овог кривичног поступка, пре његовог отпочињања, више пута испитивани, како пред Већем за ратне злочине Окружног суда у Београду, тако и од стране истражитеља МКТЈ.

Већем броју сведока – оштећених, било да су испитани на главном претресу или су њихови искази читани на основу законских овлашћења, одређене су мере заштите од стране Међународног кривичног суда за бившу Југославију услед разлога личне сигурности и безбедности као и безбедности њихових породица, те су сходно одредбама чл.14а став 5 Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине, који предвиђа да мере заштите сведока или оштећеног одређене од стране Међународног кривичног суда за бившу Југославију остају на снази, ове мере заштите додељене сведоцима од стране истражног судије, а потом и на главном претресу у предмету К.В. 5/05.

Наиме, дана 10. јуна 2006. године почела је примена одредаба чланова 107., 110., 117.-122. Законика о кривичном поступку, који је тада ступио на снагу, које се односе на саслушање заштићеног сведока.

Ове одредбе су, практично, употпуниле одредбе чл.15. Закона о ратним злочинима, те чл.14-а став 5 истог Закона.

Мере заштите сведока су такође регулисане и Закоником о кривичном поступку од 03.09.2009. године.

Имајући у виду да су сведоци претходно давали изјаву истражитељима Хашког трибунала, уз примену мера заштите под ознакама - псеудонимима достављеним истражном судији, истражни судија овога суда је у поступку под бројем Ки В. 3/05 такве сведоке саслушавао под псеудонимом, а након тога, пре главног претреса на којима су сведоци саслушавани, сведоци су подносили усмени захтев за одређивање статуса заштићеног сведока у смислу чл.118. став 1 поменутог Законика о кривичном поступку, будући да су у суд долазили најчешће из иностранства, непосредно пре саслушања. О овим захтевима одлучивано је на посебном рочишту са којег је искључена јавност, у присуству сведока у односу на кога се односи захтев и странака.

Сведоци и оштећени који су испитивани у својству сведока су образлагали свој захтев разлозима личне сигурности и безбедности, безбедности својих породица, чињеницом да неки од њих и даље живе на истим просторима – у Зворнику и околини, те да имају страх од евентуалне осуде јавности, те повратка у место пребивалишта.

У току поступка према опт. Савићу, Ћилерцићу и Јанковићу, странке су биле упознате са идентитетом сведока који су исказе давали под псеудонимом и нису се противиле додељеном статусу заштићених сведока на напред описани начин.

Сведоци «У», «Ф», «Т» и «Четири» који живе у иностранству испитани су употребом техничких средстава за пренос слике и звука, односно путем видеоконференцијске везе из просторија Суда Босне и Херцеговине у Сарајеву, а сведок «У» и уз искључење јавности са главног претреса.

Саслушање путем видеоконференцијске везе обављено је на начин предвиђен одредбама Европске конвенције о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима и члана 9 Другог додатног протокола уз ову Конвенцију, имајући свакако у виду, да се ради о изузетку од начела непосредности предвиђеног чланом 352 ЗКП-а, али и да је странкама било омогућено постављање питања, суочавање оптужених са сведоцима, те да се радило о лицима са пребивалиштем у иностранству према којима се не могу применити мере принуде ради обезбеђивања присуства на главном претресу, који су из разлога

сигурности, према својим наводима, одбили да дођу у Београд и прихватили једино да сведоче путем видеоконференцијске везе, а ради се о исказима сведока који су веома значајни за утврђивање чињеничног стања, тако да су по оцени суда, задовољени сви критеријуми за прихватање оваквог начина саслушања сведока у конкретним случајевима.

**ДОКАЗИ ПРИБАВЉЕНИ ПУТЕМ МЕЂУНАРОДНЕ ПРАВНЕ
ПОМОЋИ, КОРИШЋЕЊЕ ИЗЈАВА УЗЕТИХ ОД СТРАНЕ
ИСТРАЖИТЕЉА МЕЂУНАРОДНОГ КРИВИЧНОГ ТРИБУНАЛА
ЗА БИВШУ ЈУГОСЛАВИЈУ (МКТЈ) И ИСКАЗА ДАТИХ У
ПРЕТХОДНОМ СУДСКОМ ПОСТУПКУ**

Покретању кривичних поступака за злочине у Зворнику на основу првог захтева за спровођење истраге дана 17.02.2005. године којим је био обухваћен и Јанковић Дарко, претходило је вишегодишње прикупљање доказа од стране МКТЈ и то како писмених доказа који су прикупљени на терену, тако и узимање изјава сведока, који докази су посредством Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије достављени истражном судији Већа за ратне злочине Окружног суда у Београду у поступку КиВ. 3/05. Увидом у те списе, утврђено је да је у току те истраге, истражни судија саслушао већи број сведока, а неки су саслушани и посредством међународне правне помоћи у Сарајеву од стране Тужилаштва Босне и Херцеговине, као и од стране Јавног тужилаштва Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Међународна правна помоћ од стране надлежних органа Босне и Херцеговине, пружена је на захтев истражног судије овога суда, који је одобрен у свим случајевима од стране Главног тужитеља Тужилаштва Босне и Херцеговине, одлукама о допуштености и начину извршења радњи које су предузимане у свему у складу са одредбама ЗКП-а Босне и Херцеговине уз присуство истражног судије Окружног суда у Београду, надлежног заменика тужиоца за ратне злочине Републике Србије, те бранилаца тада окривљених и њихово активно учешће приликом испитивања.

Испитивање сведока замолним путем, обављено је у складу са законодавством Босне и Херцеговине - правом замољене стране, а није у супротности ни са домаћим прописима.

Међународна правна помоћ пружена је у складу са одредбама Уговора између Србије и Црне Горе и Босне и Херцеговине о правној

помоћи у грађанским и кривичним стварима потписаним 24.02.2005. године, а који је ступио на снагу 09.02.2006. године.

Одредбом чл.14-а Закона о организацији и надлежности државних органа у поступку за ратне злочине предвиђено је да тужилац за ратне злочине може предузети кривично гоњење на основу података и доказа прикупљених од стране тужиоца МКТЈ, те да се докази прикупљени или изведени од стране МКТЈ могу, након уступања, користити као докази у кривичном поступку пред домаћим судом, под условом да су прикупљени или изведени на начин предвиђен Статутом и Правилима о поступку и доказима МКТЈ, док се постојање или непостојање чињеница које се доказују тим доказима, цени у складу са одредбама Законика о кривичном поступку.

Изјаве сведока узете су на начин предвиђен Статутом и Правилима о поступку и доказима МКТЈ од стране тужиоца МКТЈ и од њега овлашћених органа, у складу са чл.16. и 18. Статута МКТЈ и правила 39. Правилника о поступку и доказима везаним за вођење истрага.

Питање коришћења хашких изјава сведока разматрано је у току поступка К.В.5/05, те је након увида у списе овог суда К.В.5/05 суд имао у виду примедбе садржане у решењу Врховног суда Србије, Кж.П Р.3.22/08 од 21. маја 2008. године којим је укинута решење Окружног суда у Београду – Већа за ратне злочине К.В. 5/05 од 14.04.2008. године, а наиме, становиште Врховног Суда Србије да се ни у случају хашких изјава сведока који нису дошли на претрес, не ради о недозвољеним доказима, већ се исти могу користити.

Оцењујући доказну снагу ових изјава, суд је свакако имао у виду одредбе правила 92.-бис Правилника о поступку и доказима које дају могућност претресном већу Хашког трибунала да прихвати писмене изјаве сведока уместо усменог сведочења, само када се њима доказује нешто друго, а не дела и понашање оптуженог за које се он терети, као и да се писмене изјаве могу користити када сведок приступи у суд, када се омогући његово унакрсно испитивање и када он потврди да је изјава тачна, те је веће мишљења да законодавац приликом доношења Закона о ратним злочинима, свакако није имао за циљ, регулишући коришћење доказа прикупљених од МКТЈ, а посебно у случају када сведоци не дођу на претрес, да се ова могућност коришћења доказа МКТЈ тумачи на екстензивнији начин у односу на онај који се примењује пред МКТЈ.

Сходно томе, суд је обазриво ценио прикупљене писмене изјаве у ситуацији када њихова садржина није могла бити проверена непосредно

на претресу, нити су суд и странке могли да постављајући питања таквим сведоцима, провере њихов кредибилитет.

С друге стране, у погледу сведока који су приступили на претрес, а претходно су дали изјаве о истим догађајима и у поступку К.В. 5/05, те хашким истражитељима, које су им и предочаване на претресу, суд је ове изјаве третирао као саставни део исказа сведока, који су били предмет оцене од стране већа. Наиме, сви искази сведока су третирани као један јединствени исказ, јер у супротном не би могли бити оцењени на адекватан начин.

Приликом оцене доказне снаге изјава узетих од стране МКТЈ, суд је након увида у списе овог суда К.В.5/05 имао у виду и чињенице које је утврдио из дописа заменика тужиоца МКТЈ Davida Tolberta од 11.10.2007. године, а наиме, да се према процедурама МКТЈ, изјаве сведока узимају на једном од радних језика Трибунала (енглески или француски), уз помоћ преводиоца, да се након узимања изјаве сачињава изјава на енглеском, те да својим потписом на изјави на енглеском језику сведок потврђује да му је изјава прочитана на српском језику и да одговара ономе што је рекао, док својим потписом на изјави на енглеском, преводилац потврђује процес читања изјаве сведоку и тачност превода према његовом знању, као и да се превод на матерњи језик сведока изјаве узете на енглеском ради тек у каснијој фази и да сведок не потписује изјаву преведену на матерњи – у овом случају, српски језик. Такође је узета у обзир и чињеница да се према Правилнику МКТЈ, сведоци не упозоравају на дужност казивања истине и последице давања лажног исказа, те да су изјаве узимане у време када није био у току кривични поступак против конкретних лица за конкретне радње.

Примењујући начело слободне оцене доказа као једно од основних начела нашег процесног права, суд је свакако имао у виду и чињеницу да се коришћењем писмених изјава сведока у ситуацији када исти нису присутни на главном претресу, ограничава начело непосредности у кривичном поступку које је, такође, једно од важних начела кривичног поступка и гарант поштовања права одбране. Судска пракса Европског суда за људска права у својим одлукама третира МКТЈ као суд заснован на закону, те доказе прибављене од стране овог суда, сматра као доказе који се могу користити уз ограничење које представља поштовање услова за правично суђење у складу са чл.6. Европске конвенције о људским правима и начело непосредности као једно од примарних начела.

На главном претресу одржаном 2. децембра 2011. године прочитани су на основу одредаба чл.337. став 1 тачка 1. и 2. ЗКП-а сви раније дати искази сведока као и записници о изјавама сведока узетим од стране истражитеља МКТЈ, (таксативно наведени на стр. 21 пресуде) који нису приступили на главни претрес, и то сведока под псеудонимима «Бета», «Б», «Г», «Д», «Ћ», «В» «З», «Х», «Алфа», [REDACTED] и [REDACTED]. Наиме, ради се о сведоцима који су одбили да сведоче због веома нарушеног психичког и физичког здравља, наводе да више немају снаге да сведоче, а живе у иностранству (БиХ), те њихово довођење није могуће, («В», «Г», «Д», «Ћ» «З» «Алфа» и «Х») односно недоступни су суду (сведок «Б» који живи на непознатој адреси у иностранству, сведок [REDACTED] живи у Русији на непознатој адреси а сведок «Бета» у Италији на адреси непознатој суду, чија супруга одбија пријем позива), а одбијање сведока да дођу на претрес уподобљено је са ситуацијом да без законских разлога неће да дају исказ на претресу, док је сведок [REDACTED] тешко болестан. Ове околности произилазе из службених белешки Службе за помоћ и подршку жртвама и сведоцима наведених у одељку пресуде «Изведени докази».

Такође су на основу чл.337 ст. 1 тач.1 ЗКП-а прочитани и цитирани искази сведока под псеудонимом «М» и «П» који су преминули у току поступка, те записници о испитивању окр.Вучковић Душка сада пок., из истраге у предмету Окружног суда у Шапцу К-41/94 од 8. и 10. новембра 1993. и 27. децембра 1993., и искази Вучковић Душка са главних претреса у том предмету од 22. новембра 1994. и 23. јануара 1995. године.

ИСКАЗ СВЕДОКА КАО ДОКАЗНО СРЕДСТВО

С обзиром да су искази сведока – жртава једно од главних доказних средстава у поступцима који за предмет имају кривично дело ратни злочин, као и да је временски период протекао од извршења кривичног дела до суђења веома дуг, што за логичну последицу има разлике и противуречности, и то како о околностима под којима су се одиграли догађаји, тако и о лицима која су њихови учесници, нужно је указати на обавезу пажљиве анализе и оцене веродостојности ових исказа, како појединачно, тако и у њиховој међусобној вези, те поузданости чињеница које се из њих утврђују.

Већина оштећених је и неколико пута давала исказ у току последњих скоро двадесет година, те је немогуће очекивати да о

појединостима догађаја, њиховој хронологији, те свим лицима која су им нанела патње, а којих је очигледно било много и од којих знатан број није процесуиран у овом поступку, исказују на потпуно сагласан начин. По налажењу суда, управо би у високој мери сагласни искази упућивали на чињеницу да су се сведоци договарали и међусобно усклађивали исказе. Дуг протек времена, присуство трауматичним сценама које су се из дана у дан понављале, те подсећање и потом казивање пред судом о њима, производи снажне емоционалне реакције код оштећених, што све јасно доводи до немогућности да се у сваком исказу исприча иста прича са истим детаљима, али ове околности не могу обезвредити доследно сведочење о битним чињеницама, уколико је оно прихваћено као убедљиво, нити одређене неподударности обавезно цео исказ чине непоузданим.

Суд је стога посветио посебну пажњу оцени исказа сведока не дозволивши да се, уколико се појави сумња у веродостојност и поузданост исказа сведока, то тумачи на штету окривљених.

Приликом испитивања сведока приметан је утисак да међу њима постоји велика разлика, да неки имају далеко боље и фокусираније памћење и моћ запажања, док су други успели да потисну у заборав драматична искуства, да су боравећи након ових и у другим логорима, препричавали међу собом оно што им се десило, што је логично, неки су храбрији, а неки у страху беже под степенице и испод кревета, трудећи се да буду што мање уочљиви, неки се изражавају јако оскудно, док су други способнији да вербално изразе оно што су доживели. Оштећени под псеудонимом «Један» то илуструје на следећи начин: «Има нас који смо у страху седели у ћошку, зачепљених ушију и затворених очију да не видимо шта се дешава и како нас ударају, има нас који смо се крили под бину да не би били бијени и да не би видели некога». Могућност опажања одређених збивања зависила је и од места на коме су се налазили у тренутку злостављања, чињенице да ли су том приликом злостављани и они сами или њихови најближи рођаци, што је све указивало на посебну пажњу којом би се пратило такво дешавање, јер су у Дому културе у Чelopeку у јуну месецу 1992. године, била затворена 162 мушкарца из села Дивич у просторији површине свега око 200 м², у атмосфери страха за голи живот и у посебном психичком стању.

Стога разлике у исказима сведока при описивању детаља догађаја не могу аргумент да буду разлог за закључак да је целокупно сведочење одређеног сведока непоуздано због тога што је његово сведочење у односу на одређени догађај непоуздано. Из наведених разлога било је и ситуација када је веће прихватило, оценивши га као поуздан, исказ сведока у вези једног догађаја, иако се на његово сведочење о другим

дешавањима није ослонило, налазећи да је исказ сведока у том делу непоуздан и највероватније резултат каснијих међусобних препричавања међу логорашима.

УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ

Анализом и оценом изведених доказа, како појединачно, тако и у вези са осталим доказима, те наводима одбране оптужених, суд је, применом начела слободног судијског уверења у оцени доказа о чињеницама, сходно одредбама чл.18. и 352. ЗКП-а, утврдио да су оптужени Савић Горан и Јанковић Дарко извршили описане радње у време, на месту и на начин како је то утврђено у изреци ове пресуде, при чему су поједине радње из оптужнице изостављене из чињеничног описа, будући да су остале недоказане, док је нашао да није доказано да је опт. Тилерџић Саша извршио кривично дело које му је стављено на терет, те је након свестране и брижљиве оцене доказа утврдио следеће чињенично стање:

ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКА ЗБИВАЊА У ОПШТИНИ ЗВОРНИК У ПРОЛЕЋЕ 1992. ГОДИНЕ

Општина Зворник налази се у источном делу Републике БиХ и у њеном националном саставу муслиманско становништво било је на почетку ратних сукоба већинско са 59,4 %, док су Срби чинили 38 % укупног броја становника општине, а остатак становништва - Хрвати и припадници других националности са 2,5%, док је у ужем подручју града муслиманско становништво било заступљено са преко 60%. Ове чињенице потврђују саслушани сведоци – мештани Зворника, како српске тако и муслиманске националности.

Живот Срба, Муслимана и Хрвата у БиХ, па и у општини Зворник пре избијања сукоба углавном је био миран, а ситуација у овој општини погоршала се након формирања националних странака - СДС, СДА и ХДЗ, током 1991.године, у ком периоду долази до убрзаног наоружавања како српског, тако и муслиманског народа, што је утврђено из сагласних исказа оштећених, те увидом у списе К.В.5/05.

Скупштина Босне и Херцеговине је у октобру 1991. године усвојила Меморандум о суверености Босне и Херцеговине, а након тога српски посланици у скупштини прогласили су дана 24. октобра

1991.године засебну Скупштину српског народа а дана 09. јануара 1992. године проглашена је Република српског народа Босне и Херцеговине .

БиХ је дана 03. марта 1992.године прогласила своју независност, а убрзо затим су Европска заједница, и то 06. априла, а САД 07. априла 1992. године признале независност БиХ која постаје чланица Уједињених нација 22. маја 1992. године. Ови догађаји представљају опште познате историјске чињенице.

Шире и уже подручје Општине Зворник је у периоду релевантном за оптужницу било захваћено **оружаним сукобом** који се водио између организованих наоружаних формација муслиманског, српског, а делом и хрватског становништва, и био је таквог обима и интензитета који омогућавају примену правила међународног права. Сукоб је започео почетком априла након више инцидентних ситуација и неуспелих преговора око поделе власти између представника муслиманског и српског народа, што је несумњиво утврђено из сагласних исказа сведока, и до потпуног преузимања власти у Зворнику од стране оружане формације српске стране у сукобу дошло је 08. априла 1992, а само постојање сукоба не споре ни оптужени.

Увидом у списе предмета К.В. 5/05 утврђено је да је дана 10. априла 1992. године формирана Привремена влада Српске општине Зворник и за њеног председника изабран [REDACTED]. Привремена влада је 28. априла 1992. године, за команданта Штаба територијалне одбране Зворника поставила [REDACTED], који се у Зворнику представљао под овим именом, а иначе се ради о [REDACTED]. Као што је напред речено, 26.05.2008 године раздвојен је поступак под бројем К.В. бр. 5/05 у односу на оптужене Бранка Грујића и Бранка Поповића и према њима изречена пресуда К-По2 28/2010, дана 9.11.2010, којом су оглашени кривим због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ у саизвршилаштву, у вези члана 22 КЗ СРЈ, и осуђени на казне затвора у трајању од 6 односно 15 година.

Оптужени такође не споре да су се јединице ЈНА заједно са добровољцима из Србије повукле са територије БиХ на територију СРЈ закључно са 19.мајем 1992.године, а они конкретно 16. маја 1992.године.

Није спорно да је током целог периода обухваћеног оптужницом трајао оружани сукоб, и то како на ужој територији града, у мањем обиму (упади припадника противничке стране у сукобу), тако и на ширем подручју општине где су се водиле борбе између наоружаних

група српске, муслиманске и делом хрватске стране у сукобу, као и да је линија разграничења била на свега неколико километара од града.

ДОЛАЗАК ДОБРОВОЉАЦА И ПРИПАДНОСТ ТЕРИТОРИЈАЛНОЈ ОДБРАНИ ЗВОРНИКА

Непосредно пре борби за Зворник које су се одиграле 08.априла 1992.године, и касније током априла, пре преузимања утврђења Кула града изнад Зворника 26. априла 1992. године од стране српске стране у сукобу, у Зворник почињу да долазе добровољци из Србије и у тим борбама узимају активно учешће. По доласку били су прихваћени и дочекани од стране цивилне и војне власти, задужују наоружање и униформу и распоређују се у јединице територијалне одбране Зворника, а неки од њих су долазили са оружјем и униформом, што се утврђује из исказа сведока [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] који су као добровољци дошли на зворничко ратиште, те одбрана самих оптужених и писмених доказа.

Оптужени су били припадници јединице сада пок. [REDACTED] као и правноснажно осуђени у предмету К. В. 5/05, Славковић и Кораћ, а сада пок. [REDACTED] зв. [REDACTED] био је припадник јединице «Игор Марковић», а касније «Жуте осе», као и [REDACTED], такође правноснажно осуђени у предмету К. В. 5/05. Обе јединице су биле у саставу ТО Зворник.

На подручју општине Зворник оптужени су боравили у два наврата, и то опт. Савић и Јанковић у првом наврату од 13. априла. до 16. маја 1992. године, а опт. Ћилерцић у првом наврату од око 1. маја до 16. маја, (уз краћи прекид почетком маја), а заједно су се повукли са зворничког ратишта 16. маја возилом ЈНА.

У другом наврату опт. Савић и Ћилерцић су боравили у Зворнику краћи период у другој половини јуна до почетка јула месеца, а оптужени Јанковић од око 10.јуна до почетка јула.

Наведене чињенице суд је утврдио делимично из одбрана оптужених, те исказа сведока - бивших припадника јединица ТО Зворника, као и прочитане писмене документације.

Опт. Јанковић није оспоравао припадност јединици «Пиварски» и ТО Зворника у првом наврату свог борава у Зворнику.

Одбрана оптуженог Савић Горана у погледу његовог боравка на зворничком ратишту у првом наврату, - његови наводи да је из Краљева отишао са [REDACTED] званим [REDACTED] и Јанковић Дарком званим «Пуфта» средином априла, да су смештени у фабрику «Стандард» где је било и седиште ТО, ту задужили униформе, наоружање, да су дошли заједно са [REDACTED] који им је био командир специјалног вода при Територијалној одбрани на чијем челу је био [REDACTED], као и да је учествовао у борбама у том периоду, да су сви заједно из јединице напустили тај терен средином маја, као и да су били одсутни почетком маја из Зворника због присуства сахрани другу из Краљева на три-четири дана, потврђена је и исказима сведока [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], те писменим доказима.

Суд је такође прихватио одбрану оптуженог Ћилерцић Саше и то пре свега његове наводе из истраге у делу у коме је тврдио да је у Зворнику у првом наврату боравио око 23 дана у мају месецу, да је у том периоду три дана био одсутан због присуства сахрани другу у Краљеву, да је отишао са групом жена болничарки из Западне Славоније као добровољац, организовано из Београда претходно се јавивши у Војни одсек у Краљеву, да је распоређен у јединицу [REDACTED] који је био командир јединице стациониране у фабрици «Стандард», да је у јединици познавао [REDACTED], Савић Горана, да је у њој био и Јанковић Дарко зван «Пуфта» и да је био распоређен на послове обезбеђења фабрике «Глиница».

Делимично измењени наводи његове одбране на главном претресу да је заправо [REDACTED] упознао у Зворнику, да није био у јединици ни са њим ни са Савић Гораном, нити му је [REDACTED] био непосредни командир већ заставник [REDACTED] и мајор [REDACTED] из ВП Тузла, оповргнути су како наводима одбране оптуженог Јанковић Дарка и Савић Горана те исказима сведока [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], који су сви сагласно тврдили да су Ћилерцић и [REDACTED] дошли заједно 10-15 дана након Савића, Јанковића и [REDACTED], управо у групи жена болничарки (што у истрази тврди и опт. Ћилерцић) и да су онда и њих двојица распоређени у специјални вод [REDACTED] под командом команданта ТО Зворника - мајора [REDACTED] да су Ћилерцић и [REDACTED] смештени прво у обданиште (такође потврђује и опт. Ћилерцић), а потом у фабрику «Стандард» где су и спавали и хранили се као и остали припадници ТО Зворника, да је управо оптужени Ћилерцић Саша био једини Саша из Краљева, припадник јединице Пиварски.

И сведок [REDACTED] препознао је Ћилерцић Сашу и Савић Горана као припаднике јединице [REDACTED] задужене за спољни зид обезбеђења фабрике «Глинице» и потврдио да је заиста био неки мајор у «Глиници» који је био надређен за те послове, али да је [REDACTED] заправо водио обезбеђење «Глинице», те да је једини Саша у јединици [REDACTED] био оптужени Ћилерцић.

На припадност оптуженог Ћилерцића јединици [REDACTED] указују и неспорне чињенице да су сви оптужени заједно напустили ратиште 16. маја, као и сведоци [REDACTED] и [REDACTED] и отишли у Краљево, а потом опет сви заједно боравили у Подгорици и Крагујевцу на митинзима СРС као припадници обезбеђења [REDACTED] крајем маја 1992. године, те наводи сведока [REDACTED] [REDACTED] координатора добровољаца, да су се сви момци из Краљева – [REDACTED] Пуфта одазвали његовом позиву да му помогну око обезбеђења [REDACTED] а потом му почетком јуна заједно сви одлазили у Чачак у посету.

На списку територијалаца ангажованих од стране општине Зворник, означеном у Хашком трибуналу под бр.02164284, налазе се имена [REDACTED] Јанковић Дарка, Савић Горана, [REDACTED] уз констатацију да су исти примили накнаду за период од 11. априла и то у трајању од 20 дана, док се из списка припадника ТО ангажованих од стране општине Зворник, бр.01328381 утврђује да је [REDACTED] исплаћена накнада као припаднику ТО у периоду од 01.05. до 31.05.1992. године.

У погледу свог боравака у Зворнику у другом наврату, оптужени Јанковић не спори да се у јуну запослио у «Циглани» чувши да тамо ради [REDACTED], да му је задатак био да чува затворена лица док товаре робу у камионе, да је и у другом наврату у магацину у «Стандарду» уз потпис задужио униформу и наоружање – аутоматску пушку, да је радио све до јула месеца као и да том приликом није учествовао у борбама, док да му је [REDACTED] био шеф обезбеђења, да му је оружје требало за обезбеђивање људи на «Циглани», да је на посао долазио у војној униформи, док његово негирање да су у том периоду једно време с њим радили и оптужени Савић и Ћилерцић, суд није прихватио будући да је у том делу његова одбрана оповргнута изведеним доказима. Очигледно је да се оваквим ангажманом, што потврђује и сведок [REDACTED], оптужени фактички поново ставио у функцију припадника ТО, без обзира што није ангажован на борбеним задацима.

Одбране оптужених Савића и Ћилерцића у делу у коме су тврдили да су у другом наврату у Зворнику боравили само у јулу месецу

1992. године и то два дана, на Петровдан, да се тада нису војно ангажовали па ни на пословима обезбеђења заробљеника у «Циглани», оповргнута је исказима сведока [REDACTED], [REDACTED] те исказима оштећених лица муслиманске националности на принудном раду у «Циглани» у току јуна 1992. године.

Наиме, из исказа сведока [REDACTED] утврђено је да су управо оптужени Савић и Ћилерџић које означава као «Сава» и «Саша» (с којим је стигао заједно у Зворник), били припадници јединице Пиварски – једини Сава и Саша у јединици, да су им и [REDACTED] и [REDACTED] били команданти, некад један, некад други, да се он у другом наврату вратио у Зворник око 01. – 02. јуна, Јанковић пет-шест дана након њега, потом и «Зокс», те да су Сава и Саша можда 10-15 дана након њега такође дошли на «Циглану» где је он био шеф обезбеђења, наводно да виде шта он ради, објашњавајући да је од [REDACTED], директора „Циглане“, сазнао да их је он ангажовао да раде уместо њега, да му је и супруга рекла да их је запослио, те да је чуо да су радили од пола десет пре подне, неколико дана, да их је виђао у маскирној униформи и у цивилу, да су имали само пиштоље, а Пуфту и Саву виђао и у пратњи затворених лица. Ту је почео први пут да их виђа средином јуна док је он остао негде до 01. јула. И приликом суочења оптуженог Ћилерџића и сведока [REDACTED], [REDACTED] је био убедљив у својим тврдњама да је то тај Саша са «Циглане».

Сведок је навео да је у јуну добијао плату од директора «Циглане» [REDACTED] иако је неформално припадао јединици Пиварског која је у том периоду била стационирана на Дрињачи, те да је и у јуну учествовао и у војним задацима по позиву [REDACTED] или [REDACTED] и до краја свог боравака на зворничком ратишту почетком јула био под командом [REDACTED].

Из исказа сведока [REDACTED] утврђено је да се у Зворник вратио на позив [REDACTED] негде између 03. и 06. јуна, да је боравио у Дрињачи у јединици Пиварског до 18. јуна, када је рањен у акцији.

Сашу, који је дошао са [REDACTED] крајем априла и неким људима и женама из Борова Села, су звали и «Легија», «Циле» зато што је био плав, и ту га је упознао, а Саву је знао из Краљева, сви су припадали јединици Пиварски и имали су и пиштоље. Саша је био снајпериста, што потврђује и сведок [REDACTED] (опт. Ћилерџић потврђује да је задужио неисправну снајперску пушку). Сведок наводи да је редовно добијао плату за сво време боравака, од [REDACTED] који би донео новац и списак, да је у току јуна са [REDACTED] са Дрињаче ишао и код [REDACTED] по команде у град, те да је сигуран да је у јуну

виђао и Саву и Сашу у граду, док је у фази истраге тврдио да их је виђао на «Циглани» где су били затворени Муслимани, неколико пута у току дана, мисли заједно са «Пуфтом», да му је познато да су се Сава и Саша поново вратили у Зворник у јуну месецу и да је, пошто их је виђао на «Циглани» где је [REDACTED] радио као шеф обезбеђења, мислио да и они ту нешто раде. Мисли да су Сава и Саша у јуну били у униформи и вероватно наоружани када их је сретао.

Читањем правноснажне пресуде К.В. 5/05 несумњиво је утврђено да су, и то, [REDACTED], за време док је јединица стационирана у Дрињачи био ангажован и на дужностима обезбеђења затворених муслиманских цивила на „Циглани“, те [REDACTED] као шеф обезбеђења „Циглане“, у својству припадника јединице Пиварски, нечовечно поступали и пљачкали напуштене куће на територији Зворника.

Суд је прихватио доследне наводе сведока [REDACTED], директора фабрике «Циглана» дате у више наврата, при којима је остао, а наиме да је управо [REDACTED] - припадник ТО (овде сведок [REDACTED]) довео заробљене Муслимане на «Циглану», и одбацио као неискрене и неубедљиве тврдње сведока [REDACTED] да он није имао никакве надлежности у односу на заробљене Муслимане на «Циглани» где је иначе одлазио неколико пута да узме ауто од директора [REDACTED] за потребе војске, који иначе врло верно описује особе које зна као Сашу и Саву и наводи да су били само један Сава и Саша из Краљева, али их ипак не препознаје.

Управо из исказа сведока [REDACTED] је утврђено да је само једно лице с надимком «Пуфта» радило код њега у «Циглани», којег је и препознао приликом препознавања, да је након доношења одлуке на седници Владе да се запосле Муслимани у фабрици, командант војске [REDACTED] (сведок [REDACTED]) како га сведок означава, довео у два камиона двадесетак људи који су затворени у две просторије, те је управо [REDACTED] организовао и чуварску службу и скупљање грађевинског материјала по Зворнику, дошао са десетак војника у маскирним униформама, а затворене Муслимане су чували војници из касарне који су их водили и у прикупљање грађевинског материјала и били под руководством [REDACTED] ([REDACTED]) који је био војник у униформи. Сви они су засновали су радни однос у «Новом Извору» уз плату и радили као чувари Муслимана, а [REDACTED] је под собом имао [REDACTED], «Пуфту», а касније је дошао и неки Сава. На ранијем главном претресу (31.10.2006) наводи да је њих осам доведено да чувају те људе и он их је примио, а то су били [REDACTED] «Пуфта», Саша, чијег се lika више не сећа, као и Сава, и били су наоружани.

Преглед издатог горива предузећа Енергопетрол Живинице од 21.6.1992 купцу ТО Зворник (документ 01777352), и констатација о издатом гориву припадницима јединица «Пиварски», «Нишки», «Жуте осе» још један је од доказа припадности јединица Територијалној одбрани Зворника и у јуну месецу, као и наводи опт. Савића да су они, када су нашли «Пуфту» на пумпи у јулу 1992. имали потврде ТО да сипају бесплатно гориво.

Увидом у списе КВ 5/05 и читањем поменуте пресуде такође се утврђује да је у инкриминисаном периоду ТО СО Зворник деловала активно и да су у њеном саставу били сви добровољци (па и припадници групе Пиварског и «Жуте осе») као и локални припадници ТО, и то у оквиру или паралелно са деловањем зворничке бригаде која је у току јуна месеца 1992.године била у процесу формирања.

Ниједан изведени писмени доказ, нити исказ сведока не доводе у сумњу утврђену чињеницу да су оптужени ангажовани на обезбеђењу затворених Муслимана у «Циглани» управо као припадници ТО Зворника – српске стране у сукобу, у јуну 1992. године, наоружани исте чували и обезбеђивали под командом [REDACTED] као шефа обезбеђења, а опт. Јанковић и приликом извршења радњи предметног кривичног дела које је предузимао у том објекту у који су управо од стране припадника ТО [REDACTED] и смештени незаконито затворени муслимански цивили. Овоме у прилог говоре и искази оштећених затворених на «Циглани» - сведока «У», «Ф», «Т», «Бета», «Четири» који означавају «Пуфту», [REDACTED], [REDACTED] Саву и Сашу као војнике у униформама са наоружањем, који су их обезбеђивали на «Циглани» и које доживљавају као јединствену групу за разлику од групе чувара- старијих радника фабрике „Циглана“.

Из писмене документације и то Списка људства чији командир је Жућа, (заведен у Хашком трибуналу под бројевима 01328442 и 02164096 и 4097) утврђује се да је у периоду од 01.05.1992. до 17.05.1992. године та јединица бројала 46 људи, међу којима су били правноснажно осуђени у предмету К.В.5/05 Филиповић Синиша, који се налази први на списку, [REDACTED] који је ослобођен од оптужбе у истом предмету, Вучковић Војин и његов брат пок. Вучковић Душко, зв.«Репић», који је осуђен правноснажном пресудом Окружног суда у Шапцу К. бр.41/94, због кривичног дела из чл.142 КЗ СФРЈ које је извршио управо у Дому културе у Чelopeку на Видовдан 28.јуна 1992.године, због убиства 16 и рањавања 20 муслиманских цивила, да је на списку констатовано да исплату одобрава командант штаба ТО. Такође, из «Списка накнаде резервним војницима који су

били на војној вјежби, а нису у радном односу» заведеног у Хашком трибуналу под бројем 01328436-01328439, утврђује се да је исплату припадницима ове јединице за наведени период у трајању од 17 дана, одобравао командант штаба ТО.

Читањем правноснажне пресуде овог суда К.В.5/05 те увидом у те списе, као и из исказа сведока [REDACTED] зв. [REDACTED] утврђено је да је јединица «Игор Марковић» коју су у јуну прозвали «Жуте осе» формирана као специјална јединица ТО, дана 27.04.1992.године, од стране Привремене владе, а на основу Одлуке о проглашењу ратног стања на подручју Српске општине Зворник, те да је до краја јуна, односно до хапшења припадника јединица «Пиварски» и «Жуте осе» у јулу, командант јединице «Жуте осе» био [REDACTED] зв. [REDACTED] а њему надређена команда ТО, да су плату добијали редовно, те да и након формирања Зворничке бригаде у јуну 1992 и званичног формирања Војске Републике Српске 28. јуна 1992. године, остаје да функционише ТО.

Иначе, на несумњив начин је утврђено да се хапшење припадника јединице «Жуте осе» и Пиварски одиграло 29. јула 1992.године, и то како изведеним писменим доказима, тако и исказима сведока. Наиме, из писмене документације прибављене од Хашког трибунала Информације о активностима МУП-а на расвјетљавању криминалне дјелатности паравојне формације «Жуте осе» - Управе за сузбијање криминалитета – Пале од 04.08.1992.године, те исказа сведока, суд је утврдио да су радници МУП-а у сарадњи са припадницима војне полиције Српске републике БиХ на подручју општине Зворник, разоружали и лишили слободе око 65 припадника јединице «Жуте осе», Пиварски и других јединица. Међу ухапшенима су били [REDACTED] [REDACTED] браћа [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] а повод за хапшење нису били догађаји који су се одиграли у периоду мај-јун 1992.године на подручју општине Зворник - на локалитетима који су предмет овог кривичног поступка, већ криминална делатност припадника јединице «Жуте осе» која се огледала у формирању пунктова за контролу возача и возила, те крађа возила.

Из исказа сведока [REDACTED] званог [REDACTED], утврђено је да је јединица била под Ратним штабом ТО Зворник којим је командовао [REDACTED] а да он под Зворничком бригадом подразумева Ратни штаб ТО Зворник, те да је у то време било пар стотина, а можда и до хиљаду територијалаца, да је званично формирана Војска Републике Српске 28. јуна 1992. године, те да је у време када је зворничка бригада била у формирању и када је дошао потпуковник [REDACTED] у јуну 1992. године, [REDACTED] и даље био начелник ТО, да је јединица

«Нишког» у јуну припадала Штабу ТО, да је Лозничка група такође била под командом [REDACTED], а да је [REDACTED] био десна рука [REDACTED].

О радњама оптуженог Јанковић Дарка од којих су неке учињене управо заједно са сада пок. [REDACTED] и [REDACTED] припадницима јединице «Жуте осе» у јуну месецу 1992. године у Дому културе Челопек, биће речи у наставку писменог отправака пресуде.

ИДЕНТИТЕТ ОПТУЖЕНИХ И ПРИСУСТВО НА ЛОКАЛИТЕТИМА ИЗ ИЗРЕКЕ ПРЕСУДЕ

Изведеним доказима током поступка несумњиво је утврђено присуство оптуженог Савић Горана на пољопривредном добру «Економија» почетком маја 1992. године и у фабрици «Нови Извор» - «Циглана» у јуну 1992. године, и њима су оповргнути његови наводи да никада није био на тим локалитетима. Оптужени је, међутим, потврдио да је он био једини Сава у јединици из Краљева те да су Краљевчани почетком маја били три-четири дана одсутни због присуствовања сахрани пријатеља у Краљеву, и у том делу суд је његову одбрану прихватио.

Наиме, његово присуство на оба локалитета потврђују управо оштећени који су провели одређени временски период почетком маја 1992. године на пољопривредном добру «Економија», а потом 12. маја пребачени на локалитет звани «Циглана», с тим што га неки и након толиких година препознају у врсти са сигурношћу као лице које је било присутно на оба локалитета, док неки од њих, описујући лице којег се сећају по надимку «Сава», дају веран опис оптуженог Савића још у својим исказима датим хашким истражитељима, иако га касније међу лицима у врсти нису препознали.

Тако сведок - оштећени под псеудонимом «Т» још пред хашким истражитељима 1996. године, детаљно и уверљиво сведочи о свом хапшењу 07. маја 1992. године у поподневним сатима када су њему, његовом оцу [REDACTED] (убијеном 12. маја на «Економији») и рођаку [REDACTED] наредили да изађе из куће, наводећи да су у том хапшењу управо учествовала лица под надимцима «Пуфта» и «Саво» из Краљева, с којима се возио у колима и којима се касније придружио и «Војвода», верно описујући и «Пуфту» и «Саву» том приликом. Овај сведок је и касније приликом давања својих исказа пред судом доследно тврдио да

је «Сава» имао пиштољ, да је стално имао капу (качкет), да је био вишљи, око 180 цм, мало погрбљен, кратке косе, у шареној униформи, како га описује и пре обављене радње препознавања на дан 22.01.2009. године након чега га је у врсти од шест људи са сигурношћу и *препознао* у лику оптуженог Савић Горана.

Сведок - оштећени под псеудонимом «Ф» такође је приликом препознавања обављеног 22.01.2009. године у врсти од шест људи са сигурношћу препознао оптуженог Савић Горана као «Саву» из Краљева претходно га описујући као вишљег, мало погнутог, средње тежине, а овај сведок га је још 1997. године дајући исказ хашким истражитељима, означио као припадника групе из Краљева у којој су били и [REDACTED] звани [REDACTED], Саша, [REDACTED], чији припадници су носили маскирне униформе, ознаке Шешељеве паравојске, двоглави бели орао, наводећи да га се добро сећа из неких ситуација које представљају радњу извршења кривичног дела, о чему ће бити касније речи, а наиме да га је добро упамтио кад је доведен оштећени [REDACTED].

Иначе, управо је оштећени под псеудонимом «Ф» још од свог првог исказа датог хашким истражитељима, а и касније у свим својим исказима, тврдио да је од оштећеног [REDACTED] [REDACTED] с којим је био затворен на «Циглани», када су боравили у логору у Батковићу добио папир на коме су били записани бројеви телефона Саве или Саше, како наводи на претресу 23.01.2009. године, и који комад папира је предао хашким истражитељима, као и да је [REDACTED] поправљао аутомобиле припадника краљевачке групе на «Циглани» и рекао му да је те телефонске бројеве добио од Саве и Саше за случај да им затреба њихова помоћ. И оштећени под псеудонимом «Т» још пред хашким истражитељима такође наводи да је «Саво», кад је краљевачка група одлазила, дао [REDACTED] свој број телефона у Србији.

Из дописа МУП-а РС, Дирекције полиције, УКП- Службе за откривање ратних злочина од 11.05.2007. године утврђено је да је власник телефона број 036/341-156 (који је управо навео оштећени «Ф» као број телефона Горана «Саве» који је он дао [REDACTED] [REDACTED] у току 1992. године био управо [REDACTED] [REDACTED] из Краљева, [REDACTED] који је у заједничком домаћинству на тој адреси живео са супругом [REDACTED] и сином [REDACTED] рођеним 03.08.1969. године у Краљеву – овде оптуженим.

Оштећени под псеудонимом «Ф» и на главном претресу дана 23.01.2009. године потврђује да је оптужени Савић и у то време био мало повијен, вишљи, без браде и бркова, понекад с наочарима за сунце. Чињеница да се на папиру који је [REDACTED] дао сведоку под псеудонимом

«Ф» још 1992. године, налази управо број телефона оптуженог Савића, те да је према наводима оштећеног, [REDACTED] поправљао кола припадницима краљевачке групе управо на «Циглани», где су сви били затворени, а не у фабрици «Глиница» коју су чували оптужени, још један је доказ присуства оптуженог Савића на «Циглани» у јуну 1992. године и оповргава наводе његове одбране да наводно ништа о том броју телефона не зна и да никада није био на „Циглани“.

И сведок- оштећени под псеудонимом «Бета» још пред хашким истражитељима сведочи о припаднику краљевачке групе по надимку «Саво» присутном на пољопривредном добру «Економија» почетком маја 1992. године, као и о присуству исте - краљевачке групе и на «Циглани», док приликом препознавања 08. маја 2009. године у фази истраге, у врсти од шест лица, иако на оптуженог Ћилерџића указује као на особу која му личи на «Саву», показујући оптуженог Савића наводи да му је тај лик познат.

Иако није препознао оптуженог Савића у врсти, сведок-оштећени под псеудонимом «У» на главном претресу дана 23. јануара 2009. године приликом обраћања оптуженог, каже да се сада сећа његовог гласа, а описи радње које је према наводима овог сведока учинио «Саво» из краљевачке групе, подударају се са описима тих радњи од стране оштећених који су га са сигурношћу препознали. И овај оштећени сећа се и «Саве» и «Саше» из краљевачке групе и детаљно описује радње оптуженог Савића у односу на оштећеног [REDACTED] предузете на пољопривредном добру «Економија», као и присуство Саве и Саше на «Циглани», док се и сведок «Четири» такође сећа надимака Саша и Сава али их не везује ни за какве конкретне радње из оптужнице.

Иначе, несумњиво је утврђено да су оштећени под псеудонимима «У» и «Четири» заједно ухваћени и од 04. до 09. маја 1992. године били заробљени у Фабрици «Стандард».

Оштећени под псеудонимом «У» тврдио је наиме, да је у «Стандарду» провео пет дана - од 04. до 09. маја и ту упознао краљевачку групу коју је водио [REDACTED], у којој су били и «Сава» и Саша, описујући «Саву» кога је први пут видео на «Економији» у пратњи [REDACTED] приликом догађаја с [REDACTED], као високог, мршавог, црног, оборене главе са качкетом и маскирном униформом, објашњавајући да су «Сава» и Саша касније почели да долазе на «Циглану», негде пред крај јуна, и да је сигуран да су то они исти «Сава» и Саша које је упамтио од раније.

Саслушани сведоци [REDACTED] и [REDACTED] сагласни су и убедљиви у тврдњама да су једини припадници краљевачке групе по имену Сава и Саша у јединици били управо оптужени Савић и Ћилерцић, а исту чињеницу нису спорили ни сами окривљени. Сведок [REDACTED] а као што је то у одељку «Добровољци и припадност ТО» већ наведено, тврди да су и Сава и Саша радили краће време на „Циглани“ (у истрази наводи 2-3 дана) и били под «Тором» који је био шеф, а приликом предознавања, за оптуженог Ћилерцић Сашу рекао је да је 50% сигуран да је то Саша о коме је причао. Сведоци [REDACTED] и [REDACTED] несумњиво потврђују присуство обојице оптужених на „Циглани“.

Са свега изнетог, суд налази да чињеница да оштећени приликом препознавања нису са сигурношћу препознали оптуженог Ћилерцић Сашу као лице које су познавали као Сашу – припадника краљевачке групе, и јединог војника на обезбеђењу у „Циглани“ с тим именом, не доводи у сумњу да је оптужени Ћилерцић био ангажован на обезбеђењу заробљених Муслимана краћи период у јуну месецу 1992. године на „Циглани“. Наиме, упркос доста верном описивању лица по надимку Саша, оштећени који су били затворени на «Циглани» нису га препознали у лику опт. Ћилерцића. Тако оштећени под псеудонимом «У» пред хашким истражитељима наводи да је Саша, «шешелјевац», како га он означава, имао смеђу ретку косу, плаве очи, да се хвалио да је служио у Легији странаца, наводећи да га је запазио још почетком маја као припадника краљевачке групе, кад је био у Стандарду, и да је то исти Саша који је после био краће време и на „Циглани“, што понавља и на претресу од 23.01.2009. године, када наводи и да зна да је Саша био из Краљева, јер је водио сведока «Четири» да прича са «Војводом Челетом» и добро се познавао са том групом, а када се суочио са оптуженим рекао је да му се по гласу такође чини да исти «штима Сашином гласу». Сведок [REDACTED] је иначе тврдио да је оптуженог Ћилерцића познавао по надимку Саша, Циле и Легија.

Оштећени под псеудонимом «Т» још пред хашким истражитељима као припадника краљевачке групе које означава као «шешелјевци», осим [REDACTED], «Пуфте», «Саве», [REDACTED] помиње и Сашу, а његов опис - старости 25 до 30 година, висине око 180, тежине око 90 килограма, равне смеђе косе, у високој мери сагласан је са описима других оштећених.

Оштећеном под псеудонимом «Бета» познат је лик управо оптуженог Ћилерцића у линији за препознавање иако приликом својих првих сведочења није означавао радње особе коју би означавао надимком «Саша» нити означавао такво лице.

Сведок [REDACTED] (главни претрес 2. децембра 2011. године), наводи да су Јанковић Дарко и још њих троје-четворо који су били с њим у пратњи у Краљеву на сахрани почетком маја 1992. године, имали маскирне униформе, на капи грб са двоглавим орлом (о чему сведочи и оштећени «Ф») и били добровољци у Шешељевој гарди, а није спорно да су том приликом на сахрани били сва тројица оптужених као и сведоци [REDACTED] и [REDACTED].

Имајући у виду све напред наведено, без утицаја су наводи сведока [REDACTED] [REDACTED] (главни претрес 03.12.2009) - друга оптуженог Ћилерцића, да је он и након што је оптужени Ћилерцић позван на војну вежбу, повремено радио послове ливења са оптуженим, и то у мају - 26. и 19. маја, да су у јуну радили исте послове, да је уписао у свеску коју је приложио суду и коју је суд прочитао у доказном поступку, да је Саша с њим радио 10. јуна, 26. јуна и 07. јула, а имајући у виду да се ради о појединачним датумима за које није везана ниједна радња из оптужнице, те да је утврђено да је оптужени у јуну провео кратак временски период у Зворнику, те чињеницу да су сви оптужени по сопственим наводима и наводима саслушаних сведока, одлазили и враћали се са ратишта у овом периоду. Такође, ни приложена молба за пријем у радни однос Ћилерцић Саше датирана са 27.06.1992. године, као ни подаци из његове радне књижице и решења о престанку радног односа у Индустрији „Магнохром“ Краљево из којих произилази да је до 03. јула био запослен у „Магнохрому“, не доводе у сумњу раније утврђене чињенице.

Оптужени Јанковић Дарко потврђује своје присуство на «Циглани» током јуна 1992. године, док ће његови наводи одбране у погледу радњи дела које му се стављају на терет бити детаљно оцењени у склопу са осталим изведеним доказима који се односе на поједине локалитете места извршења кривичног дела.

Оштећени под псеудонимом «Ф» и «Четири» са сигурношћу препознају после скоро 20 година оптуженог Јанковића као лице које су знали по надимку «Пуфта», оштећени «Четири» сећа га се још из «Стандарда» почетком маја, а сећа га се и са «Економије» где је претходно боравио као и сведок «Ф». Ради се о оштећенима који су као и оштећени под псеудонимима «У», «Т» и «Бета» пре «Циглане» боравили на пољопривредном добру «Економија» и који описују радње лица по надимку «Пуфта» предузете управо и на пољопривредном добру «Економија» почетком маја 1992. године (сведок «Бета» није сведочио након хапшења оптуженог Јанковића али детаљно описује радње лица којег се сећа под тим надимком, на веома сличан или идентичан начин као и остали оштећени).

Оштећени под псеудонимом «У» верно описује лице које је познавао по надимку «Пуфта», гојазног, са младежом с једне стране лица, у шта се суд лично уверио, са великим стопалима, што потврђује и сам оптужени наводима да носи обућу број 48 и по. На питање оптуженом Јанковићу да ли је алергичан на поленов прах, упућено од стране оштећеног «Ф», оптужени Јанковић то потврђује и сведок наводи да не може да замени та два човека.

Присуство оптуженог Јанковића у *Дому културе у Челопеку* такође је несумњиво утврђено из исказа оштећених који су били затворени у њему и који лице са надимком «Пуфта» помињу од својих првих исказа датих истражитељима МКТЈ, детаљно описујући његове радње и изглед – сведок «Г» га се сећа као крупног, гојазног, у маскирној униформи, тешког око 90 килограма, широких рамена, црне косе, пуначког лица, са ножем, а у време давања исказа у фази истраге Ки.В.3/05 која је претходила поступку под бр. К.В.5/05 сведок «Г» (27.04.05.) каже, препознавши «[REDACTED]» на фотографијама: «Да има «Пуфта» знао бих, добро бих га познао, крупан».

Оштећени наводе да је Јанковић имао ознаке српске војске са двоглавим орлом што потврђује и сведок [REDACTED] [REDACTED] саслушан на предлог одбране оптуженог Јанковића.

Сведоци «Један» и «Два», који су били затворени у ДКЧ-у, пре саслушања на главном претресу, са сигурношћу препознају оптуженог Јанковића у линији за препознавање као лице које су знали под надимком «Пуфта», а претходно га и верно описују.

Сведок под псеудонимом «Два» још на претходном претресу 16.06.2006. описује га као крупнијег, дебљег, вишљег од [REDACTED], а детаљно наводи и његове радње. Сведок под псеудонимом «Један» на претресу 15.06.2006. године лице по надимку «Пуфта» чије радње детаљно описује, описује као пунијег, са бубуљицама на лицу, у маскирној униформи и огромним ножем, сведок под псеудонимом «А» још пред хашким истражитељима 1996. године даје детаљан опис «Пуфте» као крупног, дебелог човека, висине 175-180, тежине 90 до 100 кила, у маскирним хлачама, црвеној мајици, тениским патикама, наоружаног само ножем, док га на сличан начин описује и сведок под псеудонимом «Б».

Сведок-оштећени под псеудонимом «У» који није био затворен у Дому културе Челопек већ на «Економији», а потом на «Циглани», наводи да је слушао од затвореника који су довођени из Дома културе у

Челопеку, шта «Зокс», «Пуфта» и «Репић» раде у Дому културе у Челопеку, док и оштећени под псеудонимом «Четири» тврди да су довели његовог оца и рођака из ДКЧ на «Циглану» и ту их оставили, да су им они причали да су «Пуфту», «Тору», «Зокса» виђали и у Дому културе у Челопеку те да су повезали дешавања у ДКЧ са крвљу у гепеку аутомобила -«Стојадина»с којим су «Пуфта» и «Зокс» долазили на «Циглану» и који су им прали затвореници.

Никоме од оштећених током истраге и главног претреса, нити у поступку К.В. 5/05, нису показиване фотографије оптуженог Јанковића, у шта је исказао сумњу оптужени, па ни приликом саслушавања оштећених замолним путем у БиХ, у фази истраге Ки.В.3/05, што је утврђено увидом у албум фотографија сачињених пре испитивања оштећених замолним путем у Брчко Дистрикту и Сарајеву у пролеће 2005. године, међу којима се налазе само фотографије тада окривљених Славковића, Кораћа, Филиповића, Вучковића, Поповића, Грујића уз фотографије других тада притворених лица.

Такође је одбачена и теза одбране оптуженог Јанковића да је могуће да је тај «Пуфта» који се помиње, у ствари лице по имену [REDACTED] јер је ова теза проверена још у фази истраге у предмету Ки.В. 3/05 који је претходио поступку К.В. 5/05, прибављањем фотографија и провером идентитета, при чему је недвосмислено утврђено да је једини «Пуфта» - припадник краљевачке групе, био управо Јанковић, што и сам потврђује, као и правноснажно осуђени [REDACTED] и [REDACTED] док је опт.Јанковић сам навео да није чуо да се неко представљао као «Пуфта» осим њега и да не познаје никаквог [REDACTED]

Сведок [REDACTED] звани [REDACTED] који је потврдио своје присуство у Дому културе Челопек бар у три наврата у јуну 1992. године приликом боравка затворених Муслимана у њему, наводи да су му стражари причали да је «Пуфта» долазио у ДКЧ и да је тамо тукао и нешто радио, а да он не зна да ли је баш са њим улазио у ДКЧ, објашњавајући да су сви носили исте маскирне униформе, да је и «Пуфта» имао аутоматску пушку и пиштољ, као и бајонет. Ни исказ сведока [REDACTED] (07. новембар 2011.) не доводи у сумњу идентитет оптуженог Јанковић Дарка као јединог «Пуфте» из краљевачке групе будући да је он изјавио да је на ратишту наводно био и неки човек кога су звали «Пуфта» из Малог Зворника, али је он био сув и црн са великим младежом и да то није овај «Пуфта» из Краљева.

њима била затворена и друга лица муслиманске националности, која су суцесивно довођена, да их је било сигурно преко двадесет, а по неким и 24, 25, а међу њима сигурно и [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] заштићени сведок «Х», [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] зв. [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], а неки оштећени се изјашњавају о присуству лица чији су им само надимци познати, па тако сведок «Г» наводи да су на „Економији“ били [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] са Куле, [REDACTED] браћа из Јусића, које помињу и остали оштећени. Имена преосталих оштећених који су ту били затворени нису утврђена.

Суд је утврдио да су оптужени Савић Горан и Јанковић Дарко учинили радње описане под I- 1. (повређивање телесног интегритета групе од дванаест оштећених), међу којима су били и оштећени: заштићени сведок „Бета“, [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], оценом изведених доказа:

Заштићени сведок «Бета» (главни претрес од 08. маја. 2009. године), остајући при свим својим ранијим исказима (који су такође прочитани као и овај исказ јер сведок више није доступан суду, као што је напред изнето), навео је да је 05. или 06. маја 1992. године, крећући се путем са још 11 мушкараца према Калесији и Тузли, у селу Видовићи, ухваћен од стране мештана и резервних полицајаца и одведен прво у станицу полиције Зворник, где су смештени у неке гараже, потом извођени да дају изјаве, малтретирани, што је све трајало можда 2-3 сата, да су потом по мраку камионом одвежени на „Економију“ - пољопривредно добро и да је у просторији у коју су уведени било трагова крви, да је у целој групи с којом је ухваћен, тада познавао само [REDACTED] [REDACTED] јер су били из разних места, да он лично није био наоружан приликом хапшења, те да је тог првог дана у једном моменту упала група од 5-6 добро опремљених војника у маскирним униформама, наоружана пиштољима и пушкама, а после је чуо да је то била група из Краљево. Из те прве групе сећа се [REDACTED] [REDACTED] «Пуфте», [REDACTED] и «Саве», а осталима није могао да се сети имена. Помињали су Краљево, изборе, псовали им балијску мајку и Алију, [REDACTED] величали [REDACTED] Њихове надимке сазнао је други-трећи дан, а касније је чуо да се [REDACTED] звао [REDACTED] чуо је да је неко од њих [REDACTED] да ли је то био [REDACTED] Та прва екипа их је тукла и ногама и пушкама, пола сата, можда и више, псовала, неки су имали и палице и сви су их ударили. Сећа се да је он био онесвешћен од удараца и да га је неко поливао водом, и да је видео да су и други били измлаћени. Сећа се да је «Пуфта» био пунији, црвен у лицу, праве косе, а да је касније на «Циглани» доносио ваздушну пушку из које је гађао голубове, да су

«Пуфта» и Сава већином били заједно, пар пута њих двојица долазили сами «ниси смео ни да гледаш, кад дођу морао си главу да обориш, окрене те лицем према зиду», Саво је био сличан «Пуфти», мало височији, виталан, а у краљевачкој групи био је и неки [REDACTED] из Хрватске кога је виђао на «Економији», као и [REDACTED], међусобно су се звали надимцима, «сви су их тукли, сви који су дошли тукли су по неког од њих, ако неко измлати њега, други дође». Сећа се и да су имали орлове на рукавима.

И пред хашким истражитељима оштећени је на сличан начин описао ову групу војника која је први пут ушла код њих у просторију на „Економији“, наводећи да су рекли да су они «Бели орлови», да су били добро наоружани пиштољима, аутоматским пушкама, ножем у чизмама, да су почели да их туку и газе, ударају, да су неки падали у несвест, те да су их поливали водом да их освесте, да је имена и надимке људи из Краљева сазнао касније, да су то били мајор [REDACTED], [REDACTED], да је [REDACTED] био најгори у тој групи, са великим стомаком, дуге црне косе, везане у реп, а као припадника групе «Белих орлова» из Краљева која је отприлике два сата након њиховог доласка на «Економију» ушла у собу, и тада се сећа Саве, за кога наводи да је имао око 25 година, био средње висине, прилично јаке грађе, смеђе косе коју је чешљао уназад. Даље је тврдио да их је та група из Краљева стално тукла, као и група од пет-шест милицајаца из Лознице у којој су били «Рогоња», «Брко», «Чупо», да су се краљевачкој групи у батињању придруживали и домаћи Срби – Петко Хајдуковић и Зоран звани «Главоња», и да је та група из Лознице дошла можда одмах сутрадан након ових из Краљева, а да су ови локални долазили и са једном и са другом групом.

И у фази истраге и на претресу 11.07.2006. године у предмету К.В. 5/05, оштећени «Бета» је скоро на идентичан начин описао ову прву тучу на „Економији“, рекавши да су први од војника који су их тукли, били [REDACTED], [REDACTED] «Пуфта», «Саво», [REDACTED] да су били из Краљева, да су они одмах почели да их туку, а да су после на сваких пар сати улазиле групе да их туку, да се то дешавало наизменично и да им је та прва туча трајала као вечност.

Из исказа осталих оштећених који су били затворени на „Економији“ (сведоци «Т», «Ф» «У» и «Четири»), такође је утврђено да су они доведени на „Економију“ неколико дана након оштећеног «Бета» и то у периоду од 07. до 09. маја 1992. године и да су затекли оштећеног «Бета» на „Економији“, из чега логично произилази да се ови оштећени нису могли изјашњавати о догађају који је предмет овог дела оптужнице, о коме је сведочио оштећени «Бета». Остали оштећени такође су се изјашњавали о лицима која су затекли на „Економији“, те

тако оштећени «Т» који је ухапшен испред породичне куће са оцем [REDACTED] и рођаком [REDACTED] 07. маја 1992. године од стране «Пуфте», «Саве» и «Војводе», и одвежен на „Економију“, наводи да су били притворени у малој просторији «два са два», а потом доведени у већу просторију где је затекао осамнаест, деветнаест других особа, од којих је препознао двојицу старијих људи – браћу из Јусића, [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] а да су после довели и [REDACTED] и [REDACTED] те [REDACTED].

Оштећени «Ф» наводи да је 09. маја 1992. године испред СУП-а Зворник где је дошао да се јави, одведен на „Економију“, где је затекао око четрнаест људи и то сведоке «Т», [REDACTED] и [REDACTED]. [REDACTED] да је касније довођено још људи, да се цифра попела на двадесетчетворо, да је била и нека друга просторија и да му је [REDACTED] рекао да је у њој видео двојицу које је познавао, а да су касније доведени и [REDACTED] [REDACTED] да су ту били и [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], сведок «Четири», [REDACTED] звани [REDACTED].

Из исказа сведока «У» и «Четири» утврђено је да је њих петоро ухапшено 04. маја 1992. године, бежећи ка слободној територији у намери да се пробију ка Тузли, да је један од њих имао пиштољ, а сведок «У» и бомбу за коју каже да ју је нашао испод сена, да су и друга двојица имали по бомбу, да су сва петорица били у цивилу, те да су одведени у СУП Зворник, а одатле у фабрику «Стандард» у којој су први пут упознали Лозничане и Краљевчане – [REDACTED] [REDACTED] «Пуфту». Према речима сведока «Четири», са њима двојицом ухапшени су [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] док се сведок «У» веома уверљиво и са пуно детаља изјашњавао о доласку припадника краљевачке групе у фабрику «Стандард», где су провели пет дана (од 04. до 09. маја), те да су потом на „Економији“ били до 12. маја, да ту среће сведоке «Т», «Ф» и «Бету» и још двадесетак људи, од којих је неке и познавао, а укупно их је било 25-30. И оштећени под псеудонимом «У» сећа се да је «Пуфта» долазио на «Економију» иако је ту затворен тек 09. маја, и то ситуације када је дошао са [REDACTED] и када су тражили од њих да пишу неке изјаве којом приликом га је «Пуфта» и ударио.

Суд је прихвативши тврдње оштећеног под псеудонимом «Бета» и оценивши их као доследне у свим његовим исказима, утврдио да су њих дванаесторо који су доведени на „Економију“, кратко време након хватања, највероватније 05. маја 1992. године, тукли Краљевчани – прва екипа у којој су била и лица која је он упамтио по надимцима [REDACTED] [REDACTED] «Пуфта», «Саво», како он наводи «можда истог дана пред мрак», ногама, рукама и разним предметима, као што је напред

наведено, свесни заједничког деловања, прихватајући радње других као своје.

Из исказа оштећеног «Бета» није било могуће на поуздан начин утврдити тачан датум када се овај догађај одиграо, већ је утврђено да је то било највероватније 05. маја 1992. године, имајући у виду дешавања од његовог лишења слободе до самог догађаја. За поуздан закључак о томе да ли се догађај десио и ко је за њега одговоран, није пресудно утврдити тачан датум дешавања, што је у оваквим околностима често и немогуће, а управо имајући у виду околности под којима су се сви догађаји одвијали, те огроман протек времена. Наиме, и у овом случају, ради се о оштећеном који се сведочећи, сећа најприближније датума свог хапшења, као и други оштећени, што је логично и животно, а потом наводи да су везаних руку, тучени, одведени у Зворник под претњама да је тамо и [REDACTED] и да са њима «заврше», да су онда смештени у неке гараже СУП-а, да су извођени да дају изјаве, малтретирани, псовани, а потом одвежени на пољопривредно добро „Економија“, да су их увели и закључали у једну просторију, где су их потом и тукли људи из краљевачке групе, а касније и других група.

Веродостојност његовог, иначе доследног исказа, поткрепљена је и чињеницом да је [REDACTED] (о коме оштећени говори као о лицу које је улазило на „Економију“ заједно са групом Краљевчана), био припадник јединице специјалне намене под командом [REDACTED] као и оптужени, што је утврђено из изведених писмених доказа – списка групе Пиварски – специјални вод.

Суд је у доказном поступку прочитао пропусницу Српске општине Зворник – Штаба ТО под бројем 136/92 од 03.05.1992. године, коју је у поступку К.В.5/05 приложио правноснажно осуђени, сада сведок [REDACTED] и утврдио да је у њој наведено да се издаје [REDACTED] за излазак из зоне дејстава са подручја Српске општине Зворник у Републику Србију и друге општине републике српског народа БиХ, те да важи за период 03.-05. мај 1992. године. Овај писмени доказ у сагласности је и са наводима одбране оптуженог Јанковић Дарка да је почетком маја ишао у Краљево, уз дозволу и возилом добијеним од Команде ТО, због погибије друга из Краљева [REDACTED] на ратишту, да су он и његови саборци кући провели три-четири дана, која одбрана је сагласна и наводима одбране оптуженог Ђилерчић Саше који је такође тврдио да су три дана у мају, он и остали Краљевчани – Савић, [REDACTED] били одсутни због сахране другу из Краљева, као и наводима одбране оптуженог Савић Горана који је такође потврдио да су за време првог боравка у Зворнику сви они из Краљева отишли на сахрану пријатељу на три-четири дана почетком маја, како каже 03. или 04. маја, уз дозволу

добијену од команданта [REDACTED] и да су се онда вратили, да су у том периоду он, [REDACTED] «Пуфта», [REDACTED] били стално заједно, да су иначе спавали у «Стандарду» у коме је такође било затворених Муслимана.

Ове наводе одбрана оптужених потврђују и саслушани сведоци – припадници јединице Пиварски - сада правноснажно осуђени пресудом К.В. 5/05 [REDACTED] и [REDACTED] и за ову радњу. Наиме, сведок [REDACTED] такође је навео да су у Краљеву поводом сахране покојном [REDACTED] били три дана, и одмах се потом вратили у Зворник, при чему суд није прихватио његове наводе којима је негирао своје учешће у овом догађају. Његове тврдње да је почетком маја био у «Стандарду», те да је могуће да су га затвореници - оштећени «У» који је у «Стандарду» боравио од 04. до 09. маја, ту видели, поткрепљене су исказом оштећеног «У», како је напред изнето. Стога су и ови наводи сагласни са тврдњама оштећеног «Бета» у погледу догађаја о коме је сведочио, будући да су сведоци «У» и «Четири» [REDACTED] и [REDACTED] први пут сусрели у фабрици «Стандард» која се налази у предграђу Зворника - у Каракају, као и пољопривредно добро „Економија“, а у којој фабрици су оштећени боравили управо и само у периоду од 04. до 09. маја 1992. године, за време док је оштећени «Бета» већ био на „Економији“ и заједно, управо у том периоду, са осталим затворенима тучен на горе описани начин.

Суд је такође прихватио и наводе сведока [REDACTED] да је почетком маја боравећи у «Стандарду», видео заробљене Муслимане који су били у непосредној близини просторије у којима су они боравили, да је улазио унутра у те просторије, како мисли, једно два пута и са Савом. С обзиром да су ови оштећени у «Стандарду» боравили од 04. до 09. маја, те да је суд из доследног и убедљивог исказа оштећеног «Бета» утврдио да се прва туча и догађај описан под I-I одиграо највероватније 05. маја и да су у њему учествовали сви поменути припадници краљевачке групе, суд је одбацио као неуверљиве и наводе саслушаног сведока [REDACTED] да није учествовао у том догађају, прихватавши међутим његове наводе да су због присуства сахрани другу у Краљеву били одсутни два-три дана и потом се вратили у Зворник.

Имајући у виду у овако високом степену сагласне исказе како оптужених тако и сведока у погледу времена боравка у Краљеву поводом присуства сахрани, те чињеницу да је припадницима краљевачке групе било одобрено одсуство са ратишта најдуже три дана што је утврђено и из писменог доказа -- пропуснице за излазак из зоне дејстава, суд је одбацио као неискрене и срачунате искључиво на помоћ

оптуженом Јанковићу у евентуалном избегавању кривичне одговорности, наводе његове мајке [REDACTED] саслушане у својству сведока на претресу 07.11.2011. године, којима је тврдила да су се њен син Јанковић Дарко и Савић Горан, осим што су након доласка 03. маја у Краљево поводом смрти [REDACTED] присуствовали сахрани која је била 04. маја, ишли, и то њен син Дарко, осим на прво јутро после сахране – 05. маја, и у недељу ујутру - на седам дана на гробље, а посебно тврдње да је њен син био у континуитету све до 10. маја у Краљеву и да се тек онда вратио у Зворник.

Покушаји оца оптуженог Јанковић Дарка, сведока [REDACTED] да му својим исказом пружи алиби за присуство на зворничком ратишту почетком маја 1992. године, нису уродили плодом, нити су од утицаја на утврђено чињенично стање. Наиме овај сведок потврђује да је 04. маја 1992. године видео сина на кратко када је дошао из Босне са ратишта, што иначе и није спорно и наводи да је 05. маја отишао у Београд а 06. маја оперисан на ВМА где је лежао до 18. маја (о чему је приложио писмени доказ који је прочитан у доказном поступку) тако да његови наводи да га је 10. маја син посетио у болници нису од утицаја, будући да се оптужени не терети ни за један догађај учињен 10. маја, а иначе нема сумње је да је оптужени Јанковић одлазио из Зворника и враћао се у исти у току инкриминисаног периода, што не споре ни његови родитељи - отац који је тврдио да је Дарко долазио и одлазио од куће у мају месецу и на по неколико дана и да он није пратио конкретно где он одлази, нити је водио рачуна о томе.

Имајући у виду све напред цењене доказе, суд је такође одбацио као неискрене и неуверљиве наводе сведока [REDACTED] кума оптуженог Јанковића, дате на главном претресу 08.11.2011. године, да се сећа да су осим на сахрани покојног Јовановића и изласка на гробље првог јутра, били и на првој суботи и да је Јанковића виђао сваки дан до тада, оцењујући притом као крајње неуобичајено и нелогично да се сведок након 20 година сећа детаља које је поменуо у свом исказу а који се уско односе управо на датуме из оптужнице, као и његово објашњење за то, док су његове тврдње да су и остали Краљевчани били присутни те прве суботе на гробљу након сахране, у потпуности оповргнуте цитираним наводима сведока [REDACTED] и [REDACTED] те самим одбранама оптужених.

У склопу изведених доказа, као крајње неубедљиви оцењени су и наводи сведока [REDACTED] саслушаног на главном претресу 02.12.2011. године, комшије оптуженог Јанковића, иначе седамдесетдвогодишњака, који се наводно сећа да је Јанковић Дарко био присутан на гробљу - на обележавању седам дана након сахране

покојном комшији [REDACTED] у мају 1992. године као и на четрдесетодневном помену.

Наводи сведока [REDACTED] и [REDACTED] оповргнути су и убедљивим исказом сведока «Т» који је доследно од свог првог исказа тврдио да је управо 07. маја ухапшен од стране «Пуфте», «Саве» и [REDACTED] што јасно указује на присуство оптуженог Јанковића у Зворнику и тог дана.

Стога је суд као крајње неуверљиве одбацио накнадне наводе одбране оптуженог Јанковића, дате након испитивања његове мајке у својству сведока, када је по први пут поменуо да је присуствовао четрдесетодневном помену [REDACTED] у јуну 1992., не могавши да објасни због чега у својој одбрани није помињао и све друге детаље и околности о којима је сведочила његова мајка, а који би свакако били од интереса за његову одбрану – да му је отац био у болници, да га је обилазио, да је до половине јуна наводно неколико пута ишао у Хитну помоћ у Краљеву, како је то тврдила његова мајка, те да се заправо не сећа колико су још дана остали после сахране у мају у Краљеву, иако је раније тврдио да је тада био три-четири дана код куће, не помињући присуство никаквим парастосима у Краљеву.

Оценом свих изведених доказа јасно произилази да се овај догађај одиграо непосредно по повратку оптужених Савића и Јанковића, те сведока [REDACTED] и [REDACTED] из Краљева, а након присуства сахрани пријатеља погинулог на ратишту у Босни.

Чињеница да нису утврђена имена свих оштећених присутних у просторији „Економије“ приликом повређивања телесног интегритета оштећених на описани начин овом приликом, не искључује кривичну одговорност окривљених. Ово тим пре, када се има у виду да није вођена било каква писмена евиденција лица затворених на „Економији“, нити постоји било какав писмени траг о постојању овог објекта у коме су људи несумњиво затварани и злостављани.

Суд је утврдио да је оптужени Савић Горан заједно са [REDACTED] учинио радње описане под 1-2. (повређивање телесног интегритета оштећеног [REDACTED], званог [REDACTED]), оценом следећих изведених доказа:

Искази свих саслушаних оштећених који су били затворени на пољопривредном добру „Економија“ у мају 1992. године, су у високом степену сагласни у погледу тврдњи да су на „Економији“ и Краљевчани и Лозничани највише тукли [REDACTED] - [REDACTED] који је био

возач генералног директора фабрике «Глиница» [REDACTED], а да су једном приликом то учинили и оптужени Савић заједно са [REDACTED], званом [REDACTED] те је суд из исказа свих оштећених, утврдио да се тај догађај одиграо управо на начин како је то описано у изреци пресуде.

Утврђено је наиме, да су 11. или 12.05.1992. године заједно у просторију на „Економији“ где су боравили оштећени, ушли опт. Савић и сада правноснажно осуђени за овај догађај, [REDACTED] који је прво тражио да се јави [REDACTED] зв. [REDACTED], а потом га питао која је он зверка када мора он лично да га испитује, те су га затим тешко претукли и одузели му златни ланчић са врата, на тај начин што је [REDACTED] тукао оштећеног ногама и рукама по глави и другим деловима тела, а Савић Горан стајао наоружан у близини и у једном тренутку са врата оштећеног врхом цеви пушке скинуо и одузео златни ланчић уз речи: «Ово ти више неће требати», на који начин су повредили телесни интегритет оштећеног, након чега се он једва кретао.

Оштећени под псеудонимом «Т» (саслушан на главном претресу 15.04.2011. када је остао при својим ранијим исказима), који је у врсти препознао оптуженог Савић Горана и кога он иначе добро памти јер га је и ухапсио 07. маја 1992. године, саслушан на главном претресу 22. јануара 2009. године путем видеолинка из Суда БиХ у Сарајеву, наводи да је «Саву» на «Економији» видео можда три пута и добро се сећа догађаја са [REDACTED] када је он извукао дебљи крај. Објашњава да му је добро остао у глави детаљ, мисли да је био 10. мај навече, када су пукла врата – отворила се, ушао [REDACTED] са пиштољем и окаченим топuzом и «Саво» засуканих рукава, са качкетом као и увек, а печат му је оставило то што су, кад је [REDACTED] улазио, «сви морали да скоче на ноге, руке уза зид, оборене мало главе», да је [REDACTED] први насрнуо на [REDACTED] ударио га ногом негде у стомак па се он сагнуо, а онда пришао «Саво» ставио [REDACTED] под врат пушку «пумпарицу» и рекао: «Добар ти је овај ланчић, шта ће ти, неће он теби ни требати» (страна 15 транскрипта са претреса од 22.01.2009.), скинуо му ланчић с врата, узео га, а онда су почеле туче, на [REDACTED] се окомио и још један крупан са брадом, «Саво» и [REDACTED] су били око њега, «обрађивали» га, малтретирали и тукли и тад му се већ губи памћење, али зна да су до краја ноћи сви били претучени. Кад је [REDACTED] почео да бије [REDACTED] пришао је и тај други, а и «Саво» је био с њима и све је било као «чопор» и на крају је видео да је [REDACTED] доле скљокан и да више не може да се покреће. Изгледало је да је у тој групи [REDACTED] био надређен и Сави. Лично се више не сећа разговора између [REDACTED] или «Саве» и [REDACTED] јер «минут је трајао можда месец, а месец сто година». Сећа се да је [REDACTED] био у тако лошем стању да је, кад су они отишли

показивао на главу као пиштољ и тражио да га убију. Ујутру -- 12. маја када су сви они пребачени у «Циглану», [REDACTED] је остао ту као и сведоков отац [REDACTED] који је остао мртав.

Овај оштећени и на главном претресу 29. јануара 2007. године навео је да су довели [REDACTED] претученог и већ у тешком стању, да се сећа догађаја када су се отворила врата и ушли Краљевчани за које је [REDACTED] касније рекао да су диверзанти, да је [REDACTED] одгурнуо [REDACTED] који је био напола сломљен, да је уз њега био «Саво» са пумпарицом, да је изгледало као да се они нешто око њега отимају, те да је «Саво» [REDACTED] скинуо златан ланац око врата и рекао: «То теби не треба, неће ти требати», да су онда кренуле туче и да су се те групе сустигле - Лозничани и Краљевчани, да је тамо дан био као година, те да је могуће да је [REDACTED] доведен 11. маја ујутру. 1992. године. [REDACTED] је остао на „Економији“ у тешком стању, те претпоставља да је преминуо од последица тог мучења.

Скоро на идентичан начин испитан пред хашким истражитељима овај оштећени описује улогу «Саве» у овом догађају – скидање златног ланчића са врата и општу тучу том приликом.

Оштећени под псеудонимом «Ф» који је на главном претресу 15.04.2011. године када је саслушан путем видео-конференцијске везе из Суда БиХ у Сарајеву, остао при свим својим ранијим исказима (гл. претреси 23. јануар 2009. и 30. јануар 2007. те искази из фазе претходног поступка и исказ дат хашким истражитељима), и који је у врсти са сигурношћу препознао оптуженог Савић Горана, на претресу 23.01.2009. године наводи да је он први пут «Саву» видео након што је [REDACTED] доведен, да му је «Сава» лично закачио наоружање кратке цеви за златан ланац, не сећа се више да ли «шкорпионом» или «пумпарицом», рекао му да скине ланац, да му више не треба, да је [REDACTED] тучен у току ноћи, да су извођени на «обраду» и сви тучени, да се сећа и једног крупнијег човека са брадом који је учествовао у тучи [REDACTED], да је том приликом био и [REDACTED], да је [REDACTED] иначе тучен у више наврата и да је остао на «Економији» кад су они отишли на «Циглану», да је на почетку те ноћи изударан и да је извођен и напоље али да се сада не сећа да ли га је тукао «Сава», јер: «То је једноставно када се окрене, једни туку мене, можда онај други удара, један стоји, не можеш све видети јер мораш једноставно да будеш погнуте главе» док је у свом исказу у јануару 2007. навео и да је могуће да је [REDACTED] доведен 11. маја, да је тучен и напољу и унутра, више пута, и ноћу и ујутру, да мисли да је том приликом кад му је узет ланац и [REDACTED] био унутра, те да су [REDACTED] унутра у просторији тукли и [REDACTED] и «Саво» и још један високи крупан са црном брадом. У претходном поступку је

изнео је да је [REDACTED] учествовао у тучама, у малтретирању [REDACTED] песницама и краћим наоружањем које је имао и лично је видео да се то дешавало у затвореној просторији, у ноћи пре него што је [REDACTED] набијен на колац, а када су они напустили „Економију“, [REDACTED] је остао ту полумртав и касније му је сведок «Х» који је доведен после њих, 12. маја на „Економију“, причао да је то гледао. И пред хашким истражитељима овај оштећени је, наводећи да су краљевачку групу чинили [REDACTED] звани [REDACTED] и Мајор, «Сава», Саша и [REDACTED] изнео да се сећа «Саве», јер је [REDACTED] притиснуо пушку на врат, рекавши му да скине златни ланац, јер му више не треба, што је овај учинио, те да је прво ушла група из Краљева да испитује [REDACTED] - неки крупан високи мушкарац са дугом брадом, [REDACTED] и «Сава», те да је у наредних петнаест минута та група претукла и неке од затвореника, али да су највише тукли [REDACTED] а да је након тога [REDACTED] ван просторије премлаћен, да се сећа да је он вриштао и урлао од болова, молећи да га убију и да је неколико дана касније умро на „Економији“ од последица премлаћивања.

Оштећени под псеудонимом «Бета» (гл. претрес 08. мај 2009.) остао је при својим ранијим исказима наводећи да су [REDACTED] сви тукли и то више пута, да је [REDACTED] једном приликом почео да га туче говорећи да су му наводно нашли жену и силовали је, да га је [REDACTED] тукао неким колцем, чини му се и [REDACTED] и други, да га је довела група која га је одмах почела тући и том приликом [REDACTED] га је тукао те да се сећа да је од [REDACTED] узет ланчић, да су том приликом били [REDACTED] и још неко, да му се чини да је [REDACTED] узео тај ланац, натерао га да га скине и да су га питали колико је имао Српкиња, док је у фази истраге тврдио да не зна ко је [REDACTED] узео ланчић, наводећи на претресу да након што је [REDACTED] премлаћен, више на њему није видео ланац и да је тада било још људи присутно када га је [REDACTED] тукао, те да се више не сећа свих детаља.

У свом ранијем исказу на претресу 11.07.2006. године оштећени «Бета» се још детаљније изјашњавао о овом догађају, сећајући се и да су се четири-пет дана по њиховом доласку на „Економију“, отворила врата, да су убацили [REDACTED], кога је препознао, изудараног по телу, да су онда сви за њим ушли, почели да га туку, те да му је [REDACTED] рекао: «Добра ти је жена, силовао сам ти жену», да је [REDACTED] викао да зову директора и да га је директор звао да дође из Немачке, а да га је [REDACTED] питао зашто је дошао из Немачке. Сведок је сазнао да су они ишли и у [REDACTED] кућу јер су му рекли да му је жена у реду. Навео је да су га изводили и напоље, а потом га враћали и да су [REDACTED] сви шутирали и тукли, и Лозничани и Краљевчани. Сећа се да су [REDACTED] питали да ли је имао жену Српкињу, а да је он само ћутао, да је [REDACTED] имао златни

ланац, али не зна тачно ко му га је узео, а иначе све вредно што су имали, покупили су им Лозничани и Краљевчани. [REDACTED] је тукао [REDACTED] рукама, ногама, пушком, питајући га са колико је Српкиња спавао, а после тога [REDACTED] је изгледао јадно и једва је гледао. Након тог разговора са [REDACTED], можда после три, четири дана, [REDACTED] је набијен на колац и то када је једна група притворених већ отишла у „Циглану“, а то је учинио неки плави човек са брковима, у тренутку када је у просторији била група из Лознице.

Оштећени под псеудонимом «У» који је на главном претресу 15.04.2011. остао при ранијим исказима, јер како каже: «И сећање попушта временом», изнео је на главном претресу 23. јануара 2009. да је «Саву» први пут видео на «Економији» можда 10. или 11. маја кад је дошао у пратњи [REDACTED] мисли с неким црним качкетићем и црном «пумпарицом», и да му се урезало у памћење да је пришао [REDACTED] подигао му ланчић и рекао: «Теби ово више ионако неће требати», да је том приликом [REDACTED] тукао [REDACTED] да се не сећа да ли га је тукао и «Саво», да је био и неки висок човек са брадом, да је гледао како [REDACTED] пада а никако да падне, да га је [REDACTED] ударао па исправљао.

По уласку [REDACTED] је прочитао и питао «Ко је [REDACTED] звани [REDACTED] која си ти бре зверка када ја морам да те испитујем», рекао му да мора да напише ко му је из СДА обезбедио бомбу да дигне [REDACTED] у ваздух, на шта је [REDACTED] рекао да он са [REDACTED] (својим директором чији је био возач) једе, пије и живи и да је то немогуће, да је [REDACTED] рекао «немој да ме прекидаш, ја не волим кад ме прекидају, него ћеш да пишеш ко ти је обезбедио бомбу», а онда почео да га удара рукама и ногама и да у животу није видео да неко тако туче, а мисли да му је «Саво» узео ланчић након што га је [REDACTED] већ једном ударио па се ланчић појавио напољу, те да је, кад су припадници групе долазили и кад би неко некога тукао, увек неко од њих стајао поред врата са оружјем, да мисли да је «Сава» том приликом држећи «пумпарицу» уживао у призору, а и држао их «како би неко покушао да се побуну или нешто слично», и да су му то најгора три дана у животу. Скоро на идентичан начин овај догађај оштећени описује и на претресу 29. јуна 2007. године, у претходном поступку као и пред хашким истражитељима још 1996. године.

Наиме, на претресу у јуну 2007 године осим наведеног, сведок је казао и да је [REDACTED] већ био претучен кад је дошао, да је имао на себи златан ланчић и наруквицу, да му је [REDACTED] причао да је био у Немачкој, да му је директор [REDACTED] рекао да се склони док све не прође, да је контактирао са [REDACTED] у Београду и да му је [REDACTED] рекао да може да се врати у Зворник, да се он вратио слепо верујући [REDACTED], са женом

██████ да би пријавио стан и да су га онда покупили испред СУП-а, да је ██████ стално говорио да је у питању неспоразум, да ће га ██████ извадити одатле, да је молио стражаре да зову ██████ иако су му они причали да су им стражари у «Стандарду» говорили да са „Економије“ нико жив не излази. Негде у поподневним сатима, дошли су ██████ и «Саво», ██████ је имао једну листу и питао: «Ко је тај ██████ ██████ звани ██████ па која си ти бре зверка када ја морам да те испитујем», рекавши да је ██████ имао задужење од СДА да убије ██████, те да треба да напише ко му је контакт особа у Сарајеву, ко му је дао експлозив, да је ██████ стално говорио да је то неспоразум, да су он и ██████ као браћа, а ██████ му је говорио да га не прекида, јер ако је крив неће да га мучи, већ ће га убити, али ако га изнервира, биће свашта и онда је почео да удара ██████. Када га је први пут ударио, док ██████ није пао, протекло је можда минут и ту је падало удараца и удараца, ██████ је падао, али га је ██████ увек тако ударао ногом, да га је полуисправљао. Чини му се да га је ударао рукама, а ногама исправљао и ██████ је завршио у ћошковима. Док је ██████ ударао, «Саво» је држао пумпарицу, чини му се црну у рукама и није сигуран да ли га је он ударио кундаком, чини му се да јесте. Остало му је у сећању да је ██████ ногама усправљао ██████ јер тако нешто никада није видео. Сигуран је и да је тада «Сава» скинуо златни ланац ██████, јер се трудио и натерао га да се окрене да му га скине. ██████ су и после изводили напоље, чини му се да га испитују, и Лозничани и Краљевчани и то када су хтели да их покољу на „Економији“, а од људи који су накнадно доведени, чуо је за ██████ судбину. Наиме, сведок «Х» му је касније причао да је ██████ набијен на колац на „Економији“.

Оштећени под псеудонимом «Четири» (гл. претрес од 01.09.2011.) изјашњавајући се на претресу 05.11.2009. године потврђује да се овај догађај одиграо, наводећи да је ██████ кад је доведен већ био претучен и у лошем стању, да су тада дошли и ██████ и још пар њих, да су их тада све тукли али посебно ██████ и да му је том приликом одузет ланчић, а да је ██████ имао и сат који је дао сведоку, што потврђује и оштећени «У», наводећи да ██████ сат и ланац нису нашли одмах када је лишен слободе.

Оцењујући исказе саслушаних оштећених, очигледно је да су они у високом степену сагласни у погледу улоге оптуженог Савић Горана у овом догађају, неки га репродукују са мање, а неки са више детаља, веома упечатљиво и доследно и након толико година, те је суд прихватио ове исказе као убедљиве и веродостојне.

Сведок ██████ ██████ (правноснажно осуђен пресудом К.В.5/05 и за овај догађај), на главном претресу 11.11.2008. године (при

ком исказу је остао и на претресу 21. децембра 2010. године), потврдио је да је једном приликом, можда 11. или 12-ог маја, са «Савом» - оптуженим Савић Гораном, ушао на «Економију» и то након што му се на једном ручку у мају домаћица ручка пожалила на извесног [REDACTED] који је наводно јурио жене, како ју је ухватио за груди у реду за хлеб, на ком ручку су били присутни и «Сава», [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] ту сазнао да је тај [REDACTED] затворен на «Економији», отишао са свима њима на «Економију» да га нађе, да је ишамарао [REDACTED] а мисли да му је и «Саво» «ошинуо шамар», да су били у униформама, наоружани кратким цевима, да је он имао пиштољ 7,65 а за «Саву» мисли да је имао «тетејац». Наводи да су ушли у ту приземну просторију, тражили [REDACTED] и да су им стражари отворили јер нико у Зворнику није смео ништа да пита кад виде њих у униформама јер су они били специјална полиција са ознаком кобри на рукаву, да су сва петорица ушла у собу у којој је било можда двадесетак људи, где су неки стајали, неки седели на бетонском поду, да је он лично тражио [REDACTED] и да се јавио лепо обучен човек који је имао пар модрица, да га је он поштено питао да каже какав је са Србима, те шта је имао са женама, а да је тај [REDACTED] рекао «ништа» и да је он инсистирао да призна, а онда га је два-три пута сведок ошамарио, негирајући да га је ударао ногом и да је оштећени падао на земљу. Изнео је да је чуо да су [REDACTED] затворили као екстрема, да је и «Сава» био ту за време док је он испитивао [REDACTED] и да је након тога он у једном тренутку извео неког Муслимана, а да се унутра свашта догађало те да он не зна шта је конкретно радио Савић, нити је видео да ли је он скинуо пушком ланчић са [REDACTED] врата, а како му је предочено да наводе оштећени, те да би то спречио да је видео, мада не би спречавао «Саву» да је ударао [REDACTED]

Исказ сведока у делу у коме је покушао да ублажи своје поступке и премлаћивање оштећеног, суд није прихватио будући да је оповргнут цитираним исказима оштећених, док његови наводи у погледу самог понашања оптуженог Савића не утичу на утврђено чињенично стање с обзиром да сведок тврди да није видео шта је конкретно радио Савић, мада мисли да је и он ошамарио једанпут [REDACTED]. Ово стога што су оштећени били категорични у својим тврдњама да је [REDACTED] том приликом тешко претучен, да је после тога био у јако лошем стању, као и да га је [REDACTED] тукао рукама и ногама по глави и другим деловима тела, у присуству Савића који је са [REDACTED] врата скинуо ланчић на описани начин.

Приликом суочења са оптуженим Савићем сведок је остао при свом исказу и био убедљивији од оптуженог.

Иако је и у овом случају очигледно да меморија свих оштећених није једнака, као ни моћ да репродукују догађај на идентичан начин приликом давања сваког исказа, што је потпуно логично и очекивано, све то не доводи у сумњу закључак суда да се овај догађај десио управо на начин како је то описано у изреци пресуде, те да је том приликом оптужени Савић заједно са сада правноснажно осуђеним [REDACTED] на описани начин, повређивао телесни интегритет оштећеног [REDACTED] [REDACTED] одузевши му при том златни ланац, поступајући са њим као саизвршилац, уз свест о заједничком деловању, прихватајући и његове радње као своје, те су након оцене свих изведених доказа, наводи одбране опт. Савића да никада није ушао на „Економију“, одбачени као крајње неуверљиви.

Будући да се оштећени нису прецизно изјашњавали о датуму када се овај догађај десио, те да је током поступка утврђено да је сада пок. [REDACTED] 11. маја 1992. године ухапшен код зграде општине, а потом након неколико дана и убијен, те да се из исказа свих оштећених закључује да се овај догађај десио свакако пре раних јутарњих часова 12. маја 1992. године, кога дана су „Економију“ напустили оштећени «У», «Ф», «Т» и «Четири» и пребачени на „Циглану“, могуће и претходног дана 11. маја 1992. године, суд је као време извршења ове радње определио 11. или 12. мај 1992. године.

ЗЛОЧИН НА ЦИГЛАНИ

Оштећени затворени на пољопривредном добру „Економија“ «Т», «Ф» «У» и «Четири», на скоро идентичан начин описују свој одлазак на „Циглану“, која се налази на путу Зворник – Бијељина и од пољопривредног добра „Економија“ удаљена је око 500 метара до километар. Из њихових исказа суд је утврдио да је дана 12. маја 1992. године, од стране припадника ТО Зворник [REDACTED] (сведок [REDACTED] [REDACTED], и његових војника, највећи број оштећених, око 20 лица, пребачено на „Циглану“ камионом, а што је потврдио и директор „Циглане“ - сведок [REDACTED] [REDACTED] те су одбачени као неуверљиви наводи сведока [REDACTED] [REDACTED] зв. [REDACTED] који је негирао да је са пољопривредног добра „Економија“ пребацио затворенике на „Циглану“.

Оштећени су на „Циглани“ остали до 15. јула 1992. године, када су, осим сведока «Четири» који ту остаје до августа месеца, пребачени у логор Батковић и касније, током 1993. године размењени.

Даље је из исказа оштећених утврђено да су на „Економији“ остала лица која због задобијених повреда нису била способна за рад и то [REDACTED] зв [REDACTED], сведок «Х», као и тело оштећеног [REDACTED], који је на смрт премлаћен на „Економији“ пре него што су они одведени на „Циглану“, док је сведок «Бета» накнадно доведен на „Циглану“ од стране Нишког.

Затворени Муслимани са „Економије“ превезени су на „Циглану“ на захтев директора „Циглане“ [REDACTED] уз одобрење Привремене владе општине Зворник, због недостатка радника, са циљем да се одржи процес производње у „Циглани“, а што је потврдио сведок [REDACTED]

Из исказа оштећених и сведока [REDACTED] суд је утврдио да су по доласку на „Циглану“ затворени у две просторије без кревета (једну мању и другу већу), које су раније биле канцеларије, да су ту боравили до одласка у Батковић. Одмах по доласку били су распоређени на рад по сменама, без икакве накнаде, радили су у производњи, товарили цреп и блокове, посао им је био тежак, сведок «Т» је смршао чак тринаест килограма, а овај сведок због тежине повреда задобијених на „Економији“, првих 10-12 дана није могао да ради.

Из изведених доказа такође је недвосмислено утврђено да су овде сведоци [REDACTED] и [REDACTED] ангажовани на дужности обезбеђења затворених муслиманских цивила на „Циглани“, од стране директора „Циглане“ [REDACTED]. [REDACTED] је постављен за шефа обезбеђења и то и затвореним цивилима и стражарима – радницима „Циглане“ и ту дужност је обављао у периоду од краја маја до око 01.јула 1992.године, док се из исказа оштећених утврђује да је [REDACTED] био ангажован краће време, и по речима сведока [REDACTED] можда петнаестак дана, управо у периоду од почетка јуна до 18.јуна 1992.године, како је утврђено и правноснажном пресудом К.В. 5/05. Оптужени Савић и Ћилерцић обезбеђивали су затворене у кратком временском периоду, оптужени Јанковић не оспорава своје присуство на „Циглани“ у инкриминисаном периоду, а временски период њиховог ангажмана на „Циглани“ образложен је у одељку пресуде под називом «Идентитет оптужених и присуство на локалитетима из изреке пресуде».

Да је оптужени Јанковић Дарко учинио радње описане под II- 1 изреке пресуде (**нечовечно поступање и наређивање пљачкања напуштених кућа муслиманских и српских власника**) као и да нема доказа да су оптужени Савић и Ћилерцић учинили ове радње, утврђено је оценом следећих изведених доказа:

Оштећени под псеудонимом «У» испитиван у више наврата, остајући при својим ранијим исказима, у погледу радњи пљачкања на «Циглани», на главним претресима од 15.04.2011. и 23.01.2009. године наводи да је «Пуфта», који је уживао да гађа голубове из ваздушне пушке на «Циглани», да се иживљава на другима и терао их да раде фискултуру, био један од оних који су их више пута водили по граду и пазили док су товарили намештај, грађевински материјал, понекад их надгледао, некада их водио сам а некада са [REDACTED], [REDACTED] некад водио једну групу, [REDACTED] другу, [REDACTED] трећу, некад сви заједно, да се сећа да је «Пуфта» у тим приликама знао да седне на фотељу, удара бејзбол палицом по руци и говори «брже, брже». Сећа се детаља када је „Пуфта“ седео са возачем [REDACTED] [REDACTED] који је возио пун камион неких кухиња, намештаја и беле технике, чини му се за Краљево, и да му је [REDACTED] дао штос марака и рекао: «Знаш посао» што се десило код Б блокова у Зворнику. Оштећени је у пљачкама ушао у скоро 70% кућа у Зворнику. Сећа се да су на велики камион [REDACTED], аутопревозника из Лознице слагали робу, потом је покривали црепом да би лакше прешла у Србију, да је и у фирму «Јадар» у Лозници вожен грађевински материјал и ту продаван што је сазнавао у разговору са возачима који су причали да у «Јадар» сваки дан возе по два-три шлепера.

Наводи да «Пуфта» долази на «Циглану» петнаестак дана после [REDACTED] и [REDACTED] да су редовно ишли у пљачке, а он је ишао свакодневно и пре и поподне са [REDACTED] «Пуфтом» и [REDACTED] оштећени би се пели на камион, неко од Краљевчана би сео са возачем у кабину, долазили би на место где је сложен грађевински материјал, товарили, ишли до следеће дестинације, а у групи од четири-пет људи која је константно ишла на товарење био је и сведок «Четири».

Међутим, у погледу евентуалног учешћа «Саве» и Саше у наређивању и вођењу у пљачке по напуштеним кућама у Зворнику, оштећени је на главном претресу 23.01.2009. године изнео да су се [REDACTED] [REDACTED] и «Пуфти» на «Циглани» придружили «Саво» и «Саша» пред крај јуна месеца, и то онај исти «Сава» кога је упознао на «Економији» и лице по имену Саша кога се сећа из «Стандарда» (приликом препознавања није препознао оптужене), и иако је по сопственим наводима ишао свакодневно у товарење, није могао конкретно да се сети ни једне одређене ситуације да су их «Сава» и Саша ангажовали и водили камионом, осим да су им *можда* пар пута ишли у пратњу, док му се чини да су једном приликом у некој кући у Козлуку испод цигле нашли видео рикордере и да му се чини да су их

дали «Сави». Не сећа да су «Сава» и Саша били некада у комбинацији са [REDACTED] и «Пуфтом».

Оштећени под псеудонимом «У» у свом детаљном исказу на главном претресу од 29. јуна 2007. године, наводи и да су их [REDACTED] и «Пуфта» водили у пљачку којом је финансиран рат, а мимо финансирања рата, они су пљачкали за себе, јер је [REDACTED] имао овлашћење да улази свуда и да, малтене, све узме, да су дневно товарили два, три шлепера, што грађевинског материјала, што намештаја, што машина. Једном приликом, он и сведок «Четири» истоварили су камион пун моторних уља човеку у Дрињачи који је то од Краљевчана јефтино откупљивао, а држао је пумпу, кога је познавао и сведок под псеудонимом «Четири». Увек су ишли на сандуку камиона, са неким превозницима из Лозничког Поља и околине, које је плаћала „Циглана“ и све је то ишло преко директора [REDACTED] и покривало се папирима као производ „Циглане“, мада је ту често било и телевизора и друге робе. Зна да су се те ствари продавале, јер су сваки дан возачи возили на релацији Зворник-«Јадар»-Лозница и то је чуо из разговора са возачима, који су му причали да иду у Србију и чак су њему доносили цигарете или веш од његових пријатеља из Србије. Они су одређивали шта да се товари, седели и читали новине, на пример, у некој башти и када би се десило да неко прође у униформи и пита шта раде, [REDACTED] би им показивао неко овлашћење и сви су се склањали.

Сведок никада лично није видео тај папир, нити се усудио да пита, али је два пута присуствовао при товарењу када је [REDACTED] неким људима у маскирним униформама показивао папир и они су га пуштали да настави посао. Товарили су скоро из свих муслиманских кућа, све што је било вредно, а једном је присуствовао када је [REDACTED] «Пуфти» стављао на руке паре, након што су натоварили пун камион телевизора, кухиња, регала, троседа и «Пуфта» је то возио за Краљево. То му је познато, јер је возач рекао: «Сада морам да возим са њима за Краљево». Једном приликом сведок је стајао на камиону, а они су седели испод камиона и док је он слагао робу, видео је штос марака које [REDACTED] броји «Пуфти» и каже: «Ово ћеш однети тамо где возимо, а паре – знаш посао». Изнео је и да су им дозвољавали да из тих кућа могу да узму чисту кошуљу, ципеле, веш, та да су они одлучивали колико, шта и где треба товарити. По повратку из града са робом на камионима, камиони би ту стали, њих би истоварили, а у „Циглани“ су потом издавани папири са којима се ишло преко у Србију. Навео је да је ишао у много познатих кућа, да су крајем јуна и последњи Муслимани истерани, па је узимано све што им се свиди и слагали су да стане што више цемента, блока, цигле, намештаја, тепиха, кућних апарата добрих и скупочених, а дешавало се и да разбијају зид.

Оштећени под псеудонимом «У» изнео је и да му је [REDACTED] док су били на „Циглани“, узео сребрну наруквицу коју је успео да сакрије још при претресу у СУП-у, те да је ову наруквицу касније носио «Пуфта».

Оштећени под псеудонимом «Т» на главном претресу 15. априла 2011. године, остајући при ранијим исказима, наводи да је он првих 12 дана на «Циглани» лежао болестан јер је претучен доведен са «Економије», тако да у почетку није ишао у пљачке, да се сећа «Пуфте» с којим су ишли по телевизоре у неку кућу у делу Зворника под именом Српска Варош где је био и [REDACTED] да је видео да се [REDACTED] и «Пуфта» нешто договарају, да су ту утоварали блокове и монту у један шлепер, да су узели алат од неког деде, да је «Пуфта» узео нов фрижидер, да му је човек рекао «Остави ми то, то ми је од ћерке», а «Пуфта» му одговорио: «Имаш неки стари, овај ти неће требати» па су натоварили тај фрижидер и однели у «Циглану», да је више пута видео да се роба из «Циглане» вози за Србију, да су се писале отпремнице, док је на претресу 22.01.2009. године изнео и да су се на «Циглани» од почетка формирале групе за рад, да су ти затвореници одвођени и да су им увече причали где су ишли да сакупљају ствари.

Овај оштећени, који је иначе оптуженог Савић Горана препознао као «Саву» који га је ухапсио 07. маја и кога се сећа са «Циглане», и означава га као припадника краљевачке групе, навео је да је једини пут када је он видео да «Сава» нешто узима, била ситуација у Козлуку, након исељења Козлучана (након 26. јуна 1992.) када су затворени ишли камионом са [REDACTED] те да се «Сава» однекле створио сам и да је са спрата једне куће сneo два струјомера, да није са њима наставио нити је дошао са њима, да њега «Сава» никада није водио у пљачку, док га Саша, кога је виђао на «Циглани» (није га препознао у лику оптуженог Ђилерџића) није водио у пљачке, нити га је помињао као припадника групе која је водила затворенике у пљачке.

Оштећени под псеудонимом «Т» у свом исцрпном исказу на главном претресу 29. јануара 2007. наводи и да су скупљали фрижидере и сортирали их у „Циглани“, а касније допуњавали шлепере, а у „Циглани“ се писала потврда – отпремница да се може прећи преко моста. Ишао је неколико пута у Зворник и два пута касније у Козлук. Први пут када је ишао у град, били су [REDACTED] «Пуфта», [REDACTED] и ишли су у Српску Варош камионом, па су се попели на каросерију, а [REDACTED] је конкретно рекао да се вози за Краљево и зато зна да је та роба ишла у Србију. Из Српске Вароши донели су блокове, цреп, арматуру, а од неког човека из Зворника столарију, тепихе, фрижидере, прозоре, монтажне блокове, цемент и плочице. Тај камион није ишао да товари цреп

који се производио на „Циглани“, већ су за тај цреп долазили други камиони.

Роба која је довожена у „Циглану“, понекада је остајала ту и пар дана, а нека није ни скидана са возила, већ се комплетирала, допуњавала и камиони су одлазили.

У фази истраге је навео и да је испочетка ишао у пљачку са десетак људи, а касније су [REDACTED], «Пуфта» и [REDACTED] одредили једну сталну групу која је ишла у Зворник, да су пљачкали и по Козлуку, Дивичу, Кула граду, да је све лепо паковано у камион, довожено у круг „Циглане“ и ту сортирано, да су скупљали и по становима, кућама, продавницама.

Оштећени под псеудонимом «Четири» саслушан на главном претресу 01.09.2011. године, остајући при својим ранијим исказима, а који је према својим наводима први пут срео «Пуфту» са [REDACTED] и [REDACTED] још у «Стандарду» где је доведен након хапшења 04. маја 1992. године, наводи да су радили у кругу «Циглане» на производњи црепа по сменама, и ноћу, а дању ишли у товарење ствари – грађевинског материјала и ишли по кућама, износили ствари и товарили у камионе а некада у «Циглани» преко тих ствари слагали цреп. Тада није могао тачно да се изјасни у којим ситуацијама га је «Пуфта» водио и да ли је био баш сваки пут када су ишли у пљачке, објашњавајући да су износили из кућа техничке ствари, намештај, да су у Козлуку ишли и у српске куће, да су куће биле напуштене, да су ишли и мањим камионима по селима, а и великим шлеперима са таблицама српских градова – Лозница, Шабац, да је са «Пуфтом» и [REDACTED] тражио скривено злато, да су штемали зидове код имућнијих људи, носили грађевински материјал блокове, цемент, утоваривали намештај из кућа на Дивичу, товарили и бурад са нафтом по Дивичу, да је учествовао у намештању једног стана у коме су после становали [REDACTED] и «Пуфта» у центру града, да су некада ствари слагали на средину камиона, а около попуњавали грађевинским материјалом, а потом је то ишло преко у Србију.

На претресу 05.11.2009. године навео је да су их у почетку у пљачку водили [REDACTED] и «Пуфта», а касније су дошли и Лозничани, да лица по надимцима «Сава» и Саша које везује за краљевачку групу, не може да повеже ни са једним конкретним догађајем на «Циглани» нити га је «Сава» водио у пљачку, (није препознао оптужене Савића и Ћилерцића).

Овај оштећени на претресу 25. јануара 2007. године, изнео је да су на „Циглани“ за њих били задужени [REDACTED] [REDACTED] «Пуфта», да су смештени у једну просторију, да су ту били као радна снага и да је он ту боравио све до августа, док су остали раније пребачени у логор у Батковић. Дан, два након доласка, подељени су у три смене и почели су да раде. «Пуфта», [REDACTED] [REDACTED] Војвода, долазили су сваки дан. Преко дана у кругу фабрике скупљали су се калупи, други су товарили цреп, трећа смена је пекла цреп. За тај рад нико их није плаћао. Наводи да је ишао више пута да износи ствари из кућа те да је једном приликом ишао са [REDACTED] и још два човека, са [REDACTED] и «Пуфтом», јер је требало да им се намести стан и унесу ствари у стан, пошто су живели заједно. Ишли су «Стојадином» који је возио [REDACTED] одвезли су их на место где је већ био камион и ту су били неки људи, па су технику и намештај испред те куће натоварили на камион и унели у стамбену зграду.

Ствари које су доносили у „Циглану“, товарили су се и ишле даље. Тражило се код имућнијих људи из зворничких кућа, штемали су се зидови и то је ишло са «Пуфтом», [REDACTED], а тражили су сакривено злато. Није могао да определи колико је пута ишао са [REDACTED] «Пуфтом», [REDACTED] можда неких десетак пута и тада се углавном узимала техника из кућа. Доста се скупљао и грађевински материјал испред кућа и то су све ручно товарили и то тако што би све стављали на средину камиона, да околостане простора, а онда се околостављао цреп. «Пуфта» и [REDACTED] би ишли аутом испред, а камионе су возили превозници које он није познавао. Са [REDACTED] [REDACTED] и «Пуфтом» био је и на Дивичу где су износили ствари. Тада није било људи на Дивичу, а говорено им је да узимају технику и све што је добро. Нешто се возило у „Циглану“, ако је већи камион, а ако је мањи, одмах је ишло даље. Камион би ушао у „Циглану“, био би готов за двадесетак минута и онда када је пун, ишао би даље. Сведок «У» је познавао неког шофера из Лознице са којим је причао. Технику су стављали у средину, а онда су околострпали цигле и цреп и то би говорио онај који их је водио да товаре – [REDACTED] или [REDACTED] или «Пуфта», а иначе су углавном ишли заједно. И «Пуфта» и [REDACTED] одлазили су са камионима а они су претпоставили да камиони прелазе у Србију што им је причао и сведок «У».

На главном претресу 08. маја 2009. године оштећени под псеудонимом «Бета», чији је исказ прочитан, навео је да су у «Циглани» неки оштећени радили у сменама на производњи цигле, а други ишли да товаре материјал и белу технику по кућама у Зворнику, да су ту били укључени [REDACTED] и њихова екипа, а касније екипа из Лознице, да су их камионом возили ван круга, чини му се с лозничким таблицама

и из кућа товарили вредне ствари, телевизоре, уређаје, пећи, намештај и неке столарске машине у једном случају, да је виђао и да камиони иду за Србију, да је ишао заједно и са «Пуфтом» да скупљају материјал, да му се чини да је са «Савом» ишао у неку улицу поред средње школе у граду, наводећи да не може «Саве» да се сети конкретно ни у једној ситуацији.

Опширније сведочећи на главном претресу дана 11. јула 2006. године навео је и да су на „Циглани“ радили, али да су их и возили у камиону у Зворник, Козлук, да товаре материјал, да је било пар група, да су у једној били [REDACTED], [REDACTED], «Пуфта», [REDACTED] [REDACTED] да би поседали у камион на каросерију, а они би им говорили да товаре све што је вредно – белу технику, апарате, покућство, ако је столарска радња, онда машине, да су товарили добре слике, технику, намештај, фрижидере, телевизоре и то углавном из празних муслиманских кућа, а једанпут је ишао и у Козлук, када у њему више није било људи.

У свом исказу датом хашким истражитељима овај оштећени није помињао лице по имену Саша, нити на главном претресу 11.07.2006. године у било ком контексту, а на предочавање ове чињенице, на претресу 08. маја 2009. године, када је први пут рекао да је чуо пар пута за то име, чијег лика се не сећа, и да му се чини да је и Саша био кад су ишли да товаре ствари по Зворнику, изнео је да су можда некада «Саву» звали Саша, али се поступака тог Саше не сећа.

Оштећени под псеудонимом «Ф» саслушан на главном претресу 15. априла 2011. године, остајући при ранијим исказима, наводи да су на «Циглани» ишли у пљачкање муслиманских кућа, да је «Пуфту» запазио и док су радили на утовару црепа у кругу фабрике како гађа голубове ваздушном пушком. Док је у фази истраге причао да су их у пљачкање одводили [REDACTED] «Пуфта», [REDACTED] [REDACTED] и други, на претресу није могао да се сети конкретне ситуације кад је «Пуфта» ишао са њим у пљачку, јер су се, како каже, мењали. Сведок је углавном радио у кругу «Циглане», а сва роба која је опљачкана довозила се у «Циглану» и одатле се упућивала за Србију како су они били упознати. Некада се комплетан камион истоваривао у «Циглани» и товарило нешто друго, а некада би одмах ишао даље. Пљачкан је грађевински материјал из продавница, кућа, намештај, бела техника.

На претресу 23.01.2009. године навео је да су на «Циглану» долазили Краљевчани – [REDACTED] «Пуфта», «Сава», Саша, [REDACTED] брат, али да је он лично највише радио у кругу фабрике, мада је ишао са [REDACTED] у Српску Варош, Кула град, Видакову њиву. Са «Пуфтом» он лично нити са «Савом» и Сашом није ишао у пљачке.

Сведок [REDACTED] зв. [REDACTED] (правноснажно осуђен и за ову радњу пресудом К.В.5/05) потврдио је у фази истраге и на главним претресима, да је он био шеф обезбеђења на «Циглани», те да су у другом наврату Јанковић и Савић дошли у Зворник и исто били код [REDACTED] да су Саша и «Сава» били пар дана на «Циглани», мисли од средине јуна, објашњавајући да је он наводно чуо да су и они радили у обезбеђењу „Циглане“ и да је тек на главном претресу од директора «Циглане» - [REDACTED] сазнао да их је он ту запослио, а да му је жена рекла да је «Пуфту» ангажовао директор. Навео је да са њим Савић и Ћилерцић нису ишли у прикупљање материјала по граду, можда су му правили друштво један дан, тврдећи да је он лично по налогу и уз дозволу директора из кућа и стоваришта у Зворнику прикупљао цемент, грађу, блокове, гвожђе, плочице, телевизоре, видео рикордере, фрижидере, белу технику, долазио ујутру, узимао туру и водио људе на рад и да је он имао задатак да чува Муслимане да не побегну, а да то није била пљачка напуштених кућа већ прикупљање материјала уз писмено овлашћење које је добио од директора као и да је он радио с једном групом, а Јанковић није био с њим у групи.

И након предочавања навода одбране опт.Савића, тврдио је да су он и Ћилерцић сигурно ту долазили на «Циглану» и да их је ту виђао пар дана.

Саслушани сведок [REDACTED] (правноснажно осуђен и за ову радњу пресудом К.В.5/05) тврдио је да је «Саву» и Сашу виђао пар пута на «Циглани», где је и сам био, наводно само неколико пута, у току јуна месеца, од 05. до 18. јуна, долазећи са на терена у Дрињачи, а виђао их је и у граду, да мисли да је са њима виђао и «Пуфту» (исказ из истраге од 29.01.2008.), да је затворенике са «Циглане» где се производила цигла, цреп, блокови, Славковић водио по граду да скупљају материјале уз налог општине (претрес 11.11.2008.), и да он наводно никад није водио те људе у прикупљање материјала ни за себе, ни за другог, већ само једном приликом када је одвео њих троје-четворо да му среде кућу у граду.

Негирање ових сведока да су заједно са оптуженим Јанковићем у више наврата изводили оштећене са «Циглане» и камионима их водили по Зворнику и околини у пљачкање робе из кућа, оповргнуто је доследним и категоричним исказима оштећених, као и правноснажном пресудом овога суда К.В. 5/05, којом су обојица осуђени и за ову радњу.

Одбрана оптуженог Јанковић Дарка, који иначе не спори своје присуство и ангажованост у обезбеђењу на «Циглани» током јуна 1992. године, да уопште није учествовао у овим радњама, у потпуности је

демантована наведеним исказима оштећених, а делимично и наводима сведока [REDACTED] у погледу пратње затворених лица од стране «Пуфте» у одласцима у прикупљање ствари из кућа, и његовом опсервацијом «да се крало ко је шта стигао» (транскрипт од 12.02.2010.).

Наиме, ценећи исказе саслушаних оштећених, суд је исте прихватио, налазећи да су веома уверљиви и животни, да су у својим битним деловима сагласни, о чему посебно сведоче напред наведени, скоро идентични и доследни описи појединих ситуација од стране оштећених, а приликом пљачкања напуштених кућа у Зворнику и околини.

Суд је такође, из цитираних исказа оштећених утврдио да се оптужени Јанковић нешто касније придружио [REDACTED] и [REDACTED] и кренуо у пљачке по Зворнику и околини у првој половини јуна, будући да су искази већине оштећених у том погледу сагласни, а у погледу времена боравка оптуженог на „Циглани“, односно његовог поновног доласка на зворничко ратиште, и са наводима сведока [REDACTED] и [REDACTED]

Наводи сведока [REDACTED] да је он од директора „Циглане“ [REDACTED] добио писмену потврду са потписом секретара Привремене владе СО Зворник за прикупљање ствари и њихово доношење у „Циглану“, коју је показивао на пунктовима када га зауставе, потврђени су наводима оштећеног под псеудонимом «У» и наводима сведока [REDACTED] – директора „Циглане“ (транскрипт са главног претреса од 31. октобра 2006. године и 8.5.2009.). Овај сведок је сведочио да су затворене Муслимане на „Циглани“, који су ту доведени на основу одлуке Владе, чували војници из касарне, који су били под руководством [REDACTED] војника у маскирној униформи, и који су чували затворенике приликом њиховог извођења ради прикупљања грађевинског материјала, за који је донета одлука да се врати у фабрику, а да се претходно прикупи испред напуштених кућа. Овај сведок је изјавио да је [REDACTED] под собом имао [REDACTED] «Пуфту», па је после дошао и неки «Саво», да су то људи који су радили на обезбеђењу и засновали радни однос у „Циглани“ и да су били убачени на платни списак као и [REDACTED] који је добијао плату од „Циглане“, док су ови други били краће време – како наводи у фази истраге, «Саво» и Саша су били свега 2-3 дана, да су затвореници сваког дана ишли са два камиона да пуне камионе блоковима, а да су преостали Муслимани остајали у фабрици и радили. Он је примио и [REDACTED] и «Пуфту» и [REDACTED] на посао. Навео је да је према његовим сазнањима, [REDACTED] робу довозио на отпремницу, коју је потписивао стражар, да је роба запримана на стовариште, а потом продавана. Лично је дао то писмено са великим

печатом општине [REDACTED], а после су добили и други печат – наређење у коме пише да се може сакупљати грађевински материјал и електроматеријал, каблови.

У погледу пљачки кућа, навео је да су у то време све куће биле «на изволите», да су све биле обијене, да их нико није чувао, да он лично није видео да су његови људи крали, да о томе нема никаква сазнања (8.5.2009.) али «да су узимали – сигурно јесу», и да је цео Зворник узимао. Међутим, наводи да је било неких мешетара за које је чуо да су возили робу даље у Србију, али он не сме да каже ко су ти људи, нити може да гарантује да ли је и [REDACTED] крао, ако му се нешто свиди, независно од ствари које би довезао на стовариште. У погледу преношења робе преко границе за Србију, навео је да је за то била потребна отпремница, али да су људи тада веома лако долазили до отпремнице, које су фалсификовали.

Имајући све напред наведено у виду, суд је на несумњив начин утврдио да је оптужени Јанковић заједно са [REDACTED] и [REDACTED] у више наврата наређивао оштећенима да улазе у напуштене куће муслиманских, па и српских власника и наређивао да пљачкају разне предмете. На овако утврђене чињенице не утиче околност да је опт. Јанковић са сведоком [REDACTED] који је користећи као шеф обезбеђења и поменуто писмено овлашћење, и водећи са собом оштећене - затворене цивиле на „Циглани“ по Зворнику, осим радњи пљачкања које су предузимали заједно, у неким ситуацијама очито прикупљао и грађевински материјал и другу робу која је потом довожена у „Циглану“ и касније продавана. Исказ сведока [REDACTED] такође иде у прилог закључку суда о присвајању одузетих ствари управо коришћењем таквих околности.

О оваквом поступању упечатљиво сведочи сведок «У» а наиме, да су ствари, управо када није било планирано да се истоваре у „Циглани“ ради даље продаје, паковали на средину камиона, присвајали, а онда прикривали около дрепом и циглом – производима „Циглане“ и тако скривене са робом „Циглане“, делимично пребацивали и у Републику Србију уз помоћ отпремница до којих се очигледно лако долазило, како произилази из напред наведених доказа, о чему су посведочили оштећени који о томе имају сазнања од лица која су управо возила ту робу у Србију.

У смислу одредаба међународног уговорног и обичајног хуманитарног права, пљачкање као облик његовог кршења укључује све облике незаконитог присвајања имовине у оружаном сукобу, било јавне или приватне.

Понашање оптуженог Јанковића према оштећенима приликом наређивања оштећенима да износе ствари из кућа својих сународника који су претходно били принуђени да их напусте, које уверљиво описују оштећени «У» и «Т», садржи све елементе радње нечовечног поступања у виду озбиљног напада на људско достојанство.

Ценећи све напред изведене доказе суд налази да *није доказано* да су оптужени Савић и Ћилерцић предузели радње нечовечног поступања и пљачкања на начин описан у изреци оптужнице.

Наиме, оштећени «У» који је према својим наводима свакодневно ишао у пљачке, није могао да се сети ни једне ситуације да је у исте ишао са «Савом» и Сашом за које је иначе тврдио да су се придружили [REDACTED] и «Пуфти» тек крајем јуна 1992., нити је могао да се сети да су некад били у комбинацији са њима тројицом када је он ишао у товарење, наводећи само да му се *чини* да су једном приликом у некој кући нашли видео рикордере и, како му се чини, дали их «Сави». Оштећени под псеудонимом «Четири» такође не означава оптужене Савића и Ћилерцића као лица за која он има било посредна било непосредна сазнања да су учествовали у тим радњама, док радње «Пуфте», [REDACTED] и [REDACTED] детаљно описује, као ни сведоци под псеудонимом «Бета» и «Ф», иако се овај сведок сећа да су они долазили на «Циглану» али их не везује за ове радње.

Ценећи исказ оштећеног «Т» који је једини изнео своје сазнање да је једини пут када је видео да «Сава» нешто узима, била ситуација у Козлуку (након 26. јуна 1992.) када их је [REDACTED] водио у пљачку којом приликом се «Сава» однекле појавио сам и сneo два струјомера са спрата једне куће и отишао потом сам, те да њега никад није водио у пљачку као ни Саша, који сведок је иначе детаљно говорио о својим редовним одласцима у пљачке, суд налази да овакав исказ оштећеног, у који иначе нема разлога да се сумња, не мења очигледни закључак суда да није доказано да је оптужени учинио радњу пљачкања као радњу ратног злочина. Ово стога што у смислу одредаба међународног хуманитарног уговорног и обичајног права, да би постојали докази да је лице извршило ову радњу, обим и учесталост присвајања морају бити такви да радње присвајања подразумевају тешке последице за жртву, да представљају тешко кршење одредаба међународног хуманитарног права, а имовина мора да буде довољне новчане вредности да би њено отуђивање имало такве последице, о чему очигледно није реч у конкретном случају, те су, будући да није доказано да су оптужени Савић и Ћилерцић заједно са оптуженим Јанковићем те правноснажно осуђенима [REDACTED] и [REDACTED] незаконито поступали и више пута

нечовечно поступајући оштећене изводили из «Циглане» у различитим групама и наређивали им да из кућа пљачкају и одузимају разне предмете те исте потом присвајали, робу скривали са робом у «Циглани» делимично пребацивали и у Републику Србију, ове радње изостављене из изреке пресуде у односу на оптуженог Савића односно оптужени Ћилерџић ослобођен од оптужбе за ове радње.

Да је оптужени Јанковић Дарко учинио радњу описану под II- 2 изреке пресуде (повређивање телесног интегритета оштећених [REDACTED] и [REDACTED] и лишење живота [REDACTED]) као и да нема доказа да су оптужени Савић и Ћилерџић помогли опт. Јанковићу при чињењу ових радњи, утврђено је оценом следећих изведених доказа:

Оштећени су сагласни да је због тврдњи да је приликом хапшења имао пушку на којој је урезано: „Ова дама луца сама“, [REDACTED] био посебан објекат злостављања на „Циглани“ од стране оптуженог Јанковића као и да је Јанковић, неколико дана пре догађаја када је [REDACTED] ножем искружио тетоважу на руци, наредио [REDACTED] да исту скине како зна и уме, да су [REDACTED] давали упаљаче, грејали конзерве којима је покушавао то да спали, да је Јанковић сам извео и [REDACTED] и [REDACTED] из просторије у којој су боравили оштећени, и увео их у другу просторију из које су се чули јауци, као и да се из њихове просторије не види улаз у другу просторију, те да им је [REDACTED] испричао како је Пуфта повредио обојицу. Сви оштећени су сагласни да су исте ноћи након овог догађаја из „Циглане“ побегла четворица затворених након што су онеспособили чувара, а већина је чула неколико пуцњева убрзо након одвожења [REDACTED] колима.

Сведок оштећени под псеудонимом „Т“ (главни претрес 15.04.2011. и 22. јануар 2009. године), остајући при ранијим, детаљнијим исказима, описује доследно, од свог првог исказа датог хашким истражитељима 1996. године, а потом и на главном претресу 29. јануара 2007. године, улогу оптуженог Јанковић Дарка кога он познаје по надимку „Пуфта“ у вези страдања оштећених [REDACTED] и [REDACTED] на „Циглани“ крајем јуна 1992. године.

Наиме, овај оштећени је сигуран да је једном приликом „Пуфта“ на „Циглани“ позвао [REDACTED], рекао му да се скине и на [REDACTED] десној руци видео истетовиран месец и звезду, а на левој ЈНА или неки грб и потом наредио [REDACTED] да то скине или ће му у противном то одсећи, што им је [REDACTED] причао, да је [REDACTED] био сав црн и модар, да се ту нашао неки [REDACTED] медицински ученик који је рекао да то може само да се оперише, да су покушали да му то спрже угрејаним конзервама, да је

[REDACTED] то чинио али да ништа успео, те да је после седам-осам дана „Пуфта“ дошао неком „Заставом 101“, оштећени је чуо како неко зове [REDACTED] и [REDACTED] напоље, да је убрзо настала „Пуфтина“ вриска и цика. До њихове била је друга просторија у низу у којој је био неки кромпир, чуо је да је „Пуфта“ увео [REDACTED] и [REDACTED] у ту просторију поред које су се кретали и још неки војници којих више не може да се сети (гл. претрес 15.04.2011.), и потом се [REDACTED] појавио напољу са раном на десној руци која је крварила, коју му је присутни Саша неким брионом поливао и преврио рану, да је потом видео како из просторије нека двојица воде [REDACTED] који је држао џемпер на окрвављеном врату, да је недалеко био паркиран „Стојадин“, те су убрзо стрпали у кола [REDACTED] да су зашкрипале гуме и након два-три минута чула су се три или четири пуцња, ауто се вратио, а [REDACTED] није враћен. Након десетак минута прошао је утоваривач и отишао у круг фабрике, а [REDACTED] му је касније причао да је [REDACTED] који се јако уплашио у просторији почео да бежи уз те кромпире.

На претресу 22. јануара 2009. године наводи и да је, кад су [REDACTED] и [REDACTED] по „Пуфтином“ позиву изашли напоље, они видели сенку када су прошли, да је „Пуфта“ сам увео [REDACTED] и [REDACTED] у ту просторију, а онда је сведок чуо и вриску [REDACTED], да зна да је „Пуфта“ водио [REDACTED] и још један са њим ка колима, да не зна ко је тај други, да је чуо четири пуцња, мисли из пиштоља, а можда и „шкорпиона“ "што значи да је ту негде и докрајчен, јер вероватно није био преклан до краја", да му је [REDACTED] лично причао шта му је „Пуфта“ урадио у тој просторији као и да је [REDACTED] свукао одоздо са врећа кромпира уз које је побегао, да се из његове просторије не виде врата где их је увео „Пуфта“ али да је могла да се чује вриска, да је „Пуфта“ носио и пиштољ и нож и бејзбол палицу.

Међутим, у погледу евентуалне улоге оптуженог Савића и Тилерџића у повређивању телесног интегритета оштећених [REDACTED] и [REDACTED] исказ овог оштећеног не може бити поуздан доказ. Наиме, на претресу 15.04.2011. године изнео је да се, након што је „Пуфта“ увео [REDACTED] и [REDACTED] у ту другу просторију, ту кретало још војника којих више не може да се сети, али да је у једном моменту на прозор залупао Саша, питао да ли неко има алкохол, те да му је оштећени дао неки брион који је Саша посуо по [REDACTED] рани и рекао: „Да си крикао и дерао се он би с тобом завршио, ја то тако не радим, ко ми се не свиђа решим пиштољем“, те да је Саша спасао [REDACTED] превивши му рану, а да је након тога оштећени видео како из просторије двојица пола носе - пола воде [REDACTED] који је држао џемпер, да не зна ко су та двојица, док је на претресу 22.01.2009. године први пут поменуо и присуство „Саве“ наводећи да су те вечери дошли „Пуфта“, Саша и „Сава“ као и [REDACTED] (осуђени [REDACTED] да је након што је „Пуфта“ извео и сам

увео [REDACTED] и [REDACTED] у ту другу просторију, Саша стајао напољу крај њихових врата, да Сашино обраћање у вези тражења алкохола иде Сашу у прилог јер је обрадио [REDACTED] рану, завио и да је то његов добар гест, да су се за то време [REDACTED] и „Сава“ ту кретали, да је „Пуфта“ ка колима водио [REDACTED] са још једним али не зна ко је тај био и да се поново „Пуфта“ вратио колима са тим другим њему непознатим, а да „Сава“, Саша и [REDACTED] нису отишли колима са „Пуфтом“. Након предочавања да је, за разлику од ранијих исказа, тада први пут поменуо присуство „Саве“ овом догађају, изјавио је да не зна шта је „Сава“ тада радио. С обзиром и да је на претресу дана 29. јануара 2007. године изнео да је [REDACTED] коментарисао [REDACTED] да је добро што се није дерао и јаукао, а не Саша, како сада тврди, да је на претресу 2007. године рекао да је уз „Пуфту“ када је износио [REDACTED] са крвавим вратом био [REDACTED] и да су се потом затворила врата аутомобила, исти кренуо и убрзо чули пуцњи, као и да ни у изјави датој хашкој истражитељима уопште није помињао присуство „Саве“ нити његову улогу, док је у фази истраге у предмету Ки.В.3/05 помињао и присуство [REDACTED] као и [REDACTED] уз тврдње да не може више да се сети шта су радили, по налажењу суда, његове тврдње и накнадна сећања о поступцима «Саве» у каснијим исказима, оцењене су као непоуздане за закључак у погледу евентуалне улоге односно присуства оптуженог Савића из његовог исказа. У погледу оптуженог Ђилерџића, наводи овог оштећеног о његовој улози критичном приликом - завијању ране на [REDACTED] руци, не могу представљати доказ да је тиме свесно помогао у тешком телесном повређивању ошт. [REDACTED] и [REDACTED] стварајући уверење безнадежности за пружање било каквог отпора код оштећених, како се ставља на терет прецизираном оптужницом. Тако нешто не произилази из цитираних навода оштећеног, имајући у виду и несигурност оштећеног у погледу тврдњи у вези коментара Саше (или [REDACTED] након повређивања [REDACTED] од стране „Пуфте“ у просторији до њихове.

И оштећени под псеудонимом „Ф“ (главни претрес 15.4.2011) доследан је у свим исказима у погледу тврдњи да је „Пуфта“ дошао у њихову собу, извео [REDACTED] који је имао тетоважу на руци и кад се [REDACTED] вратио видели су да је тетоважа исечена ножем, да су му дуго превијали рану, да је потом одвео и [REDACTED] у ту другу собу, да им је [REDACTED] лично причао да му је „Пуфта“ искружио ножем месец и звезду, да је, како је још пред хашким истражитељима 1997. године тврдио, „Пуфта“, након што је исекао [REDACTED] у тој соби, га одвео, натерао да седне на задње седиште аута беле „Заставе 101“, а да су „Пуфта“ и још један кога није препознао, водили [REDACTED] према колима, да га је „Пуфта“ одвезао аутом или у фирму „Универзал“ или иза „Циглане“ и устрелио хицем из пиштоља и вратио се својим колима након десет минута, те је касније

слушао разговор [REDACTED] и осталих који су причали да је „Пуфта“ брзо докрајчио [REDACTED] устреливши га из пиштоља.

Од других је чуо да је Саша покушао да спречи крварење [REDACTED] није видео [REDACTED] тело али су се чули пуцњи убрзо по одвожењу [REDACTED]

Наводи овог оштећеног у погледу евентуалног учешћа и одговорности других лица осим оптуженог Јанковић Дарка у овим радњама нису поуздани нити су доследни у исказима које је давао.

Наиме, на главном претресу одржаном 15.04.2011. године овај оштећени је изнео да су приликом догађања са [REDACTED] били присутни „Сава“ и [REDACTED] да мисли да је „Саво“ коментарисао да је добро што [REDACTED] није јавнуо јер „Пуфта“ ужива у томе, док на главном претресу 23.01.2009. године наводи да није сто посто сигуран да је „Сава“ то прокоментарисао, те да му је наводно [REDACTED] рекао да је и „Сава“ био у тој соби са „Пуфтом“ и са њим, мада и сам више није сигуран да ли је он то тачно говорио, да мисли да је и „Сава“ отишао са „Пуфтом“ колима када је одвежен [REDACTED] да су отприлике „Сава“ и Саша били негде на вратима просторије у којој су се налазили сви оштећени, а он није видео улаз у просторију у коју су уведени [REDACTED] и [REDACTED]

На главном претресу одржаном 30.01.2007. године навео је да је Саша дошао пред њихова врата, рекао да му се не свиђа што „Пуфта“ ради јер би он радије убио из пиштоља, и да су ту били и „Сава“ или Саша, те да су том приликом када је [REDACTED] порезан, били присутни и [REDACTED] и [REDACTED] и да је лично [REDACTED] рекао да је добро што [REDACTED] није јавнуо јер би „Пуфта“ и њега ишарао ножем, те да мисли да су приликом извођења [REDACTED] до кола били присутни и [REDACTED] а да је „Пуфта“ био сто посто. Будући да је пред хашким истражитељима још 1997. године изјавио да је крајем јуна том приликом „Пуфта“ улазио унутра у просторију, одводио једног по једног затвореника у суседну собу – [REDACTED] и [REDACTED] а да су [REDACTED], [REDACTED] и Саша били у близини, те да су касније „Пуфта“ и још један злочинац, којег није могао препознати, водили [REDACTED] према колима, не помињући улогу „Саве“ у овом догађају, а да им је касније Саша причао да он кад убија човека убија одмах, а да никад не би секао људе ножем као „Пуфта“ и да је [REDACTED] рекао Енверу да је срећа што није вриштао јер би га „Пуфта“ исекао скроз, суд није могао прихватити као поуздана тврђења овог оштећеног у последњем исказу у погледу улоге „Саве“ у овом догађају, налазећи да су она вероватно резултат каснијих препричавања између оштећених, будући да су више пута саслушавани

на исте околности, нити сећања оштећеног да је Саша «био ту негде у близини», у шта суд није имао разлога да сумња, представљају основ за закључак о стварању тиме код оштећених уверења безнадежности за пружање било каквог отпора.

И оштећени под псеудонимом „У“ на главном претресу 15. априла 2011. године, осим поменутих сагласних навода са исказима других оштећених, наводи да је тога дана „Пуфта“ прво извео једног војника који је по одслужењу војног рока пошао кући у Бијељину и ухваћен и доведен у „Циглану“, убадао га у руку ножем што им је он лично причао, те расекао ухо [REDACTED] а потом извео [REDACTED] у другу просторију, да он није видео шта се с њим тамо дешава као ни други оштећени, али да им је [REDACTED] кога је такође извео, кад се вратио из те друге просторије причао да је [REDACTED] покушавао да побегне уз неки кромпир а да је „Пуфта“ почео да га коље у тој просторији.

На главном претресу 23. јануара 2009. године наводи да није видео ко је одвезао [REDACTED] колима, да није видео сечење тетоваже [REDACTED] нити догађања са [REDACTED] у тој другој просторији, да су се након краћег времена чула три-четири пуцња и да у тим тренуцима није знао ко је напољу, а да се после појављују сви (војници).

У погледу учешћа „Сава“ и Саше у овом догађају на „Циглани“, оштећени под псеудонимом „У“ наводи да је Саша, након што су чули како [REDACTED] запомаже из друге просторије, ушао и сео с њима у просторију и рекао да „Пуфта“ није нормалан, да ужива у томе кад неко вришти а да он, кад му неко смета га убије и да то никад не би могао да уради, да мисли да је рекао: „Овај није нормалан, ја му давао оштар нож, он тупим га коље“ (гл. претрес 15. април 2011.), док је на претресу 23. јануара 2009. године опширније сведочећи изнео да су тога дана *после* „Пуфте“ дошли и „Сава“ и Саша, да је „Пуфта“ прво извео тог војника, убадао га ножем у раме, да му се чини да је „Пуфта“ прво извео [REDACTED] иживљавао се на њему, да је у једном тренутку „Сава“ дошао на врата смејући се и позвао Сашу који је с њима унутра био да дође да види уз речи: „Будала, ја му давао оштар нож, он хоће тупим да га закоље“ и потом поново изашао напоље, да Саша није изашао када га је „Сава“ позвао напоље, да они ништа нису могли директно да виде, да се не сећа да ли су „Сава“ и Саша стајали испред или нису, да је „Пуфта“ после извео [REDACTED] који им је касније кад се вратио унутра са крвавом руком, причао да му је „Пуфта“ рекао да ће га заклати као [REDACTED] ако не скине ту тетоважу и да му је заиста и искружио тетоважу и да је [REDACTED] с једне стране био преклан. Између њихове просторије и просторије у коју је „Пуфта“ одвео [REDACTED] и [REDACTED] налазио се ВЦ. По Сашином коментару закључио је да он није оправдавао то што ради „Пуфта“ али га није ни

спречио у његовој намери, а „Сава“ се церекао. Пред хашким истражитељима изнео је да је Саша био шокиран „Пуфтиним“ поступцима.

На претресу 29.06.2007. године сигуран је да је у колима која су прошла и којима је одвезен [REDACTED] видео „Пуфту“ али није видео ко је све у колима. Тврдио је да је сведок под псеудонимом „Четири“ опрао кржави нож на захтев „Пуфте“ након тога, да се чуо пуцањ након што су отишла кола и да се [REDACTED] више никада није појавио жив.

Ни наводи исказа овог оштећеног, не представљају доказ који би указивао да су оптужени Савић и Ћилерцић помагали у телесном повређивању [REDACTED] и [REDACTED] тако што су стајали наоружани испред улаза у просторије и код оштећених стварали уверење безнадежности за пружање отпора нити искази саслушаних оштећених указују да су их „Сава“ и Саша спречавали у евентуалном покушају да побегну или пруже отпор тога дана. Присуство на „Циглани“ оптужених Савића и Ћилерцића том приликом и евентуални коментари Саве или Саше (с обзиром на несигурност оштећених) такође не представљају доказ да лица која их дају, тиме и помажу учиниоцу тако да њихова активност представља суштински допринос извршењу кривичног дела, а на начин представљен у оптужници, а иначе се радило о војницима, наоружаним лицима, који су били ту ангажовани као стражари и по природи посла требало да буду и присутни.

Оштећени под псеудонимом «Четири» (гл. претрес 01.09.2011.) који је први сусрет са «Пуфтом», како наводи, имао у «Стандарду», потом га виђао и на «Економији», а на «Циглани» ишао с њим у пљачке, такође објашњава да је [REDACTED] [REDACTED] био младић из околине Зворника, да се говорило да је ухваћен са пушком и да су га зато стално тражили «Пуфта», [REDACTED] [REDACTED] да га је «Пуфта» једном приликом извео и одвео иза «Циглане», а након неког времена се вратио сам и после [REDACTED] више нису видели. Чираково тело није видео, а причало се да га је «Пуфта» убио. Сећа се да је «Пуфта» био још са неким, не зна са ким, и да се вратио са кржавим ножем који је обрисао и прокоментарисао нешто у смислу: «Тај се више неће вратити», али није сигуран.

У погледу повређивања [REDACTED] [REDACTED] оштећени наводи да је он имао тетоважу на руци – полумесец и звезду, да је «Пуфта» то видео, рекао му да то скине, па је он покушавао, стругао, грејао конзерве и тиме пржио тетоважу, али је «Пуфта» после пар дана поново дошао, позвао га и онда му ножем искружио тетоважу, што се десило негде "око" просторије у којој су они били затворени. Не сећа се да ли су

догађаји са [REDACTED] и [REDACTED] били истовремени, нити да ли је приликом повређивања [REDACTED] још неко лице било са «Пуфтом».

На главном претресу одржаном 05. новембра 2009. године овај сведок је изјавио да су му надимци «Саша» и «Сава» познати, али да их не доводи у везу ни с једним конкретним догађајем, па ни са повређивањем [REDACTED] и [REDACTED] да је као и сви гледао кад је «Пуфта» секао тетоважу [REDACTED], те да је сто посто сигуран да су за време скидања тетоваже [REDACTED] били присутни [REDACTED] и [REDACTED] што је тврдио и на претресу 25. јануара 2007. Наводи да су они били затворени у просторији и нису могли да виде где је «Пуфта» одвео [REDACTED] а након што се вратио, брисао је нож рекавши да је заклао [REDACTED] али не зна да је он стављен у неки ауто, наводећи на претресу 25. јануара 2007 да су, када је убијен [REDACTED] са «Пуфтом» била нека друга двојица а не [REDACTED] и [REDACTED] не изјашњавајући се о њиховим поступцима.

Очигледно је да ни исказ овог оштећеног не пружа доказе за утврђивање евентуалне одговорности оптужених Савића и Ћилерџића за радње које су им стављене на терет прецизираном оптужницом под тачком II б.

Сведок [REDACTED] зв. [REDACTED] (правноснажно осуђен у предмету К.В. 5/05), шеф обезбеђења „Циглане“, је током свог сведочења изнео да се убиство једног заробљеника догодило четири-пет дана пре 01. јула на „Циглани“, негде око 17 часова, како је сазнао од стражара, старијег човека који га је пронашао на пецању око 20 часова и рекао му да је „Пуфта“ убио или заклао човека, да је дошавши на „Циглану“ сазнао да је била полиција, да није лично видео тело али је видео опрану крв на бетону испред зграде „Циглане“ и то место није било близу две просторије где су били смештени заробљеници (гл. претрес 11.11.08.), да су након тога четворица Муслимана у току ноћи ударили по глави стражара и побегли, да је ујутро саопштио директору [REDACTED] да се десило убиство и да би требало да је то уписано у књизи дежурства, да му је тај стражар рекао да је „Пуфта“ био пијан и сам, а да га се стражар плашио, да „Пуфта“ нигде без ножа није ишао, да су му и затвореници које је питао рекли да је ушао пијан, да је почео све да их малтретира и да је извео неког који је имао истетовиран месец на руци, а после тога је уследило и убиство, да зна да је „Пуфта“ имао белог „Кеца“ и да га је нашао у Малом Зворнику негде око 22 часа те вечери у кафани како спава сам за столом, након чега је назвао телефоном Краљево и рекао његовим родитељима да хоће да га ухапсе, па је отац замолио да га убади у неки камион, те су тако и урадили и он је отишао кући у Краљево. Сазнао је и да је полиција по Зворнику тражила „Пуфту“ да га ухапси али га нису нашли.

Тврдио је и да је у том периоду виђао „Саву“ и Сашу на „Циглани“ али да је он обавештен да је Пуфта био сам том приликом и нема сазнања о њиховом евентуалном присуству том приликом.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] директор фабрике „Циглана“ на главном претресу 08.05.2009. године тврдио је да му је неки стражар крајем јуна или почетком јула рекао да је „Пуфта“ убио [REDACTED] [REDACTED] да је он позвао [REDACTED] који му је рекао да је човек убијен, да је обавештена и милиција, да је обављен и увиђај и да су тело однели, да је и он отишао у милицију али да није могао да уђе јер је била гужва и да је тада муслиманска глава веома мало вредела тако да нико није то ни истраживао, да је ујутру у књизи прочитао да је тај човек убијен. Исте вечери након убиства побегла су четворица из фабрике а нема сазнање да ли је још неко поред „Пуфте“ био када се то убиство догодило. У тој књизи (која није сачувана) је писало да је „Пуфта“ убио једног човека и да је Саша наводно тукао неке заробљенике што му је саопштио његов возач [REDACTED] [REDACTED], мада ни [REDACTED] то није видео. Потврдио је да су затвореници били смештени у две канцеларије које су биле повезане, наводећи да је након саслушања у истрази проверавао да ли је Саша био присутан на дан кад је „Пуфта“ убио човека и да је сазнао да га се нико не сећа.

На претресу дана 31.10.2006. године изнео је да је ујутру кад је дошао на посао информисан од [REDACTED] да је „Пуфта“ убио једног затвореника претходне ноћи, да је тело тог човека још било ту у кругу али га он лично није видео, да је он тражио од [REDACTED] да обавести некога да однесу тело, да је обавестио и надлежне органе да је један човек убијен, да је после убиства од затвореника тражио да му дају списак имена радника који их малтретирају, те да су се сви радници потписали да их особље „Циглане“- стари стражари не угрожавају, што су потврдили и оштећени и сведок [REDACTED] [REDACTED] наводећи у исказу 07.12.2007. да је након тог убиства разговарао са „Пуфтом“ и рекао му да се купи и да иде.

И сведок [REDACTED] [REDACTED] звани [REDACTED] (гл. претрес 04.10.2011.) за кога је утврђено да је довео затворене са „Економије“ на „Циглану“, има посредна сазнања о овом догађају. Сведочио је му је једном приликом директор „Циглане“ [REDACTED] [REDACTED] поручио да дође да му помогне да се ратосиљају добровољаца, рекавши му да је „Пуфта“ ту заклао човека. Навео је да је онда отишао код Пуфте и обратио му се речима да мора да иде одатле, а он му је одговорио: „Гледај своја посла“.

Увидом у извод из КТА уписника Основног јавног тужилаштва у Зворнику за 1992. годину, утврђено је да осим саобраћајних удеса и неколико самоубиства, у периоду од 30. априла 1992. до краја јуна месеца 1992. године, није уведен ниједан записник о догађајима на „Циглани“ нити у било ком другом објекту где су затварана лица муслиманске националности (Техничко-школски центар, Дом културе Челопек, Пољопривредно добро „Економија“), где је иначе убијено укупно неколико стотина Муслимана, при чему је суд прихватио наводе саслушаних сведока [REDACTED] и [REDACTED] да је поводом убиства [REDACTED] полиција долазила и вршила увиђај.

Оштећени под псеудонимом „Бета“ на главном претресу 08. маја 2009. године наводи да су приликом догађаја са [REDACTED] били присутни „Пуфта“ и „Саво“, (не и Саша) да су дошли и извели га ван просторије у којој су они били, тукли га, одвели га у једну другу просторију из које је [REDACTED] изашао држећи цемпер на уху из кога му је ишла крв, да није имао ухо, да није баш довољно видео али су га натоварили у ауто и одвукли, а [REDACTED] је био већ највероватније онесвешћен те да су се после вратили без њега и рекли једном затворенику да је он сутра на реду, а да ће и други доћи на ред. Зна да су видели како [REDACTED] излази, чули су да јауче, а чини му се да је [REDACTED] ушао у ту просторију десно од њихове у којој су га тукли, односно да је видео да замиче ка њој, а и „Пуфта“ и „Сава“ такође. [REDACTED] су поново звали „Пуфта“ и „Саво“ и њих двојица га убацили у ауто. Видео је да га гурају у ауто њих двојица, сигуран је да су била двојица, а и после извесног времена су се вратили и тврди да су тог дана били само њих двојица, али се не сећа да ли је чуо пуцњеве.

Мисли да је „Пуфта“ исекао и тетоважу [REDACTED] чини му се пре убиства [REDACTED] и та два догађаја по њему нису била истог дана, а за тетоважу везује само „Пуфту“. Том приликом видео је нож код „Пуфте“ и чини му се да је „Пуфта“ прао нож јер је било неких коментара, али не зна тачно каквих. Сећа се да је [REDACTED] помагао [REDACTED] и превијао му рану.

Особу које се сећа по надимку „Саша“ и коју заправо први пут помиње на претресу 08. маја 2009. године, не везује за ове догађаје, наводећи да је кроз прозор просторије у којој је био, могао да види солидно мада није могао да види врата и шта се дешава у тој другој просторији у коју је [REDACTED] уведен, али је чуо галаму оданде а „Пуфта“ се највише истицао у томе.

Пред хашким истражитељима у погледу овог догађаја изнео је да је „Пуфта“ једном приликом дошао са човеком из краљевачке групе, не

изјашњавајући се да је то био „Саво“, да је „Пуфта“ наредио [REDACTED] да изађе напоље, да је [REDACTED] кад се вратио у собу држао цемпер уз главу да би зауставио крварење а да му је „Пуфта“ одрезао ухо, да га је „Пуфта“ поново позвао напоље и да га је тада убио, те да је видео „Пуфту“ како ставља [REDACTED] тело у белу „Ладу“ или „Фиат“ и одлази и да се убрзо након пет-десет минута вратио, да је видео како „Пуфта“ на чесми пере крвави нож, а потом је „Пуфта“ рекао једном затворенику [REDACTED] да је ујутру на њега ред. Ценећи овај исказ оштећеног у коме не указује на улогу ни припадника краљевачке групе који је дошао са Пуфтом, те како ни из његовог исказа датог на главном претресу 11.07.2006. године не произилази да су његова сазнања о улози оптуженог Савића приликом телесног повређивања [REDACTED] [REDACTED] од стране „Пуфте“ довољно поуздана, осим да је био присутан ту, како је навео на главном претресу 11.07.2006. године, његови каснији наводи да су „Пуфта“ и „Саво“ испред просторије тукли [REDACTED] и заједно га извели из просторије у другу просторију, нису оцењени као доследни и убедљиви, имајући у виду и да на овај начин ниједан оштећени није описао овај догађај, нити поткрепљују наводе оптужнице у делу који садржи опис ове радње.

На предлог одбране и захтев суда надлежни тужилац Окружног тужилаштва у Бијељини је замолним путем дана 03.11.2009. године извршио увиђај са показивањем лица места од стране сведока под псеудонимом „Бета“ - просторије у којој се налазио и из које је посматрао извођење оштећеног [REDACTED] [REDACTED] и увођење у другу просторију, уз фотографисање просторија.

Читањем записника о увиђају са показивањем лица места обављеног у месту Каракај у кругу предузећа са ранијим називом „Нови Извор - Циглана“, Окружног тужилаштва у Бијељини под бројем КТА 880/09 од 03.11.2009. године, као и увидом у фотодокументацију, утврђено је да се у кругу овог предузећа налазе објекти – портирница, настрешница и зграда у облику слова „Е“ и по њеној дужој страни троје дрвених врата која воде у три одвојене просторије од којих једна има два дела, да је сведок под псеудонимом „Бета“ означио да је у тој просторији био затворен са још тридесетак људи у мају и јуну 1992. године, да са леве стране гледано из круга „Циглане“ следећа врата воде у другу просторију у коју су их одводили на испитивање где су их и тукли те је показао прозор на просторији са којег је видео одвођење [REDACTED] од стране „Пуфте“ и „Саве“ у правцу друге просторије. Његови накнадни наводи приликом обављања ове радње нису цењени. Из фотодокументације је видљиво да особа која борави у просторији у којој су боравили затворени не може да види врата просторије у коју је уведен [REDACTED] [REDACTED] што је тужилац на лицу места констатовао.

Иначе на прозорима просторије у којој су били затворени, у јуну 1992. године, биле су заковане даске са мањим размацама и у томе су сагласни сви оштећени.

Тврдње свих саслушаних оштећених и сведока [REDACTED] и [REDACTED] да је у ноћи након убиства дошло до бекства четворице затвореника са „Циглане“ и да је један портир нападнут и ударен по глави и отета му пушка том приликом, потврђене су исказом сведока [REDACTED] [REDACTED] (главни претрес 08. новембар 2011.), портира запосленог на „Циглани“, који је изнео да је једне ноћи док су Муслимани радили, нападнут у кругу фабрике ударцем млином по глави, те се онесвестио и онда је дошло до бекства, те да му је том приликом однета пушка. Овај сведок је изнео да је од војника у униформи ту радили, запамтио само „Пуфту“ који је био широк, пунији, млађи човек, да је он био на капији, ваљда неки шеф затвореним Муслиманима. И након предочавања сагласних исказа свих оштећених и саслушаних сведока, те навода сведока [REDACTED] да је портир који је ударен, био присутан и убиству, упорно је негирао да је икада чуо да је ту неко убијен и да било шта зна о убиству, наводећи да се не сећа таквог догађаја и да не зна зашто је после од њих [REDACTED] тражио да преузму чување тих људи од војника, као и да је чуо од покојног колеге да је неком затворенику искружена тетоважа.

Приликом ископавања локалитета Црни Врх Зворник и ексхумације обављене од 28.07.2003. до 03.10.2003. године у овој масовној секундарној гробници пронађени су посмртни остаци [REDACTED] означени као број случаја З.Ц. Врх 01-096 Б, у којој гробници су нађени и остаци тела убијених у Дому културе Челопек у истом периоду.

Читањем записника о утврђивању идентитета [REDACTED] [REDACTED] Експертног тима Тузла од 21.10.2005. године учињеног на основу ДНК налаза и упоређивања антрополошко-морфолошких карактеристика са мајком, сестром и братом, ДНК извештаја З.Ц. Врх 01-096 Б патолога доктора Зденка Цихларжа и потврде о смрти за [REDACTED] [REDACTED] са утврђеним узроком смрти те извештаја о судско-медицинској експертизи са локалитета Црни Врх, као и из судско-медицинске експертизе медицинске документације сачињене од стране судског вештака проф. др Душана Дуњића, специјалисте за судску медицину 29.09.2011. године и исказа судског вештака датог на главном претресу 07. новембра 2011. године, утврђено је да је у извештају о судско-медицинској експертизи као узрок смрти констатовано «стријелно разорење главе», а као "доказ озљеђивања" наведена вишеструка изломљеност костију лобање са скоро кружним рубним дефектом на једном фрагменту ширењем у поље са одломом стражњег дела тела доње вилице, да је према записнику о

утврђивању идентитета Експертног тима Тузла наведено да је идентификација извршена на основу позитивног ДНК налаза, да опис дефекта на костима лобање указује на деловање пројектила испаљеног из ручног ватреног оружја.

Према налазу вештака, с обзиром да се радило о трулом скелетизованом лешу, повреда лобање пројектилом могла је да проузрокује смрт [REDACTED], али није могуће утврдити тачно време смртног исхода. У конкретном случају изведени закључак о могућем узроку смрти је конзистентан са датим налазом о постојању трауме. Закључак о могућем узроку смрти судски вештак објашњава чињеницом да се узрок смрти на трулим лешевима, посебно скелетизованим не може поуздано утврдити и мора се дати условно, а опис дефекта на костима лобање [REDACTED] указује на деловање пројектила испаљеног из ручног ватреног оружја али дати опис повреда костију лобање онемогућава да се утврди начин наношења повреда и да ли су исте биле заживотне, због чега вештак закључује да је повреда лобање пројектилом могла да проузрокује смрт код [REDACTED]. Чињеница да је леш скелетизован и опис костију [REDACTED] у налазу, не даје могућност да се утврди да ли је претходно био порезиван ножем по врату јер хрскавица и меко ткиво труну, па се таква претходна повреда не може искључити.

Према налазу вештака степен испољености трулежних промена и стање скелетизације посмртних остатака као и подаци добијени од родбине о времену нестанка могао би да одговара периоду мај-јуни 1992. године, односно да је у том периоду лице умрло и сахрањено.

Иако ниједан од оштећених није непосредни очевидац самог чина лишења живота оштећеног [REDACTED], на основу свих изведених доказа произилази несумњив и једини закључак да је он лишен живота пуцањем из ватреног оружја од стране оптуженог Јанковића, непосредно након што га је возилом извео из круга „Циглане“, пре свега имајући у виду сагласне исказе оштећених да су у возилу сигурно били „Пуфта“ и [REDACTED] да су се непосредно након што су се одвезли, чули пуцњи, да је о томе да је „Пуфта“ убио човека обавештен и [REDACTED] – шеф обезбеђења, да је сведок [REDACTED] обавештен да је тело било ту у кругу, те да су [REDACTED] и [REDACTED] тврдили да је и полиција о томе обавештена, да је његово тело ексхумирано у истој масовној секундарној гробници насталој након премештања примарних гробница у Зворнику у које су смештана тела убијених у Дому културе Челопек, Техничко-школском центру, Дому културе Пилица у периоду јуни 1992. године.

Потпуно су сагласна посредна сазнања оштећених и сведока [REDACTED] и [REDACTED] у вези околности да је управо Јанковић усмртио [REDACTED] [REDACTED] након што га је одвезао возилом марке „Застава 101“ које су видели оштећени, а што је потврдио и сведок [REDACTED], уз чињеницу да се ни сам тужилац у оптужници не опредељује ко је био уз „Пуфту“ критичном приликом.

Такође је из свих изведених доказа несумњиво утврђено да је управо оптужени Јанковић на описани начин телесно повредио оштећене [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED], сви оштећени видели су као што је наведено, повреде и на [REDACTED] – одсечену кожу са руке на којој је била тетоважа промера 5/6 цм., и на [REDACTED] посекотину у пределу врата, а непосредно након њиховог изласка из друге просторије у коју их је увео, оштећени [REDACTED] описивао је свим оштећенима шта им је „Пуфта“ радио.

Суд је покушавајући да обезбеди саслушање оштећеног [REDACTED] [REDACTED] преко Службе за помоћ и подршку сведоцима и жртвама (службена белешка Службе за помоћ и подршку сведоцима од 04.04.2008. године у предмету К.В. 5/05 која је прочитана у доказном поступку), као и од оштећеног «Т» обавештен да [REDACTED] [REDACTED] живи у САД на непознатој адреси и да он са њим није у контакту, а сазнања о њему немају ни остали оштећени са „Циглане“.

Прецизираном оптужницом је стављено на терет оптуженима Савићу и Ћилерџићу да су стојећи наоружани испред просторије стварали уверење безнадежности пружања отпора код оштећених и тиме помогли опт. Јанковићу у телесном повређивању [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED].

Није спорно да ови оптужени не изводе оштећене из просторије, да нису били присутни у просторији у којој се дешавају повређивања двојице оштећених, изведени докази не указују да је Савић имао код себе нож који се помиње у његовим наводним коментарима, о чему сведоче неки оштећени, нити се из исказа оштећених може поуздано утврдити да ли неко од њих двојице чека повратак Јанковића. Коментари дати на начин како их представљају оштећени, уз доста несагласности и одступања у погледу особе која их даје (Сава, Саша, [REDACTED] а што је видљиво из цитираних исказа, не указују на постојање доказа о помагању Јанковићу од стране оптужених и постојању свести да својим деловањем или пропустом помажу Јанковићу.

Очигледне су и знатне разлике у исказима сведока у погледу понашања, па и самог присуства лица по надимцима «Сава» и «Саша»

критичном приликом, а ниједан не пружа основ за закључак да су они стојећи наоружани испред просторије стварали уверење безнадежности пружања отпора код оштећених нити на такав начин оштећени доживљавају њихово присуство.

Неодржива је теза оптужбе изнета у завршној речи, да би оптужени, да нису хтели да помогну Јанковићу, покушали да га спрече у томе, удаљили се са лица места, или га пријавили, што нису учинили. Одговорност за неспречавање односно нечињење, као начин извршења кривичног дела, постоји уколико лице има дужност да спречи неко понашање а чињеница да неко није спречио лице у извршењу дела не значи аутоматски да има свест да му помаже у чињењу истог. Ова дужност постоји код надређених лица у односу на своје подређене, а није спорно да оптужени Савић и Ћилерцић нису били надређени Јанковићу. Само присуство лица одређеној радњи није довољно за утврђивање постојања кривичне одговорности, уколико то присуство нема елементе знатног односно суштинског доприноса и утицаја на главног извршиоца у извршењу одређених радњи. Околност да се оптужени нису удаљили или да нису пријавили такво дело, не може представљати доказ о помагању као облику учествовања у извршењу кривичног дела, већ таква одговорност остаје на нивоу моралне одговорности, али не и одговорности у правном смислу. Стога је суд несумњиво закључио да нема доказа да присуство оптужених Савића и Ћилерцића критичном приликом садржи потребне елементе, нити психичког помагања опт. Јанковићу - евентуалног јачања воље, отклањања препрека, нити физичког помагања у извршењу радњи телесног повређивања оштећених. Наиме, у ситуацијама када прилог помагача, као у конкретном случају, није у правно релевантном смислу утицао на извршиоца дела, могло би се радити само о покушају помагања које по закону није кажњиво или о неуспелом помагању. Нема доказа да је такав евентуални допринос извршењу дела био довољно знатан и ефикасан да би омогућио, олакшао или охрабривао Јанковића у извршењу кривичног дела.

Наиме, нема доказа да код оптужених постоји свест да помажу, а у новијој судској пракси МКТЈ изражава се становиште да се за помагање захтева не само свест о томе да помагач помаже извршиоцу већ и да помагач прихвата коначни исход и кажњиве последице свог понашања (Шљиванчанин II) .

Стога је суд као недоказане изоставио из диспозитива радње помагања оптуженом Јанковићу при повређивању телесног интегритета оштећених [REDACTED] и [REDACTED] у односу на оптуженог Савића, односно ослободио од оптужбе оптуженог Ћилерцића и за ове

радње, будући да суд може пресуду засновати само на чињеницама у чију је извесност потпуно уверен.

Злочини у Дому културе у Челопеку

Око 500 цивила, мештана муслиманског села Дивич, које се налази на око 3 км узводно од града Зворника, на обали реке Дрине, исељено је из Дивича дана 26. маја од стране припадника ТО Зворник са 11 аутобуса предузећа Дринатранс и повежено према територији под контролом муслиманске стране у сукобу, те сутрадан, након неуспешног покушаја преласка, враћено у Зворник, где су на аутобуској станици из аутобуса припадници ТО издвојили 174 војно способна мушкарца, одвели их на фудбалски стадион, а потом затворили у зграду предузећа Нови извор, док су женама, деци и старцима омогућили излазак на подручје Тузле. Дана 29. маја 1992.године, из зграде "Нови извор" преостала 162 лица су са два аутобуса предузећа "Дринатранс" у пратњи полиције, пребачена и затворена у Дом културе у Челопеку, уз обавештење да ће ићи у размену за лица српске националности, где бораве до око 1. јула, под стражом припадника резервне полиције, након чега су неразмењени и преживели таоци, њих око 116, уз пратњу полиције пребачени и затворени у нелегално основани Суд за прекршаје у Зворнику што је утврђено из сагласних исказа оштећених - мештана Дивича, као и исказа сведока – стражара у Дому културе, те читањем наведене пресуде К.В. 5/05.

Дом културе Челопек који је након окончања ратних збивања срушен, налазио се у месту Челопек на десној страни пута Зворник-Бијељина, у непосредној близини пољопривредног добра "Економија".

Раздвојени војно-способни мушкарци се, у смислу одредаба међународног хуманитарног права, сматрају **таоцима**, јер се ради о оштећенима незаконито лишеним слободе са намером да се употребе у циљу размене за становништво српске националности, о чему сведоче, како оштећени, тако и сви стражари у Дому културе у Челопеку, резервни полицајци, наводећи да им је речено да ће затворена лица «ићи у размену».

Током поступка несумњиво је утврђено да је оптужени Јанковић Дарко у периоду од око 10. до око половине јуна 1992.године, у неким ситуацијама и заједно са правноснажно осуђенима: Славковић Драганом, Кораћ Иваном и Филиповић Синишом, сада покојним Вучковић Душаном званим „Репић“, као и са још неколико

неидентификованих војника - припадника јединица у саставу Територијалне одбране Зворника, неовлашћено, дању и ноћу, у више наврата и у различитим групама улазио у Дом културе у Челопеку и вршио радње ратног злочина над оштећеним цивилним лицима, међу којима је било више очева и синова, браће и других ближих сродника, убијао их, телесно повређивао и нарочито понижавајућим и деградирајућим поступцима према њима нечовечно поступао.

Да је оптужени Јанковић Дарко учинио радње описане под III- а) изреке пресуде (нечовечно поступање и вређање људског достојанства оштећених 10./11.06.1992.године, уочи Бајрама, те лишење живота најмање 9 лица са сада пок. [REDACTED]) утврђено је из следећих доказа:

Оштећени су сагласни да је лице по надимку «Пуфта» 10./11.06.1992.године, уочи Бајрама, у Дом ушло заједно са сада пок. [REDACTED] и још неколико припадника Територијалне одбране, те су «Пуфта» и сада пок. [REDACTED] наредили да на бину Дома изађу очеви и синови, да свуку одећу са себе, те да врше орални секс међу собом са мењањем улога у овом чину, што су оштећени морали да чине, а остали да гледају, па је тако на бину изведено неколико парова очева и синова, међу којима су били и [REDACTED] и његов син [REDACTED] и његов син или синовац [REDACTED]. Истом приликом «Репић» је пуцањем из малокалибарске пушке лишио живота [REDACTED] - [REDACTED], те [REDACTED] коме је ставио цев пушке у уста и тиме га принудио да се попне на прсте, те када је од његовог оца [REDACTED], на питање да ли му је то једини син, добио потврдан одговор, рекао да више ни њега неће имати, а потом, пуцањем у уста, [REDACTED] лишио живота. Такође је утврђено да су пок. [REDACTED] и Јанковић лишили живота [REDACTED] убадањем ножевима у тело више пута, након што га је претходно из пушке ранио сада пок. [REDACTED], док је Јанковић порезивањем ножем по врату, лишио живота [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED].

Након свих ових догађаја сада покојни [REDACTED] и опт. Јанковић издали су наређење оштећенима да се Дом очисти од крви, лешеве изнесу и натоваре на камион, а што су учинили оштећени [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED], које оштећене нису вратили у Дом. Тела [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED] ексхумирана су у масовној секундарној гробници Црни Врх.

Наиме, од првих исказа датих истражитељима МКТЈ саслушани оштећени су били у високом степену сагласни у погледу описивања радњи које су уочи Бајрама 1992. године предузимали покојни [REDACTED] звани [REDACTED] и опт. Јанковић Дарко зв. «Пуфта», које по својој бруталности и тежини последица обележавају овај предмет.

За разлику од доследног означавања «Пуфте» и «Репића» као лица која су дошла том приликом, у погледу идентитета и понашања осталих припадника групе територијалаца која је том приликом ушла у Дом, а имајући у виду да те групе нису биле састављене од истих припадника при сваком појединачном уласку у току месец дана боравка оштећених у Дому, искази оштећених се разликују. Правноснажном пресудом К.В.5/05 радње оптужених [REDACTED] и [REDACTED] у овом догађају су услед недостатка доказа изостављене из изреке пресуде.

Суд је, наиме из сагласних исказа сведока «А», «Један», «Два», «Три», «Алфа», «Г», «Д», «Ђ», «Б», «В» и «З», утврдио да је уочи Бајрама 1992. године пре доласка групе људи у којој су сигурно били покојни [REDACTED], зв. [REDACTED] и лице по надимку «Пуфта», [REDACTED] звани [REDACTED] најавио долазак речима: «Биће вам крвав Бајрам», да је по њиховом уласку у Дом, почела туча и малтретирање затворених, те да је током тог догађаја који је трајао дуже време, по неким оштећенима и неколико сати, лишено живота најмање 9 људи.

Оштећени под псеудонимом «Два», (главни претрес 29.11.2010) (препознао Пуфту у линији), остајући при својим ранијим исказима и описујући ове догађаје, наводи да се добро сећа Бајрама и Видовдана, да за Бајрам улазе [REDACTED] «Пуфта», [REDACTED], [REDACTED] да их је било доста, да су одмах неколико парова очева и синова одвојили на бину ([REDACTED] и син [REDACTED] [REDACTED] и др.) где су морали имати орални секс, а „Пуфта“ је наредио да им одгризу полни орган, да су ти на бини вриштали, да је потом „Пуфта“ пришао двојци који су лежали на поду и преклао их – [REDACTED] и [REDACTED], да је [REDACTED] у међувремену насумично пуцао на жртве погађајући их у главу и убио [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] - укупно њих 5-6, да су претходно у исто време тучени [REDACTED] и [REDACTED] да су [REDACTED] гађали ножем и погодили га, да је он извадио нож из груди али му је „Пуфта“ поново забио нож у прса и притиснуо, да је ту био и «Лопов», а после је чуо да је „Пуфта“ преклао и [REDACTED] који је већ био рањен. Том приликом је десет људи, што убијено, што преклао. „Пуфта“ је тада имао дуг „рамбо“ нож, с једне стране оштар као тестера. „Пуфта“ их је и касније након овог догађаја терао да имају секс и да гурају неки предмет у дебело црево.

На дан пре овог догађаја „Репић“ је тражио да се направи списак у коме ће се уписати очеви и синови, сродници, а догађаји су се «преплетали». Гледао је како «Репић» подиже [REDACTED], пита га да ли има деце, па је кад је рекао да има једног сина, ставио његовом сину [REDACTED] у уста малокалибарку и опалио, рекавши: «Немаш ни овога», а [REDACTED] је пао у крило брату сведока који је седео до њега.

На претресу 16.06.2006. године (К.В.5/05) навео је и да тада први пут улази «Репић», да је био 10. јуни, да се не сећа да ли су били [REDACTED] и [REDACTED], да не зна тачно ко је одмах рекао: «очеве и синови на бину», а остали да седну на патос, да је на бину изведено пет, шест парова којима је наређено да један другом врше орални секс, да је «Репић» малокалибарком убио и [REDACTED] да је «Пуфта» увек после радио ножем, а и касније када је долазио, да мисли да је «Репић» пушком ранио [REDACTED], да је он пао, да су га свукли са бине, а онда му је «Пуфта» забио нож у срце, потом га извадио и поново гурао вичући: «Матер му балијску, још је жив». Тог дана само је «Репић» пуцао, а сведок је са сигурношћу видео само «Пуфту» са ножем.

Након сигурно два сата, дошао је неки «тамић», али се он не сећа ко је наредио да се утоваре лешеве за Бајрам, можда и неко од стражара.

Сведок под псеудонимом «Три» (главни претрес 29.11.2010), остајући при ранијим исказима, наводи да за Бајрам долазе Пуфта, Репић и остали, да су Пуфта и Репић наредили очевима и синовима да оду на бину и скину одећу, да су били издвојени [REDACTED] и син [REDACTED] и отац [REDACTED] и отац [REDACTED], што је чуо, не сећа се имена свих, да је био под креветом где се сакрио кад је почело пуцање, да је углавном чуо ко је убијен а да је видео кад је упуцан [REDACTED], да га је Пуфта заклао ножем, убо га у срце и окренуо нож.

На ранијем претресу 06. и 07.07. 2006. године сведок опширније наводи и да се «Репић» [REDACTED] први пут појавио када је убио [REDACTED] из малокалибарке пред Бајрам – 10. или 11. јуна, да тада са њим долазе и «Пуфта», [REDACTED] и [REDACTED] те да не може да се сети да ли је био [REDACTED] и [REDACTED], али да их је било више, да «Репић» почиње да убија из малокалибарке, да одмах почиње туча, да су сви били у ћошку, а да је он био под креветом, а да је до њега стајао [REDACTED] кога је «Репић» убио након што је његовом оцу [REDACTED] рекао, а пошто му је овај рекао да више нема синова: «Сада нећеш ни њега имати». Од [REDACTED] и [REDACTED] је чуо о сексуалном иживљавању, као и да је Пуфта заклао [REDACTED] и [REDACTED], што су они видели.

У погледу изношења лешева и њиховог стављања на камион ТТ Бирач, сведок је изјавио да не зна ко је то наредио, јер није смео да гледа и имао је погнуту главу.

Сведок под псеудонимом «Један» који је препознао у линији оптуженог (главни претрес 29.11.2010. године), остајући при ранијим исказима, наводи да је миран период од дана затварања у ДКЧ био неких пет-шест дана, (сви оштећени су сагласни у томе), те да у првој групи која је дошла није био „Пуфта“, не могавши да се сети кад је „Пуфта“ први пут дошао. Најгоре је било на Бајрам, када су ушли „Репић“, „Пуфта“, „Зокс“, „Торо“, „Лопов“, „Босанац“. Туча је трајала сат и по до два, наредили су да се издвоје очеви и синови, попели их на бину, натерали да се скину голи и да синови врше фелацио над очевима. „Торо“ и „Зокс“ су тукли [REDACTED] и [REDACTED] а „Репић“ пуцао по њима из малокалибарске пушке убијајући једног по једног – пушком у чело погодио [REDACTED] и [REDACTED], [REDACTED] а потом су свукли [REDACTED] који је са сином био испред бине, те је пришао „Пуфта“ и заклао [REDACTED], па су са бине свукли и [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED]. [REDACTED] је прво „Пуфта“ забио нож у срце а [REDACTED] је у самртној снази извадио нож, након чега је „Пуфта“ псујући му турску мајку рекао: „Види Балије како је јак“, потом је и „Лопов“ забио [REDACTED] нож у срце, а након тога и „Репић“, „Пуфта“ је извадио нож који је личио на мачету и зарио му у пределу врата, потом отишао до [REDACTED] [REDACTED] њему забио нож, а [REDACTED] [REDACTED] прекорачио, узео га за главу и заклао га.

Сексуално иживљавање дешавало се и после Бајрама, а тог дана на Бајрам, на бину су изведени [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] у пару, [REDACTED] [REDACTED] и његов син [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] и његов син [REDACTED], а мисли да су били и [REDACTED] [REDACTED] и његов братић. Сви остали били су на задњем делу сале седећи до зида сатерани двадесетак метара од бине, а онда су са бине скинули [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED] и довукли их доле. „Пуфта“ је увек имао нож за појасом, некада и пиштољ.

Мисли да је за Бајрам смртно страдало 11 лица, „Репић“ је убио [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] а „Пуфта“ је заклао [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED]. На скоро идентичан начин као и сви остали оштећени описује убиство [REDACTED] [REDACTED] од стране „Репића“, наводећи да је дошао до [REDACTED] [REDACTED] питао га да ли има сина, узео пушку, ставио је [REDACTED] у уста подигао га, а онда рекао [REDACTED]: »Леп ти је син али га више нећеш имати«, а онда опалио.

Убиство [REDACTED] није лично видео али зна да је том приликом убијен његов брат иза чијих леђа је био [REDACTED].

У исказу на претресу у предмету К.В.5/05 дана 15.06.2006 навео је и да је «Репић» Бајрам најавио речима: «Знате ли ви шта је сутра, биће вам крвав Бајрам», да је кад су сви ушли почело ударање, а «Пуфта» рекао: «Сада ћете мало да гледате кино», а онда је «Пуфта» питао «има ли очева и синова» па је одвојио [REDACTED] и његовог сина [REDACTED] и [REDACTED] и још два пара, рекао им да се скину, пошто су се попели на бину на његов захтев, те су морали синови очевима да врше фелацио. Ту се сећа само «Пуфте», јер је горе већ «Репић» почео убијати малокалибарском пушком, док су они остали били прекопута бине уза зид и гледали, «ко је могао, а ко није, није гледао». Видео је да «Пуфта» удара [REDACTED] у главу и он је зубима одгризао [REDACTED] пенис, јер су [REDACTED] и [REDACTED] били у пару. Све што је било рада с ножем, одсецања руку, ушију, пениса, то је све радио «Пуфта» а «Репић» је убијао пушком. И [REDACTED] убијен је из пушке али он то лично није видео.

У једном моменту су престали и рекли: «Ајмо да се то очисти, сложите лешеве на камару и чини му се да је «Репић» рекао да хоће да је све чисто као апотека, кад дође други пут. Тела десет убијених су они сложили једно преко другог, после сат, два појавио се камион ТГ «Бирач» а они који су износили лешеве више се нису вратили - [REDACTED] који су и нађени на «Црном врху», [REDACTED], мисли да је био и [REDACTED] и [REDACTED]. Сећа се да су у то време били ту и «Репић» и «Пуфта», а за остале се не сећа. «Репић» је одабирао: «Ајмо ти, ајмо ти, изађи напоље, потоварите и седите у камион да истоварите».

На главном претресу дана 16. маја 2011. остајући при својим ранијим исказима, оштећени под псеудонимом «А» наводи да се много боље сећао свих догађаја кад је давао изјаву хашким истражитељима 1996. године, да се и сада сећа да је [REDACTED] пуцао у уста [REDACTED] из пушке, да је [REDACTED] заклан али не зна ко је то урадио, да је [REDACTED] гађан ножем, да нису тада сви страдали од пушке, да је било и од хладног оружја, да се више не сећа ко је наредио да изађу на бину, да се сећа да је [REDACTED] прво гађан ножем, а онда му је нож забијен, да је убијен и [REDACTED] и да више не жели да се сећа свега тога, јер су му већ и живци попустили, а да су „Пуфта“, „Репић“, [REDACTED] долазили углавном заједно.

На ранијем главном претресу дана 10.07.2006. је изнео да је први пут било убијања између 10. и 15. јуна, да је «Репић» дошао са малокалибарком, одмах видео [REDACTED] и убио га, пуцао [REDACTED] у главу као и у [REDACTED], да мисли да су тога дана били и «Пуфта» и [REDACTED] и [REDACTED], да зна да је «Пуфта» заклао [REDACTED] а да је чуо од људи унутра да су [REDACTED] заклали «Репић» и «Пуфта», да мисли да је и [REDACTED] тада убијен, а да је [REDACTED] убијен из пушке, али да то није видео. Стајао је у задњем делу сале код кино-пројектора за време убијања од стране «Репића» и «Пуфте». То је било за Бајрам 11. јуна 1992. године, мисли да је био дан, а трајало је, не може се сетити колико, јер «дан је био као ноћ, а ноћ је била као дан, више нису знали ни када је дан, ни када је ноћ». Сећа се да је истог дана ножем гађан [REDACTED] да му је «Пуфта» забоо нож у врат, а мисли да су и [REDACTED] убили ножем, али није видео. Сећа се и да је на бини било сексуално иживљавање, али није видео ко је то наредио и не може да се сети ко је ту био присутан, осим «Пуфте» и «Репића». Сећа се и да су тела однешена неким комбијем и да су два човека отишла да их истоваре и нису се вратили – [REDACTED] и [REDACTED]

Разлози за читање исказа сведока чији су искази интерпретирани у наставку пресуде, дати су у одељку пресуде под називом „Докази прибављени путем међународне правне помоћи, коришћење изјава узетих од стране истражитеља МКТЈ и исказа датих у претходном судском поступку“.

Оценом исказа сведока под псеудонимом «В» и то у погледу идентитета лица која су предузимала одређене радње према затворенима у Дому, утврђено је да је након првих исказа у којима је као учиниоце означавао Репића и Пуфту, у каснијим исказима, у фази истраге, а потом и на претресу у предмету К.В.5/05, крајње конфузно, за исте радње као учиниоце означавао друга лица - [REDACTED], [REDACTED]. Стога суд прихвата као поуздане његове наводе у погледу лица која су предузимала појединачне радње уколико су потврђени и другим изведеним доказима.

Наиме, сведок је објашњавао на претресу да му се све помешало, да је „окренуо“ изјаве, да се више не сећа ко је шта урадио, да је нешто и чуо од других, да је у тешкој депресији и да му је највише у сећању остао «Репић». Међутим, овај сведок пред хашким истражитељима 1996. године, у знатној мери сагласно са исказима осталих оштећених, објашњава да је десетог јуна увече дошла група у којој су били и Пуфта и Репић, да је том приликом Пуфта заклао [REDACTED] који је тада седео до њега, да је „Репић“ убио [REDACTED] из малокалибарске пушке (и други оштећени помињу устрељивање [REDACTED] пре него што га је

„Пуфта“ заклао), и ранио [REDACTED] који је лежао на леђима на бини, када му „Пуфта“ прилази и каже: „Види га још увек кркла“ и забија му нож у груди, [REDACTED] покушава да извади нож и Пуфта га поново забија. Даље описује убиство [REDACTED] на идентичан начин као и други оштећени, те како је „Пуфта“ заклао [REDACTED] ножем, „Репић“ онда пришао [REDACTED] брату [REDACTED] и пуцњем у чело га убио, „Пуфта“ потом почео да туче [REDACTED] након чега га је „Репић“ убио из пушке, као и [REDACTED]. Потврђује да су наредили да скину одећу и сексуално задовољавају једни друге. Стога је суд прихватио ове његове наводе дате у периоду релативно блиском догађају, када су сећања свакако свежија, а иначе су у знатном делу потврђена и исказима осталих оштећених датим на претресу.

Сведок под псеудонимом «З» пред хашким истражитељима, од припадника групе којих се сећа из Дома културе за Бајрам, помиње само [REDACTED] зв. «Репић» и «Пуфту», описујући њихов изглед, као и радње које је предузимао «Репић» за Бајрам, не именујући учиниоце осталих радњи, тврдивши да је „Репић“ са групом дошао и наредио да иду на бину и један другом пуше пенис, да су одвојили очеве од синова, да је „Репић“ пуцао у [REDACTED] а потом његови људи докрајчили [REDACTED] убодима ножем у срце, да је „Репић“ убијао из малокалибарске пушке на бини, док је на главном претресу 13.6.2006. године рекао да је претходне вечери „Репић“ најавио крвави Бајрам, да ујутро 10. јуна почиње убијање, да су осим «Репића», и «Пуфте», ту и [REDACTED] први пут их том приликом помињући, наводећи да је њихове надимке чуо касније, те да «Пуфта», [REDACTED] и «Репић» нису били у свакој ситуацији заједно. Сведок се сећа да је тог дана десеторо убијено, наводећи да су други гледали кад је [REDACTED] убијен ножем, као и [REDACTED] и [REDACTED], а да он „није смео гледати“, да је „Репић“ убио [REDACTED] питајући оца [REDACTED] „Чије је ово дете“ и потом му пуцао у уста.

Мртве су отишли да истоваре [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] а „Репић“ је наредио да мора све да се опере да се не види на кап крви. Они који су отишли да однесу лешеве никада се нису вратили и нађени су на Црном Врху.

И из исказа оштећеног под псеудонимом „Б“ несумњиво је утврђено присуство оптуженог Јанковића на Бајрам 1992. године у Дому културе, (кога се он сећа по надимку „Пуфта“ и описује још пред хашким истражитељима у свом исказу датом 1997. године), и то у групи која је том приликом дошла, али из исказа датог хашким истражитељима произилази да он није био непосредни очевидац већине убистава за Бајрам, као и непоузданост његовог исказа у погледу времена дешавања

различитих догађаја који су се одиграли у блиском временском интервалу, будући да неке који се према сведочењима осталих, нису десили за Бајрам, смешта на тај датум. Ова околност наравно не обеснажује његов исказ у погледу самих појединачних радњи, уколико је поткрепљен осталим изведеним доказима. Будући да је оштећени пред хашким истражитељима изнео да су тога дана, након што су сви ударани, „Пуфта“ и [REDACTED] (једино он уз «Пуфту» наводи и [REDACTED]) наредили очевима, синовима и браћи да изађу на бину, те су изашли [REDACTED] и његов син [REDACTED], [REDACTED] и син [REDACTED] као и неки други, наређено да се скину, да су принуђени на орални секс, те да су их сви премлаћивали и на поду и на бини, али да лично није видео како су заклани [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED] али је видео да су им грклани пререзани када су скупљали тела, и да му је неко касније рекао да је то учинио „Репић“, као и да лично није видео убиства [REDACTED] и [REDACTED] и још неких на бини, али да је такође чуо да су „Пуфта“, [REDACTED] и [REDACTED] одговорни за та убиства, очигледно је да су његове касније тврдње у истрази којима упућује на конкретне учиниоце одређених убистава, резултат препричавања између логораша током каснијег периода, те је суд при оцени поузданости тврдњи сведока ценио околност да се не ради о непосредним сазнањима оштећеног која иначе нису могла бити проверена на претресу.

Овај оштећени као и остали оштећени, описује убиство [REDACTED] од стране „Репића“.

У погледу одношења лешева, оштећени «Б» је изнео да је пет људи одведено да истовара лешеве, те да се они више нису вратили, а неки од њих су нађени у гробници «Црни врх».

На главном претресу дана 30.11.2006. године, оштећени под псеудонимом «Алфа» је изјавио да за Бајрам долази «Репић» са својом групом од њих 5-6, да је он био главни, да су други били ту, ходали, ударали, да мисли да су ту били и [REDACTED], [REDACTED] и још можда пар њих којима не зна имена, да је Репић тражио да изађу очеви и синови и попну се на бину, да су морали да скину гардеробу и очеви и синови раде орални секс, да је почео да пуца и убија - [REDACTED] и [REDACTED] да тог дана нису сви убијени из пушке, да су убијени и [REDACTED] али није видео како, да је видео забоден нож у срце [REDACTED] и да је он покушао да га извади, да није све видео, рекавши да се не сећа да ли је тога дана био «Буцо» који је био крупнији, подебљи и који је долазио у групи са Репићем када су их малтретирали, бушили руке, ноге, секли уши, забадали нож у бедра. Наводи да је

касније у Батковићу чуо за надимак «Пуфта» и да би по опису то могао бити баш тај «Буцо», како га је он звао.

Људи који су убијени натоварени су на камион, а оних троје-четворо који су отишли с њима више се нису вратили. „Репић“ је рекао да све морају да почисте, а не сећа се ко је наредио да ти људи утоварају тела.

Сведок «Г» који такође није саслушан на главном претресу, изјавио је у фази истраге Ки 3/05 да је у «Репићевој» групи било 5-6 људи, међу њима и „Пуфта“, да су за Курбан Бајрам дошли сви, да су им тада убили 11 људи што су видели кад су отишли, да је «Репић» имао малокалибарску пушку, да је убио [REDACTED] и да му је „Репић“ био најближи па је могао да види, да је «Пуфта» убио [REDACTED] ножем у срце, и био најкрупнији, најјачи и да се иживљавао, да је он само ножем убијао, да је [REDACTED] био јак и давао још знаке живота па му је он набио нож у уста, да је [REDACTED] ножем убио [REDACTED] да је то све трајало сат, два, да су тукли и убијали, да је „Репић“ пуцао у [REDACTED] и [REDACTED] да су их скидали голе по наредби „Репића“ и „Пуфте“ и терали очеве и синове на орални секс, да му је „Пуфта“ „највише остао у оку“ при изласку на бину, да је највише учествовао у томе, као и [REDACTED] а да су остали гледали и смејали се.

Наводи сведока да је [REDACTED] убио Заима очигледно не представљају непосредно сазнање оштећеног и оповргнути су исказима осталих оштећених као и самим његовим наводима пред хашким истражитељима у којима је, описујући радње које је предузимао «Репић» – (издвајао очеве и синове и наређивао да оду на бину на којој су морали да сексуално напаствују једни друге, пуцао у [REDACTED] и [REDACTED], које је «Пуфта» после докрајчио ножем), изнео да је последње што је лично видео, било да је један зарио нож [REDACTED] у леђа, да је тог човека видео са леђа и да не зна како је изгледао.

Наводи оштећеног да су се многе ствари дешавале истовремено, да су други сигурно приметили ствари које он није могао да види јер су седели на различитим местима у кино сали, логично и животно објашњавају и поједине разлике у виђењу догађаја, и сагласно томе неприхватљивост појединих непоузданих навода сведока.

У погледу изношења лешева, сведок је изнео да он није износио лешеве, али да је „Репић“ одредио петорицу да их изнесу и до данас их нема.

Сведок «Ћ» који није саслушан на претресу, изнео је у фази истраге да је за Бајрам дошао «Репић» са њих пет, шест, да су прво истукли њега жељезним палицама, дрвеним колцима и рукама, да га је [REDACTED] ударао палицом, а после жељезном осовином у леђа, да је тог дана убијено десеторо, да није видео ко је износио мртве, да се он крио од страха, да је «Репић» убијао људе малокалибарском пушком, а [REDACTED] ставио цев у уста, док су тројица заклана, да је видео човека који је заклао [REDACTED] [REDACTED], био је мало покрупан, преко 90 килограма тежине, да је [REDACTED] покушавао да извади нож али није могао, те да је било и извођења голих на бину, а да је од комшија чуо да се тај звао „Пуфта“.

Пред хашким истражитељима изнео је да је 10. јуна 1992. године ујутру «Репић» ушао у просторију са три мушкарца који су се звали [REDACTED], «Пуфта» и [REDACTED] да су му за [REDACTED] рекли да је «Репићев» брат, да је од других чуо да је право име тог Пуфте [REDACTED] и да је из Радља, описујући догађаје на бини и сексуално иживљавање, пуцање Репића у [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], ударање [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED] који су потом и заклани, али да он није видео ко је то учинио.

Исказ овог оштећеног не доводи у сумњу утврђено чињенично стање јер је напред поменутим изведеним доказима, као и при обављеној радњи препознавања, несумњиво утврђен идентитет и присуство Јанковића у ДКЧ-у као и радње које је предузео, те је његово наводно посредно сазнање да се та особа зове [REDACTED] одбачено као крајње непоуздано и у супротности са осталим изведеним доказима.

Оштећени под псеудонимом „Д“ у фази истраге у предмету Ки В. 3/05 наводи да након неколико дана по затварању у ДКЧ-у долази група чије припаднике из каснијих сазнања зна као „Пуфту“, „Репића“, „Тору“, „Зокса“, да је „Пуфта“ био доста крупнији, дебљи, млађи од „Репића“ и „Торе“, који је носио и употребљавао нож, наводећи да су их једног дана премлатили, а онда натерали да се попну на бину и орално задовољавају, а да су други морали да гледају као у позоришту, да је „Репић“ тог дана пуцао из малокалибарске пушке и пуцајући по бини убио четворицу, као и [REDACTED] [REDACTED] (описује исто као остали оштећени), да је погодио и [REDACTED] који је остао жив и лежао, а онда „Пуфта“ бацио нож на њега, па кад је видео да је још жив, то и рекао, а онда га ваљда пробоо кроз уста, те ухватио с леђа [REDACTED] и [REDACTED] и њих заклао.

Како је пред хашким истражитељима, за разлику од интерпретираног исказа, изнео да су том приликом Горан, „Зокс“ и „Пуфта“ или Буцо ударали палицама [REDACTED], [REDACTED] и [REDACTED]

док се нису онесвестили, а потом их „Зокс“ заклао ножем, што је контрадикторно са исказима свих осталих оштећених у погледу идентитета учиниоца ових радњи, ови наводи сведока су одбачени као непоуздани.

Искази сведока у погледу чињенице да су наведена лица лишена живота критичном приликом, поткрепљени су и забелешкама садржаним у «Списку убијених и рањених Дивичана» који је суду предао сведок «В», наводећи да га је сачинио сведок «З» на основу сећања и у коме, такође, стоји да су дана 10.06.1992. године ова лица убијена у Дому културе.

Из исказа сведока «М» сада пок. (главни претрес 08.09.2006.године) – радника Комуналног предузећа у Зворнику, утврђено је да је он од претпостављених из Комуналног предузећа на почетку рата у априлу добио задатак да скупља лешеве по Зворнику и исте сахрањује, да је носио и храну затворенима у Дому културе у Челопеку из кухиње у «Стандарду», да је у три-четири наврата ишао у Дом културе у Челопек да преузме лешеве по које је одлазио камионом, а да су затвореници утоварали тела из Дома културе. Даље је утврђено да су иначе сва тела првих месец дана, без обзира на место одакле су преузимања, возили у «Алхос» (фабрика у Каракају), а одатле у «Герину кланицу» (такође у Каракају), да су вршили сахрањивање на гробљу «Казамбашча», а потом «Шахбеговићи». Чињеницу да су тела ексхумирана на потпуно другим местима - Црни врх и Рамин гроб, објашњава управо тиме да су ту вероватно пребацивана у намери да се сакрију, те да је 1994.- 1995.године он видео и потајно пратио камионе који су из Зворника ишли ка Црном врху, на којима се видела земља, из којих су вириле руке, ноге, и који су истоварени у ископану гробницу на Црном врху, где раније није било гробље.

Суд је саслушао у својству сведока и стражаре - резервне полицајце ангажоване на обезбеђењу затворених Дивичана - [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] те прочитао исказе стражара - сведока «П» и [REDACTED] који је обављао посао командира резервне станице полиције у Челопеку, те је из исказа свих ових сведока утврђено да они изјављују да ниједном приликом када су они били у смени, ниједан затвореник није убијен, нити рањен, осим за Видовдан 28. јуна 1992. године када је страдало највише Дивичана затворених у Дому културе, који догађај није предмет ове оптужнице, а којом приликом је [REDACTED] [REDACTED] звани «Репић», сам, у просторијама Дома културе у Челопеку из аутоматске пушке лишио живота шеснаест људи, а двадесет њих ранио. Сви наводе да им

је познато да је у Дом улазио «Репић», некада и са неким другим добровољцима, о чијем идентитету немају сазнања.

Сведок [REDACTED] (главни претрес од 29.03.2006. године), сведочио је да је први пут чуо да је неко ушао и саслушавао те људе десетак дана по њиховом доласку, да су се и стражари плашили, да им је од стране начелника полиције [REDACTED] речено да чувају људе у Дому «до угрожености главе», да му је једанпут стражар [REDACTED] рекао да је морао да их пусти, да су ушли и испитивали, али да те ноћи нико није убијен, да их је дошло десетак – неки «Репић» са својом групом, да је «Репић» рекао да је из касарне и да је имао одобрење да испитује те људе. [REDACTED] му је рекао да су испитивали, шамарали, тражили оружје а да је други упад био иза леђа стражару – сведоку «П» који је носио храну, што му је он испричао и да је том приликом «Репић» убио шеснаест људи и ранио око двадесет људи. Потом је навео да је, уствари, било још страдања и да је два пута упадано, да је оба пута убијано, али да он није био ту и да су убијали када је у смени био [REDACTED], што им је причао, који није могао да дође два дана к себи и рекао му да није могао ништа да уради, да их је тада упало десет до петнаест, а да сви знају само «Репића». Вођа смене му је рекао и да је једном приликом био [REDACTED] и покупио затворенима документа.

Сведок [REDACTED] (главни претрес од 16.03.2011. године), негирао је ове тврдње сведока [REDACTED], наводећи да он није присуствовао ниједном случају када су људи убијани у Дому, да он «Репића» никада није срео, да је једанпут дошавши на посао од сведока «П» сазнао да је био Репић са још двојицом и убио неколико људи, да су лешеве утоварени, те да је чуо, али такође није присуствовао када је «Репић» дошао и други пут и да је тада долазио и његов брат [REDACTED]

У доказном поступку суд је прочитао два «Извештаја о раду страже у другој смјени за дане 10. и 11.06.1992. године», сачињена руком и потписана са: «вођа смјене [REDACTED]». Ови извештаји у фотокопији налазе се у спису предмета Окружног суда у Шапцу, К.бр.41/94 у који је извршен увид. У извештају од 10.06.1992. године стоји констатација да је 10.06.1992. године милиционер [REDACTED] отворио затвор уз оружану претњу лица у војничкој униформи који се представио као мајор [REDACTED] у пратњи [REDACTED] који се представио [REDACTED] братом и још три војника, да су по уласку у затвор вршили саслушања и са собом одвели седамнаест затвореника под изјавом да их воде на даље саслушање, док у извештају за 11.06. стоји да је тог дана за време страже од 14-22 часа дошло до одвођења затвореника [REDACTED] на саслушање, «да су га одвели неки «Репић». Након што је

сведоку [REDACTED] предочен садржај ових извештаја, сведок је изнео да у његовом присуству никада није одведено седамнаест затвореника и да то највероватније није његов потпис, иако је на претресу 23.04.2007. године потврдио да је потпис његов а да рукопис личи на његов, и да је могуће да је он хтео да предочи [REDACTED] шта се десило за време његове смене.

Сведок [REDACTED] [REDACTED] (главни претрес од 15.03.2011. године), тврдио је да је у његовој смени долазио «Репић» два пута, да му је једном претио, са њим је био још неко, да је други пут долазио и тражио кључ од врата сале који је био код сведока, али пошто га није добио, отишао је. У његовој смени нико није убијен, али чуо је од колега да су људи убијени, да су лешеве изношени два пута неким «тамићем»

Резервни полицајац [REDACTED] [REDACTED] (главни претрес од 16.03.2011.) сведочио је о догађају за Видовдан када је дошао «Репић» и убио 17 људи, рекавши да пре случаја за Видовдан није чуо да је неко убијен, нити је икада чуо пуцње, нити зна за убијене или рањене, али је чуо да је Репић долазио и раније.

Сведок «П», сада пок., (главни претрес од 29.05.2006. године), је изјавио да је само чуо да је «Репић» улазио, испитивао, убио два-три човека, да су му причали да је тада била нека група и да му се чини да је тада баш био Бајрам, јер је он на дан Бајрама или уочи Бајрама дошао да ради у другу смену, око два-три поподне, затекао људе како певају у сали неке српско-четничке песме, па су му и они и стражари рекли да су их мучили, да их је терао да се туку, да је тај дан убио два, три човека, али он тада није био присутан. Људи су му рекли да их је било тројица, али да је «Репић» за Бајрам ушао сам и то учинио, а да је неке одсечено уво. Речено му је и да је [REDACTED] одсечен полни орган и да му је то урадио „Репић“. Не сећа се да ли је до Видовдана било још неких догађаја, али зна да су долазили и други ако није «Репић».

Сведок [REDACTED] [REDACTED] (главни претрес од 16.03.2011. године) резервни полицајац у Дому културе изнео је да никада није ушао унутра у салу, да се у току његове смене ништа није десило, али је чуо да је долазио «Репић» и још неки с њим, чија имена не зна. Изнео је да је на почетку боравка затворених било пуцања по сали али да му није позната ситуација описана у «Извештају о раду страже у другој смјени за 10.06.1992. године».

Ценећи напред наведене исказе, суд је тврдње ових сведока - да нико од њих никада није био у смени када су се дешавала убиства осим за Видовдан 1992. године, који догађај, иначе, није предмет ове

оптужнице, оценио као неискрене, неубудљиве, мотивисане страхом од одговорности за неуспешно обављен задатак чувања затвореника. Оценом свих наведених исказа, и то како стражара, тако и саслушаних оштећених у погледу догађаја за Бајрам, не може се искључити могућност да се «Извештајем о раду страже у другој смјени за 10.06.1992. године» управо «покрива» догађај који се одиграо на Бајрам - десет убијених и пет одведених да истоваре лешеве, који се, такође, нису вратили, с обзиром да су сви оштећени, па и стражари, чак и [REDACTED], сведок који је сачинио тај извештај, тврдили да се таква ситуација – одвођење седамнаест људи у једном наврату, никада није догодила, а ни сама садржина извештаја не одговара ономе што се заиста десило тог дана.

Сведок [REDACTED] звани [REDACTED] командант јединице „Игор Марковић“ касније „Жуте осе“, брат покојног [REDACTED] званог „Репић“, на почетку сведочења на главном претресу 02. децембра 2011. године навео је, као и у ранијим исказима, да је у Дому културе у Чelopeку био 2 пута - почетком маја и у јуну 1992. године, када је његов брат направио проблем и када га је затекао испред кафане јер му је од стране [REDACTED] јављено да хитно дође, (очигледно се ради о догађају за Видовдан када је покојни [REDACTED] убио 16 и ранио 20 лица, како је то и утврђено поменутом правноснажном пресудом). Његови накнадни наводи када по први пут износи да је то заправо био 12. јуни односно половина јуна, да су му рекли (не зна ко) да је његов брат пуцао, да је, како мисли, једном затвореном одсекао уво и једног убио, нису од утицаја на утврђено чињенично стање, јер и сам наводи да не зна с ким се његов брат дружио, нити је био присутан догађају, при чему је и у претходном исказу на претресу 06. и 07.09.2006. године рекао да је његов брат улазио два-три пута и у затвор у „Алхосу“ у априлу месецу и да је тамо једном лицу одсекао уво, а једно убио ножем. На претресу 02. децембра 2011. је накнадно изјавио да је у Дом долазио и 12. и 28. јуна, односно да више не зна, наводећи да се он касније распитивао упућујући на свога заменика [REDACTED] као особу која много тога зна.

Саслушани сведок [REDACTED] (главни претрес 07. децембар 2011. године) потврђујући да је био припадник јединице [REDACTED] и његов заменик, оповргао је наводе сведока [REDACTED] да има било каква сазнања о поступцима његовог брата у Дому културе, односно да је био са њим испред Дома када је његов брат направио неки злочин.

Увидом у писмену документацију – записник о ексхумацији Кантоналног тужилаштва Тузла КТА 246/03 од 02.10.2003. године на локацији Црни Врх – општина Зворник, извештаје о судско-медицинској

експертизи и потврде о смрти УКЦ Тузла, утврђено је да су у периоду од 11.08.2003. до 03.10.2003. године на том месту ексхумирана тела лица за која је утврђено да су уочи Бајрама 1992. године лишена живота у ДКЧ-у и то: [REDACTED] – као узрок смрти наведен прострел главе – извештај 3-Ц.Врх 01-229-Б, [REDACTED] – смрт тачно неутврђеног узрока број 3-Ц.Врх 01/517-Б, [REDACTED] – узрок смрти стрелна озледа главе број 3-Ц.Врх 01/221-Б, [REDACTED] – узрок смрти вероватно стрелно разорење главе, 3-Ц.Врх– 01/419-Б, [REDACTED] – смрт тачно неутврђеног узрока, 3-Ц.Врх 01/399-Б, [REDACTED] – смрт тачно неутврђеног узрока број 3-Ц.Врх 01389-Б, [REDACTED] – узрок смрти прострел главе 3-Ц. Врх 01-408-Б и [REDACTED] – узрок смрти стрелно разорење главе, могуће и вратне кичме - извештај 3-Ц.Врх 01/126-Б.

Наредбом суда одређено је судско-медицинско вештачење и поверено судском вештаку медицинске струке проф. др Дуњић Душану са задатком да се након упознавања са исказима сведока и поменутом документацијом, изјасни о врсти и начину наношења повреда, времену настанка повреда и узроку смрти за лица лишена живота на Бајрам 1992. године у Дому културе Челопек.

С обзиром на делом непотпуне податке који се односе на налаз на основу кога су добијени закључци после обдукција вршених од стране УКЦ Тузла, судски вештак на основу описа повреда, обдукционих записника и исказа сведока у свом налазу и мишљењу од 29.09.2011.године и исказу на претресу 07. новембра 2011. године, закључује да дати закључци о узроку смрти у прибављеним записницима и извештајима о судско-медицинској експертизи (цитирани у претходном пасусу) у једном броју случајева нису конзистентни са датим налазом о трауми, и то код [REDACTED] и [REDACTED] будући да описани преломи на костима главе на ова два тела немају обележја проласка пројектила кроз кости главе, како стоји у извештајима УКЦ Тузла. Управо се ради о лицима за која је, као што је то напред наведено, утврђено да их је лишио живота оптужени Јанковић порезивањем ножем по врату, а како су то у високом степену сагласно изјављивали саслушани оштећени, при чему неки наводе, како је напред изнето, да је Репић претходно пуцао на [REDACTED]

У случају [REDACTED] [REDACTED] опис вишеструких прелома костију лобање је такав да се не може закључити како су преломи настали, па закључак о „вероватно стријелном разорењу главе“ није конзистентан са описом прелома будући да је таква повреда костију лобање могла да настане и деловањем тупине механичког оруђа и гелером па вештак закључује да је повреда лобање само могла да проузрокује смрт.

У случају [REDACTED] [REDACTED] опис прелома на костима лобање није карактеристичан за оштећење од пројектила из ватреног оружја, па имајући у виду да се радило о трулом скелетизованом лешу (без меких ткива), сами преломи лобање су могли да проузрокују смрт, али су такве повреде костију лобање могле да настану и постмортално, те вештак не може да искључи могућност да је лишен живота повређивањем ножем у пределу врата. Иначе, по речима вештака, у случају да нема ниједног прелома костију не може се утврдити узрок смрти на основу скелетизованих остатака.

Закључци о могућем узроку смрти одговарају налазу о постојању трауме у случајевима [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] јер опис оштећења на лобањи може да укаже на пролазак пројектила испаљеног из ручног ватреног оружја, а ове тврдње у сагласности су са исказима оштећених јер су према исказима оштећених, [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] убијени из малокалибарске пушке, као и [REDACTED] [REDACTED], за кога је у налазу наведена фрагментираност ребара обострано непознатог порекла и следствено томе неутврђен узрок смрти. Код [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] опис дефекта на костима лобање указује на деловање пројектила испаљеног из ручног ватреног оружја која повреда лобање пројектилом је могла да проузрокује смрт, с тим што у случају [REDACTED] [REDACTED] вештак указује и на правац деловања пројектила од напред -- уназад, од чеоног ка потиљачном делу главе.

Нађена повреда лобање пројектилом при аутопсији тела [REDACTED] [REDACTED] могла је према налазу вештака да проузрокује смрт [REDACTED] [REDACTED], а дати опис повреда костију лобање указује да је до прострела лобање дошло од назад, унапред и навише и не може се утврдити да ли је особа лежала или стајала у том моменту, како у свом исказу на главном претресу наводи судски вештак.

Прострелне повреде кроз лобању могу да настану и постмортално, а прострел кроз лобању мртве особе има исте особине на скелетизованом лешу као да је био заживотни јер нема меког ткива тако да се не може искључити да је нека повреда настала постмортално, а да је узрок смрти претходна повреда ножем (како наводе оштећени у погледу начина страдања [REDACTED] [REDACTED]).

Према налазу вештака заживотност повреда не може се утврдити само на основу фрактурних линија лобање јер исти или слични преломи могу настати и посмртно, док смрт код ексхумиране особе код које је нађена фрактура лобање може настати на различите начине који нису везани за повреду лобање (секотина врата, прострел меких ткива трбуха,

врата, загушење природно и др.). Стога вештак објашњава да се узрок смрти код трулих лешева код којих постоји нека повреда на костима која има карактеристично обележје деловања пројектила или сечива, због непостојања заживотних реакција на неким ткивима, увек мора дати условно као *могући* узрок смрти. Иначе, сви лешеви у конкретном случају су скелетизовани, без меких ткива, углавном са већим бројем недостајућих костију што је видљиво из извештаја о експертизи као и фотодокументације.

У случајевима [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] у аутопсичким извештајима стоји да је узрок смрти несигуран и након анализе обдукционих налаза вештак закључује да је тај узрок смрти конзистентан са налазом, јер у опису скелетних остатака нема елемената на основу којих би се утврдило да ли се ради о природној или насилној смрти те да ли су повреде на костима настале заживотно или посмртно.

Код [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] (обојица су према исказима сведока порезани по врату ножем, а [REDACTED] претходно рањен из пушке) нема описа повреда на ексхумираним скелетним остацима са форензичког аспекта, што онемогућава утврђивање узрока смрти на основу медицинске документације.

Степен испољености трулежних промена и стање скелетизације посмртних остатака, те подаци добијени од родбине о времену нестанка лица (мај-јуни 1992.) могли би, према речима вештака да одговарају том периоду, односно да су у том периоду лица умрла и сахрањена. Према исказу судског вештака, када нема меких ткива, веома је тешко одредити прецизно време смрти и да ли је повреда на костима настала заживотно, и у таквом случају се наводи да је она *могла* бити узрок смрти и прибегава се помоћи на основу исказа сведока.

Очигледно је да искази оштећених о начину повређивања оштећених нису доведени у сумњу писменом документацијом, као ни налазом вештака који је оцењен као стручан и аргументован.

Читањем «Списка ексхумираних, идентификованих и предатих посмртних остатака са локације Сремска Митровица», записника о примопредаји посмртних остатака Комисије за нестала лица Савета министара СЦГ од 14.04.2006.године, те записника о увиђају Окружног суда у Сремској Митровици - Кри. 125/92 од 15.07.1992. године и обдукционог записника Завода за судску медицину Нови Сад СП 713/92 од 16.07.1992. године, утврђено је да је 15.07.1992. године у реци Сави код села Лаћарак пронађен непознати мушки леш, да је случај добио ознаку СП 713/92, да су посмртни остаци овог тела са још једним телом

били сахрањени на градском гробљу у Сремској Митровици, те да су накнадно ексхумирани и да је под бројем СП 713/92 идентификован [REDACTED] од оца Нурије, а да је његово тело, уз још једно, предато 14.04.2006. године Федералној комисији за тражење несталих особа БиХ.

Након уочавања да опис леша у записнику СП-713/92 Завода за судску медицину Нови Сад (Кри.бр.123/92 Окружног суда у Сремској Митровици) не одговара опису тела у кривичној пријави која се позива на број предмета Кри 123/92, нити карактеристикама [REDACTED] [REDACTED], младића од 17-18 година, јер тај записник описује леш мушке особе старости између 50 и 60 година, без зуба, са констатованом повредом предње стране врата која указује на деловање оштрице повредног оруђа, суд је прибавио допунску документацију од Вишег суда у Сремској Митровици – записник о увиђају Окружног суда Сремска Митровица Кри-121/92 од 14.07.1992. године и обдукциони записник СП 712/92 КЦ Нови Сад (Окружни суд Сремска Митровица Кри-121/92), те из дописа Вишег суда у Сремској Митровици Кр.170/11 од 26.10.2011. године утврдио да се списи предмета Кри-123/92 не односе на предметни догађај, већ на извесног окривљеног [REDACTED] [REDACTED] у вези кривичног дела убиства, те да је у обдукционом записнику СП-713/92 очигледно дошло до пермутације у навођењу пословног броја Кри-123/92.

Након анализе комплетне документације која се односи на [REDACTED] судски вештак др Душан Дуњић је констатовао да из извештаја ДНК у списима произилази да два зуба нађена на лешу нађеном у Сави одговарају ДНК профилима мајке [REDACTED] [REDACTED] и оца [REDACTED] тако да опис тела у обдукционом записнику СП-713/92 не одговара опису [REDACTED] [REDACTED] нити се слаже са ДНК налазом, јер је зуб [REDACTED] [REDACTED] дефинитивно нађен на поменутој локацији, а тело описано у записнику СП-713/92 је без зуба. Такође, ни опис тела у обдукционом записнику СП-712/92 не одговара [REDACTED] [REDACTED] јер је то тело нађено 14. а обдуковано 15. јула 1992. године, ради се о лешу из реке Босут, мушкарцу средње до старије животне доби, а старост трулежних промена је најмање три месеца, са констатованим преломима грлене хрскавице и подјезичне кости. Записник о увиђају од 15.07.1992. у предмету Кри-125/92 описује непознати мушки леш са фармерицама, црним каишем, дебелим чарапама, лобањом одвојеном од тела приликом извлачења леша из воде, што је све и видљиво на фотографијама у прилогу. Кривична пријава СУП-а Сремска Митровица ПУ-73/93 од 01. марта 1993. године и то други пасус ове пријаве садржи опис леша мушке особе млађе доби коме недостаје предњи део грудног коша, брада, бркови, горња вилица и већи део лица, док су у доњој вилици

делом присутни зуби, уз констатацију да се леш налазио у води око шест месеци. Према мишљењу вештака очигледно је да други пасус ове пријаве не садржи опис леша из предмета Кри-123/92 о коме се говори у првом пасусу пријаве. У прилог опису из другог пасуса говори и фотокопија фотодокументације на којој се види глава одвојена од тела, а у пределу главе велики коштани дефект у пределу леве половине горње вилице и ока, са недостатком костију горње вилице и зуба а управо такав дефект одговарао би начину повређивања [REDACTED] датом од стране оштећених тако што му је пуцано кроз уста, а пројектил изашао кроз лобању. Вештак стога указује на могућност пермутације у бројевима записника јер су истовремено обдукована два леша нађена у реци па је дошло до замене бројева код означавања узорака. Поменути опис леша у другом пасусу ове кривичне пријаве је у потпуности сагласан са начином повређивања [REDACTED] [REDACTED] који подударно описују сви оштећени.

Према речима вештака скоро је немогуће да човек који је задобио такву повреду лица преживи услед прострела кроз уста и мозак.

Оценом исказа свих саслушаних оштећених несумњиво је утврђено да су након крвавог пира за Бајрам 1992. године и лишења живота најмање девет лица, а како је то напред наведено, и оптужени Јанковић и сада покојни Вучковић Душан звани „Репић“ остали у просторијама Дома културе и наредили преживелим оштећенима да након чишћења, из Дома изнесу лешеве и утоваре у камион који је пристигао, што су и учинили [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED] [REDACTED] и потом им наредили да иду са камионом и истоваре лешеве, а за утврђивање њихове заједничке воље да се то учини, није пресудна околност што оштећени нису у потпуности сагласни ко је конкретно наредио да се ове радње учине, будући да су обојица били присутни, свесни заједничког деловања и вољни да се те радње и учине, чиме су очигледно нечовечно поступали стварајући код оштећених страх за свој и животе њима блиских сродника заједно затворених у Дому.

Тела четворице од пет оштећених који су одведени да истоваре лешеве однете камионом из Дома културе за Бајрам 1992. године ексхумирана су у истој масовној секундарној гробници Црни Врх и у истом периоду – 2003. године заједно са телима убијених унутар Дома културе за Бајрам 1992. године.

Наиме, читањем писмене документације утврђено је да су на локацији «Црни врх» из секундарне гробнице у току 2003. године, између многобројних осталих, ексхумирана и тела [REDACTED] [REDACTED] за

кога је у извештају о судско-медицинској експертизи Експертног тима Тузла од 15.03.2004. године, 3-Ц.Врх 01-549-Б као узрок смрти наведено стрелно повређивање грудног коша и трбуха, [REDACTED] [REDACTED] за кога је у извештају о судско-медицинској експертизи Експертног тима Тузла од 16.04.2004. године, бр.3-Ц.Врх 01-394-Б, као узрок смрти наведена стрелна повреда лобање и изузет пројектил из тела, [REDACTED] [REDACTED] за кога је у извештају о судско-медицинској експертизи Експертног тима Тузла од 03.03.2006. године, број 3-Ц.врх 01/127 Б, наведен узрок смрти стрелно разорење главе, те [REDACTED] [REDACTED] за кога је у извештају о судско-медицинској експертизи Експертног тима Тузла од 19.03.2004. године, под бројем 3-Ц.Врх бр.01-415-Б, наведен узрок смрти прострел главе. Након ексхумације путем ДНК анализе, утврђен је несумњив идентитет ових лица упоређивањем са налазима блиске родбине. Оштећеном [REDACTED] [REDACTED] се од јуна 1992. године губи сваки траг.

С За Бајрам 1992. године оптужени Јанковић делује у саизвршилаштву са сада покојним Вучковић Душаном званим „Репић“, они заједничке чине дело на начин да имају свест о заједничком деловању, те су испуњени како објективни тако и субјективни услови за постојање саизвршилаштва, са осталим припадницима групе улазе заједно у просторије Дома, заједно наређују оштећенима да на бину изађу у паровима – очеви и синови, ближи рођаци, да се свуку, да врше орални секс међу собом са мењањем улога док остали гледају, чиме вређају људско достојанство оштећених и према њима нечовечно поступају понижавајући их и деградирајући их. При томе, разлике у тврдњама оштећених у погледу тога ко је од њих двојице тачно издао такву наредбу (сведок „Један“ : „Пуфта“ је рекао „Сад ћете мало да гледате кино“, сведок „Три“ : „Пуфта“ и „Репић“ заједно им наредили да врше секс“) нису од утицаја на овакав закључак. Наиме, Јанковић и Вучковић и након тога настављају да предузимају и друге радње - истовремено убијају оштећене при чему, како оштећени сагласно наводе, „Пуфта“ ради ножем“ а Вучковић убија из малокалибарске пушке, оштећеног [REDACTED] [REDACTED] обојица убадају ножем у тело, а претходно га из пушке рањава сада пок. Вучковић, да би му Јанковић забатао нож и након што је оштећени покушао да га извади из груди, што на упечатљив начин описују оштећени, пре него што [REDACTED] [REDACTED] оптужени Јанковић лишава живота порезивањем ножем по врату, сада покојни Вучковић га погађа хицем из пушке. Све ово указује да заједно имају власт над делом, не противе се радњама другог, један хоће радње другог као и своје, а сама интерпретација доживљаја дата од стране оштећених, видљива из напред цитираних исказа, управо потврђује закључак о заједничком деловању обојице, тако да су сва лишења живота за Бајрам резултат заједничког деловања обојице,

результат радњи предузетих са заједничким циљем, у истом временском периоду, без обзира да ли их предузимају појединачно или заједно.

Да је оштећени Јанковић заједно са осуђенима Славковић Драганом, Кораћ Иваном и Филиповић Синишом предузимао радње описане под III-б изреке пресуде (након 10./11.06.1992. године наредио оштећенима да се построје у две врсте и међусобно туку шамарима чиме је према њима **нечовечно поступао**), утврђено је из следећих изведених доказа:

Оштећени који су били затворени у Дому културе на скоро идентичан начин описују да су приликом боравка у Дому били приморавани да се туку међусобно. Тако оштећени «Један» наводи да су често морали да се туку између себе, да су им говорили «ајде да видимо ко је јачи» и да је то било претежно када дођу «Торо», «Зокс», «Лопов», «Босанац» и «Пуфта», па се они смеју како се они туку, поређају их у два реда као шпалир, те се шамарају и по сат времена. Овај исказ сведока «Један» који је суд прихватио као веродостојан и који по оцени суда реално одражава овај догађај, поткрепљује и исказ сведока «Два» који тврди да су затворени морали да се организују да то буде као неки бокс меч и да се међусобно туку, а онај ко није јако ударао, њега су тукли. Овај оштећени на ранијем главном претресу 16.06.2006. године наводи да је након Бајрама наступила пауза када нису улазили и онда се наставља између 15. и 28. јуна, да су тада сви тучени, да тада улазе и «Репић» и «Лопов» и «Пуфта» и «Торо» и «Зокс» и не зна ко је све био, да једне одвајају на бину, а други остају доле на партеру, наређују им да се туку једни са другима између себе као бокс-меч и да је то било пет-шест пута.

Сведок под псеудонимом «Три» (гл.претрес 29.11.2010) наводи да је било туче између затворених – да су их терали да се шамарају и боксују а да су то највише наређивали „Репић“ и „Пуфта“, док сведок «В» и пред хашким истражитељима, а и на ранијем претресу, говори да је било терања да се узајамно туку, шамарају, да су им то наређивали «Пуфта», «Зокс», да су им показивали како да ударају, а онда су они гледали и реаговали речима: «јаче, јаче».

Сведок «З» (главни претрес 14.06.2006. године), наводи такође да су их завађали да се туку између себе, а «ако не удараш како треба, онда он тебе удари и то је било више пута». Оштећени «Алфа» у истрази у предмету Ки 3/05 наводи да су их гонили да се туку једни између других, построје их у две врсте, те су морали да се окрену једни према другима и да једни друге ударају, да су претили ако неко падне да ће га они истући, да су то тражили и «Репић» и «Зокс» - њихове групе, који су

тукли друге или издвоје пар људи које на свој начин малтретирају или изведу четири-пет парова који се туку између себе. На претресу 30.11.2006. године сведочио је да када од једног дође предлог, сви га подрже и онда сви то величају и те међусобне туче су се дешавале више пута.

Сведок под псеудонимом „А“ на главном претресу 16. маја 2011. године сећа се да су их терали на међусобне туче и то углавном да се туку рукама.

Сведок «Д» у фази истраге изнео је да су једном приликом натерали њих петнаест да између њих прођу кроз шпалир, почели ударати пушкама, ногама, поређали их и натерали да се сами између себе ударају, а да после певају четничке песме и да су они морали да се ударају шамарима, при чему је претходно изнео да су два дана раније од њих изнуђивали новац, да не зна колико их је тада било када су дошли, да не може рећи имена, али из каснијих сазнања их зна као «Пуфту», «Репића», «Тору», «Зокса», да су са њима била још двојица, чија имена не зна и да су то ти што су им тражили новац.

Из исказа сведока «В», сведока «З», те сведока «А» несумњиво произилази да се овај догађај макар једанпут одиграо у Дому културе, те је суд прихватајући као доследне и исказе оштећених «Један», «Два» и «Алфа», утврдио да је оптужени Јанковић заједно са осуђенима Славковић Драганом, Кораћ Иваном и Филиповић Синишом неутврђеног дана након 10/11.06.1992.године ушавши у Дом културе наредио да се оштећени построје у две врсте и међусобно туку шамарима, за које време су се они смејали, навијали и захтевали да туча буде жешћа, чиме су нечовечно поступали према оштећенима затвореним у Дому – повређивали њихово лично достојанство таквим деградирајућим и понижавајућим поступцима.

Да је оптужени Јанковић неутврђеног дана после Бајрама 1992. године учинио радње описане под тачком III-в изреке пресуде (ножом одсекао пенис оштећеном [REDACTED] и ухо оштећеном [REDACTED] и наредио им да одсечене делове тела поједу чиме их је **тешко телесно повредио и нечовечно поступао** према оштећеном [REDACTED], утврђено је из следећих изведених доказа:

Саслушани оштећени су у високом степену сагласни у погледу околности под којима су се десили ови догађаји.

Наиме, оштећени под псеудонимом „Један“ наводи да је након што је прошао Бајрам ушла иста екипа, натерала их да се скину голи, да је

„Пуфта“ пришао [REDACTED] зв. [REDACTED], рекавши му да скине панталоне, потом извадио нож и одсекао му полни орган, натерао [REDACTED] да га поједе, да је [REDACTED] једно време жвакао а онда бацио, па је „Пуфта“ поново узео одсечени део тела и натерао га да гута. Истог дана [REDACTED] одсекао је ухо као и прст другим оштећенима, а двојници-тројници и пробио руке ножем, ухо [REDACTED] неко је појео али не зна тачно ко.

Оштећени „Алфа“ наводи да зна да је [REDACTED] одсечено ухо, полни орган [REDACTED], да мисли да је тада био „Репић“ и да није био сам, али не зна ко је био тада с њим и да је било разговора да је то требало и да се поједе.

Оштећени под псеудонимом „Три“ наводи да је чуо да је пре Видовдана „Пуфта“ одсекао полни орган [REDACTED], да је [REDACTED] морао да га поједе, да је ухо одсекао [REDACTED] сведок под псеудонимом „Два“ наводи да је „Пуфта“ одсекао уво [REDACTED] као и прст [REDACTED] и [REDACTED], што потврђује и сведок „Један“ (главни претрес 29.11.2010.), односно да је чуо да је „Пуфта“ одсекао полни орган [REDACTED].

Сведок под псеудонимом „А“ на претресима наводи да је [REDACTED] одсечен полни орган, да је натеран да га стави у уста и поједе али да он то није учинио па су натерали другог који је појео, исто говори и пред хашким истражитељима и на главном претресу 10.07.2006. године у предмету К.В.5/05, као и да је ухо одсечено [REDACTED] за кога ништа више не знају, да се не сећа ко је то урадио, да му је дато да поједе ухо па он није могао, да је видео да је „Пуфта“ пробијао руке, терао их да стављају руке на бину па им онда пробијао ножем и да је видео како је одсекао мали прст [REDACTED] питајући га који му прст треба (претрес 10.07.2006.), детаљно описујући пред хашким истражитељима како је „Пуфта“ пришао [REDACTED] претресао га, код њега нашао чешаљ за косу, присилио га да се свуче, да у руку узме свој пенис, а онда му га одрезао и присилио да га поједе.

Његови наводи дати хашким истражитељима да је [REDACTED] „Торо“ одсекао ухо и присилио га да га поједе, оповргнути су исказима осталих сведока који су видели тај чин, и који су сагласни у тврдњама да је то учинио „Пуфта“.

Оштећени под псеудонимом „Г“ у фази истраге у предмету Ки.В.3/05 изнео је да је „Пуфта“, који је њему „највише остао у оку“, узео нож и одсекао [REDACTED] ушну шкољку, а да је [REDACTED] одсечен полни орган, да је [REDACTED] кога су звали [REDACTED] и који је касније

умро, морао да га поједе, да је [REDACTED] имао крварење и да му никаква помоћ није указана. У исказу датом хашким истражитељима изнео је и да је „Пуфта“ одрезао [REDACTED] ухо, али се не сећа које и да је он то гледао.

И оштећени под псеудонимом „Б“ у фази истраге наводи да је „Пуфта“ одсекао полни орган [REDACTED] ставио му га у уста да га поједе па кад он није могао, морао је [REDACTED] [REDACTED] док је пред хашким истражитељима навео да је седео на пола метра удаљености и видео тај чин, а касније је чуо да је и [REDACTED] [REDACTED] ножем одсекао лево уво. Иако се ради о сведоку који већину догађаја смешта у Бајрам, па и овај, ова околност сама по себи не компромитује његов доследан исказ у погледу конкретне радње.

Оштећени под псеудонимом „Д“ и пред хашким истражитељима и у фази истраге наводи да је „Пуфта“ издвојио [REDACTED] ножем му одрезао пенис, присилио га да поједе, да ја он стајао на три метра од њега, па пошто [REDACTED] није успео то да уради присилио [REDACTED] [REDACTED] што је он и учинио, а да је затим „Пуфта“ одрезао ухо [REDACTED] наредио му да га поједе што је он и учинио.

Оштећени под псеудонимом „В“ пред хашким истражитељима наводи да је „Пуфта“ одсекао пола уха [REDACTED] натерао га да поједе што је он и учинио, да зна да је [REDACTED] пенис одсечен и да је теран да поједе па пошто није учинио да су наредили [REDACTED] да то учини. У каснијим исказима наводио је друга лица као учиниоце ових радњи објашњавајући да није сигуран, тако да његова сазнања нису поуздана у погледу овог догађаја, осим да се догађај одиграо.

Оштећени „З“ и „Ђ“ на главном претресу потврђују да су се ови догађаји десили, наводећи да нису видели ко је то учинио.

Оцењујући упечатљиве и у високој мери подударне исказе оштећених, којима је очигледно остао трајно у сећању један овакав брутални догађај, суд је исте прихватио као доследне и уверљиве. На описани начин оптужени Јанковић је тешко телесно повредио оштећене [REDACTED] и [REDACTED], а према оштећеном [REDACTED] нечовечно поступао, повређујући његово људско достојанство описаним деградирајућим и понижавајућим поступцима.

Читањем потврде о смрти УКЦ Тузла од 26.01.2006. године за [REDACTED] [REDACTED] са извештајем о судско-медицинској експертизи др Зденка Цихларжа под бројем случаја З.Ц. Врх 01-388-Б утврђено је да је као датум смрти уписан 27.06.1992. године, као узрок смрти наведено

стрелно разорење главе, а из исказа свих оштећених произилази да је овај оштећени убијен за Видовдан 1992. године од стране Душана Вучковића званог „Репић“ и његово тело ексхумирано у масовној секундарној гробници Црни Врх.

Читањем дописа МУП-а Србије 03/4-3-1 број 368/06 од 18.07.2006. године утврђено је да је од МУП-а Републике Српске добијена информација да је [REDACTED] [REDACTED] нестао 1992. године, да се још увек води као нестало лице, те је суд након поновне потраге добио извештај од Службе за откривање ратних злочина МУП-а Републике Србије 13.06.2011. године из кога произилази да је проверама утврђено да ово лице нема пријављено пребивалиште на подручју БиХ.

На несумњив закључак суда да је опт. Јанковић предузео ове радње, није од утицаја околност утврђена читањем записника о испитивању тада окривљеног, а сада покојног Вучковић Душка званог „Репић“ сачињених у предмету Окружног суда Шабац К.бр.41/94, јер је окривљени, након што је код истражног судије 08.11.1993. године изнео да је одсекао ухо неком човеку у Дому културе, описујући притом различите околности од оних које наводе сви горе поменути оштећени, и изјашњавао се на околности догађаја за Видовдан, у каснијим својим одбранама у потпуности порекао извршење кривичног дела које му је било стављено на терет. Осим тога и сведок [REDACTED] [REDACTED] изјавио је између осталог и да је његов брат у затвору у «Алхосу» одсекао уво једном затворенику.

Читањем пресуде Окружног суда у Шапцу К.бр.41/94 од 08.07.1996. године која је преиначена пресудом Врховног суда Србије Кж 1913/96 од 08.10.1998. утврђено је да је Вучковић Душан зв. «Репић», припадник ТО Зворника и добровољачке јединице «Игор Марковић» - «Жуте Осе», овом пресудом осуђен због тога што је крајем јуна 1992. године у ДКЧ убио 16 и ранио 20 лица, што представља догађај за Видовдан, о коме су такође сагласно сведочили сви оштећени потврђујући да је том приликом Вучковић звани „Репић“ био сам.

Да је оптужени Јанковић Дарко учинио радњу описану под III-г) изреке пресуде - **(телесно повређивање оштећеног „Г“)** неутврђеног дана након Бајрама а пре Видовдана 1992. године, утврђено је из следећих доказа:

Из исказа оштећеног «Г», (истрага Ки.В.3/05 - 27.4.2005) утврђено је да се тај догађај десио између Бајрама и Видовдана, те да је он, када је

прозван од стране „Пуфте“ који му је наредио да дође напред, сео на ивицу бине «оно као кад се клања», па му је „Пуфта“ нож наслонио на чело да измакне главу и онда му убоо три рупе у десну, три рупе у леву ногу - у мишиће, тако да уопште није могао да се креће. Навео је да је врло добро упамтио „Пуфту“, да су тада сви били у гаћицама, да је било и голих, да су ране биле «три цента дубоке и исто толико широке», а после рањавања обилно је крварио и осећао велики бол, те су браћа морала да га померају након тога, да је морао да крије ране кад су поново улазили, да тог дана у групи са «Пуфтом» није био «Репић» и да је тог дана била туча и ударање, али их нису убијали, наводећи и пред хашким истражитељима да их је пуно било на позорници и да га је онда «Пуфта» на описани начин повредио и да још увек има ожиљке од тих убода, да дуго није могао да савије колена након тога, нити је имао било какву лекарску помоћ.

Наводе оштећеног под псеудонимом „Г“ у погледу ове радње потврђују и остали оштећени. Тако сведок под псеудонимом „Један“ наводи да се сећа да је након Бајрама дошла група у којој је био и „Пуфта“, да су пола њих тукли горе, пола бацили на бину, натерали да се скину, да је једна група остала уз леви зид, да је „Пуфта“ сведоку „Г“ (оштећени изговорио име и презиме оштећеног „Г“) пробио читаву бутину, да је било још пуно радњи између Бајрама и Видовдана које је предузео „Пуфта“, што је иначе у сагласности и са исказом сведока «Два» који је говорећи о томе како је «Пуфта» сведоку «Г» развалио бутину ножем, када је и [REDACTED] одсечен прст, рекао да је то било у паузи након Бајрама.

Оштећени под псеудонимом „Три“ има посредна сазнања о овом догађају, и такође овај догађај смешта између Бајрама и Видовдана, када је сведоку „Г“ „Пуфта“ пробио ножем мишић бутине, наводећи да им је Пуфта наређивао и да ставе руке на бину, а онда им ножем пробијао руке, сведок под псеудонимом „А“ такође наводи да је видео на мишићима ногу оштећеног под псеудонимом „Г“ ране, те да је он избоден ножем, да је био добар фудбалер али да није лично видео ко је то урадио, само да се сећа да му је речено нешто у смислу да више неће играти фудбал.

Оштећени под псеудонимом „Б“ тврдио је да је „Пуфта“ неколико пута забадао нож у бедра оштећеног „Г“ и том приликом и убадао по шакама остале оштећене ножем, а то се дешавало на бини између Бајрама и Видовдана.

И оштећени под псеудонимом „Алфа“, наводи да је видео ситуацију када је „Буцо“, како га се он сећа, забио нож у бедра

оштећеном под псеудонимом „Г“ (изговорио име и презиме оштећеног), из чега очигледно произилази да се ради о истој особи.

Оштећени под псеудонимом „В“ сећа се да су оштећеном „Г“ који је био фудбалер, боли бутине ножем али не може да се сети ко је то учинио и након тога видео је повреде на њему, док је пред хашким истражитељима у свом исказу, датом знатно раније у односу на фазу истраге, рекао да је то учинио „Пуфта“.

Прихватајући сагласне исказе оштећених суд је утврдио да је на описани начин оптужени Јанковић повређивао телесни интегритет оштећеног под псеудонимом „Г“.

ПРАВНА АНАЛИЗА УТВРЂЕНОГ ЧИЊЕНИЧНОГ СТАЊА

Примена блажег закона

Како је време извршења предметног кривичног дела период мај-јуни месец 1992 године, те како се на учиниоце кривичних дела примењује закон који је важио у време извршења дела, а одредбом чл. 4 ст. 2 Закона о изменама и допунама КЗ СРЈ (Сл.лист СРЈ 37/93 од 16.јула 1993 године) одређено је да ће се, ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, применити закон који је блажи по учиниоца, то се у конкретном случају поставило питање примене блажег закона.

Одредбом члана 142 ст.1 КЗ СФРЈ, који је важио у време извршења дела, било је прописано да ће се учинилац овог кривичног дела казнити затвором најмање 5 година или смртном казном.

Одредбама Закона о изменама и допунама КЗ СРЈ (Сл.лист СРЈ 37/93) од 16. јула 1993.године за ово кривично дело прописана је казна затвора од најмање 5 година или затвор од 20 година.

Имајући у виду да је од момента извршења предметног кривичног дела кривични закон мењан у више наврата у погледу запређене казне, то се у конкретном случају има применити КЗ СРЈ из 1993. године, с обзиром да је овај закон најблажи по учиниоце, и то како у односу на закон који је важио у време извршења дела (КЗ СФРЈ), тако и у односу на важећи закон у време пресуђења.

Статус заштићених лица

Током овог кривичног поступка суд је из изведених доказа, а пре свега исказа саслушаних сведока - оштећених, несумњиво утврдио да се жртве овог кривичног дела у складу са одредбама IV Женевске конвенције из 1949 године, те Допунског протокола о заштити жртава немеђународног оружаног сукоба (Протокол II), сматрају лицима заштићеним у оружаном сукобу.

Оштећени који су били затворени у Дому културе у Челопеку, становници села Дивич били су цивили. Њихов статус произилази из чињенице да су у питању лица која нису била наоружана, нити су узела учешће у непријатељствима на било који начин, а била су исељена из свог села и својих кућа уз саопштење да иду на слободну територију у размену, али су узета за таоце и незаконито затворена у Дому културе у Челопеку дана 29.05.1992 године.

Чињеница да су неки од оштећених који су боравили на „Економији“, а потом и на „Циглани“, приликом хапшења код себе имали оружје, не одузима им својство заштићених лица у смислу одредаба међународног хуманитарног права, нити указује сама по себи да су они учествовали у ратним операцијама на страни једне од сукобљених страна. Чак и евентуално претходно учествовање у непријатељствима, од тренутка лишења слободе даје таквим лицима статус заштићених лица у смислу заједничког члана 3 IV Женевске конвенције, односно статус лица онеспособљених за борбу услед лишења слободе. Наиме, док се појам лица заштићених Женевским конвенцијама (лица обухваћених режимом који се примењује на међународне сукобе -- цивили лица, ратни заробљеници, рањеници и болесници оружаних снага на копну и рањеници, болесници и бродоломници оружаних снага на мору) дефинише позитивно, појам лица заштићених применом заједничког члана 3 дефинише се негативно.

Осим тога, ниједан доказ изведен на главном претресу не указује да су оштећени у тренутку хапшења, а поготово у периоду када су над њима чињени злочини, испуњавали услове који би им давали статус заштићених лица у смислу одредаба III Женевске конвенције о поступању са ратним заробљеницима, (под условом да се радило о међународном сукобу што није случај) а наиме, да су били припадници оружаних снага једне стране у сукобу, припадници милиције или добровољачких јединица које улазе у састав тих оружаних снага, те организованих покрета отпора једне стране у сукобу који имају команду,

јединствену ознаку и изводе акције у складу са законима и обичајима рата.

Иначе, у смислу одредаба међународног хуманитарног права, чак и присуство појединица нецивила унутар цивилног становништва, не лишава становништво цивилног карактера јер је довољно да је оно претежно цивилног карактера.

Примена одредаба кривичног законодавства и правила међународног права

Под ратним злочином подразумевају се разни облици нечовечног поступања са одређеним категоријама лица за време рата или у вези са ратом, чиме се крше правила међународног права и он представља тешке повреде норми међународног ратног и хуманитарног права, како уговорног, тако и обичајног, а обавеза инкриминисања оваквих повреда предвиђена је превасходно Женевским конвенцијама од 12.августа 1949 године и Допунским протоколима уз наведене конвенције из 1977 године.

Одлуком Народне скупштине, бивша ФНРЈ је 1950. године ратификовала све четири Женевске конвенције, а одредбе ових конвенција као и Допунских протокола, инкорпориране су у домаће законодавство.

На основу утврђеног чињеничног стања, суд је на несумњив и поуздан начин утврдио да се у радњама оптужених Јанковића и Савића стичу сва законска обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 ст.1 КЗ СРЈ у вези чл. 22 КЗ СРЈ.

Ово кривично дело врши онај "ко кршећи правила међународног права за време рата, оружаног сукоба или окупације нареди да се изврши напад на цивилно становништво, насеље, поједина цивилна лица или лица онеспособљена за борбу, који је имао за последицу смрт, тешку телесну повреду или тешко нарушавање здравља људи; напад без избора циља којим се погађа цивилно становништво; да се према цивилном становништву врше **убиства, мучења, нечовечна поступања, биолошки, медицински или други научни експерименти, узимање ткива или органа ради трансплантације, наношење великих патњи или повреда телесног интегритета** или здравља људи; расељавање или пресељавање или присилно однародњавање или превођење на другу веру; присиљавање на проституцију или силовања; примењивање мера

заstraшивања и терора, узимање талаца, колективно кажњавање, противзаконито одвођење у концентрационе логоре и друга противзаконита затварања, лишавање права на правилно и непристрасно суђење; присиљавање на службу у оружаним снагама непријатељске силе или у њеној обавештајној служби или администрацији; присиљавање на принудни рад, изгладњивање становништва, конфисковање имовине, **пљачкање имовине становништва**, противзаконито и самовољно уништавање или присвајање у великим размерама имовине које није оправдано војним потребама, узимање незаконите и несразмерно велике контрибуције и реквизиције, смањење вредности домаћег новца или противзаконито издавање новца, или ко **изврши** неко од наведених дела".

Да би се радило о кривичном делу ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 КЗ СРЈ, а не о неком другом кривичном делу из ове главе Кривичног закона, неопходно је да је учињено за време рата или оружаног сукоба.

У смислу одредаба међународног права, сматра се да **оружани сукоб** постоји када се прибегава оружаној сили или постоји оружано насиље у дужем трајању између органа власти и организованих наоружаних група или између таквих група унутар државе.

Да је у време извршења предметног кривичног дела на подручју Босне и Херцеговине био у току оружани сукоб између припадника српске, муслиманске и делом хрватске стране, несумњиво је и неспорно, при чему се као званични податак о почетку тог сукоба узима 06.април 1992. године, а оружано насиље је трајало све до потписивања Дејтонског мировног споразума у новембру 1995. године.

У конкретном случају ради се о **унутрашњем** оружаном сукобу, који је био таквог обима и интензитета који омогућавају примену правила међународног права садржаних у IV Женевској конвенцији о заштити грађанских лица за време рата, чији члан 3. који се иначе односи на сукобе који немају међународни карактер, обавезује сваку од страна у сукобу да, у случају оружаног сукоба који избије на територији једне од страна уговорница, примењује одредбе овог члана, као и правила Допунског протокола уз Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба (Протокол II), при чему је члан 3. заједнички за све четири Женевске конвенције и применљив на оружане сукобе уопште. Поред релевантних одредаба међународног права, заједничког члана 3 и II Протокола, суд је имао у виду и судску праксу МКТЈ, а посебно Одлуку по жалби одбране на надлежност суда од 2.10. 1995. године у предмету Тадић:

«70. На основу горе наведеног, сматрамо да оружани сукоб постоји свуда где се прибегло оружаном сили између држава или продуженом оружаном насиљу између власти и организованих наоружаних група, или пак између таквих група унутар једне државе. Међународно хуманитарно право примењује се од почетка таквих оружаних сукоба све до после престанка непријатељстава, односно све до закључења мира или, у случају унутрашњих сукоба, све док се не пронађе мирно решење. Све до тог тренутка, међународно хуманитарно право примењује се на целокупној територији зараћених држава или, у случају унутрашњих сукоба, на целокупној територији под контролом стране у сукобу, без обзира воде ли се тамо борбе или не.»

Кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из чл. 142 ст.1 КЗ СРЈ подразумева да је учинилац предузео барем једну од инкриминисаних радњи које су постављене у закону алтернативно, а уперене су против добара заштићених одредбама међународног уговорног права, као и обичајним правом, односно против живота, телесног интегритета оштећених, слободе, имовине и других основних права грађана. Осим тога, неопходно је и да се предузетим радњама **крше правила међународног права**. У конкретном случају, суд је утврдио да су оптужени кршили одредбе Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12. августа 1949 године (IV Женевска конвенција), и Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12. августа 1949 године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба од 08. јуна 1977 године (Протокол II).

Циљ одредби Допунског протокола о заштити жртава немеђународног оружаног сукоба (Протокол II) је да развије и допуни заједнички члан 3, који представља минимум заштите потребне сваком човеку у свако време и на сваком месту, те се тако и његова суштина одражава у заједничком члану 3 који изричито забрањује насиље над лицима која активно не учествују у непријатељствима, забрану узимања талаца, понижавајуће поступање и кажњавање без одговарајућег судског поступка.

Наиме, одредбама чл. 3 став 1 тачка 1 а) и ц) IV Женевске конвенције, прописано је да ће се у случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба и који избије на територији једне од Високих страна уговорница, према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, рана, лишења слободе или из било којег другог узрока, **поступати у свакој прилици човечно**, без икакве неповољне дискриминације

засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању или било ком другом сличном мерилу, те да су, у том циљу, **забрањени** у свако доба и на сваком месту према горе наведеним лицима, између осталог, и следећи поступци:

а) повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убиства, осакаћења, свирепости и мучења,

ц) повреде личног достојанства, нарочито увредљиви и понижавајући поступци.

Одредбом чл. 4 став 1 Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународног оружаног сукоба (**Протокол II** од 08.06.1977. године), предвиђено је, између осталог, да сва лица која не узимају директно учешће или која су престала да учествују у непријатељствима, без обзира на то да ли је њихова слобода била ограничена или не, имају право да њихова личност, част и убеђење и верско убеђење буду поштовани, те да ће та лица у свим приликама бити хумано третирана, без икакве дискриминације.

Ставом 2 истог члана, прописано је да, против лица поменутих у ставу 1, остају забрањена у свако доба и на сваком месту, између осталог и следећа дела:

а) насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благостањем људи, нарочито убиство и окрутно поступање као што су мучење, сакаћење или било који облик телесне казне,

е) вређање људског достојанства, нарочито понижавајући и деградирајући поступак.

г) пљачка.

Основни принципи хуманог поступања према заштићеним лицима прожимају све инструменте међународног хуманитарног права, како Женевске конвенције и Допунске протоколе уз њих, тако и Међународни пакт о грађанским и политичким правима, чији чл.7 предвиђа да нико не сме бити подвргнут мучењу, нити суровом, нечовечном или деградирајућем поступању или кажњавању.

У конкретном случају, несумњиво је утврђено да су оптужени, обојица припадници српске стране у сукобу и то јединице «Пиварски, односно ТО Зворник, за време оружаног сукоба, према заштићеним лицима муслиманске националности, предузимали радње које представљају кршење правила међународног хуманитарног, како уговорног, тако и обичајног права.

Оптужени Јанковић и Савић су, заједно са Славковићем и Кораћем, повређивали телесни интегритет оштећених затворених на пољопривредном добру „Економија“ највероватније 05. маја 1992. године, тако што су их тукли ногама, рукама и разним предметима по разним деловима тела, на начин описан под I-1 изреке пресуде, а оптужени Савић, заједно са правноснажно осуђеним Славковић Драганом повредио телесни интегритет оштећеног [REDACTED] званог [REDACTED] на начин описан под I-2 изреке пресуде.

Оптужени Јанковић Дарко је на начин описан под II-2 повређивао телесни интегритет оштећених [REDACTED] и [REDACTED] порезивањем ножем у пределу врата оштећеног [REDACTED] и одсецањем коже са руке [REDACTED] те истом приликом и лишио живота оштећеног [REDACTED] из ватреног оружја, а у Дому културе Челопек на начин описан под III-а) изреке пресуде заједно са сада покојним Вучковићем лишио живота најмање девет лица за Бајрам 1992. године те повређивао телесни интегритет оштећених [REDACTED] и [REDACTED] (III-в) и оштећеног под псеудонимом „Г“ (III-г), одсекавши полни орган оштећеном [REDACTED] и ухо оштећеном [REDACTED] те забадајући нож у бутине оштећеног „Г“.

Конкретне радње *повређивања телесног интегритета* оштећених садрже све елементе кршења норми међународног хуманитарног права које дефинишу повреду телесног интегритета као напад на физички интегритет жртве уз наношење тешких телесних патњи и болова, без обзира на врсту и степен наношења телесне повреде, док у смислу одредаба међународног уговорног и обичајног права *убиство* представља само умишљајно лишење живота оштећеног, што је и утврђено у конкретном случају.

Једна од радњи ратног злочина за које је оптужени Јанковић оглашен кривим је и *нечовечно поступање*. Ова радња се према међународном праву дефинише као намерно дело или пропуст којим се наноси тешка душевна патња односно повреда или која представља озбиљан насртај на људско достојанство, а усмерена је против заштићених лица.

Оптужени Јанковић је нечовечно поступао према оштећенима затвореним у Дому културе Челопек на Бајрам 1992. године, нарочито деградирајућим и понижавајућим поступцима вређајући људско достојанство оштећених на начин описан под III-а наређујући заједно са сада покојним Вучковићем и још неколико припадника ТО оштећенима да на бину Дома изађу очеви и синови, врше орални секс међу собом што су остали морали да гледају, као и наређујући им да након

поменутих убистава Дом очисте од крви и изнесу лешеве, утоваре их у камион и истоваре лешеве, стварајући код оштећених страх за свој и животе њима блиских сродника.

Такође је оптужени нечовечно поступао и према оштећенима када им је заједно са осуђенима Славковићем, Кораћем и Филиповићем наредио да се построје у две врсте и међусобно туку шамарима за које време су се они смејали, навијали и захтевали да туча буде жешћа (радња описана под III-б изреке), те према оштећеном [REDACTED] наредивши му да поједе полни орган који је претходно исекао оштећеном [REDACTED].

Оптужени је нечовечно поступао према оштећенима, супротно обавези хуманог поступања у односу на затворена лица, у ситуацији када су људске вредности – част, достојанство, самопоштовање у највећој опасности.

И наређивање оштећенима, од стране опт. Јанковића, заједно са Славковићем и Кораћем, да улазе у напуштене куће муслиманских и српских власника и из њих пљачкају и одузимају предмете, (радње описане под II – 1 изреке пресуде) представља нечовечно поступање - озбиљан напад на људско достојанство и понижење оштећених који су морали да улазе у куће, у највећем броју случајева, својих сународника, који су претходно морали да их напусте.

Пљачкање имовине становништва, као радња извршења кривичног дела из чл.142.ст.1 КЗ СРЈ представља противправно присвајање јавне или приватне имовине за време оружаног сукоба, а обухвата и дела пљачке учињена од стране појединаца у циљу остваривања личне користи. У конкретном случају, (радње описане под II – 1 изреке пресуде), обим и учесталост присвајања је таква да представља кршење ове забране у смислу одредаба међународног хуманитарног, како уговорног, тако и обичајног права, а пљачку као облик кршења међународног права познаје и IV Хашка конвенција из 1907.године.

Веза између кривичног дела и оружаног сукоба

Имајући у виду да су у конкретном случају затворени у Дому културе Челопек били војно-способни мушкарци искључиво муслиманске националности, претходно раздвојени од жена и деце због разлога у вези са оружаним сукобом и узети за таоце у циљу размене, те

због своје националне припадности сматрани потенцијалним припадницима супротне стране у сукобу, потом околности под којима су лишени слободе оштећени, очигледно је да су за све напред предузете радње постојали разлози који су управо у вези са оружаним сукобом који је у том периоду постојао на територији БиХ, што јасно указује на корелацију између предметног кривичног дела и оружаног сукоба.

У прилог томе говоре и наводи сведока [REDACTED] [REDACTED] да су припадници јединице «Пиварски» и „Жуте осе“ улазили у ДКЧ и на пољопривредно добро «Економија» и оштећене испитивали пре свега о наоружању и то по овлашћењу команданта Пиварског, што је и по наводима оштећених био један од мотива улазака оптужених у ове објекте. Очигледно је да је постојање оружаног сукоба утицало на оптужене да изврше кривично дело. У погледу радњи кривичног дела предузетих на „Циглани“, суд је утврдио да је напуштање кућа муслиманског становништва било иницирано оружаним сукобом у општини Зворник, коју чињеницу је, као и околност да је био анагажован у обезбеђењу затвореника пребачених са «Економије» на којој су били затворени такође из разлога у вези са сукобом, неки под сумњом поседовања оружја или учествовања у сукобу, користио опт. Јанковић заједно са припадницима јединице Славковић Драганом и Кораћ Иваном приликом одвођења оштећених са „Циглане“ и наређивања да из напуштених кућа износе ствари које су потом присвајали, те при предузимању радњи према оштећенима [REDACTED] и [REDACTED].

Очигледно је да су радње против заштићених лица на местима где су била затворена предузете у склопу потпуног преузимања и успостављања власти у Зворнику од стране оружане формације српске стране у сукобу.

Облици учешћа у извршењу кривичног дела и психички однос према делу

Правном анализом утврђеног чињеничног стања, суд је нашао да су се у радњама повређивања телесног интегритета оштећених на «Економији» учињеним од стране оптужених Јанковић Дарка и Савић Горана, заједно са Славковић Драганом и Кораћ Иваном, и описаним под тачком I- 1. изреке пресуде стекла сва законска обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из чл. 142 ст.1 КЗ СРЈ, у саизвршилаштву, у вези чл. 22 КЗ СРЈ. Такође је опт. Савић радње

описане под тачком I-2. изреке пресуде учинио у саизвршилаштву са правноснажно осуђеним Славковићем, а опт. Јанковић радње описане под тачком II - 1. у саизвршилаштву са осуђенима Славковићем и Кораћем, те радње под III б) у саизвршилаштву са осуђенима Славковићем, Кораћем и Филиповићем, а радње под III - а) са сада пок. Вучковић Душаном, те неколико неидентификованих припадника ТО.

Одредбом чл. 22 КЗ СРЈ прописано је да *саизвршилаштво* постоји ако више лица, учествовањем у радњи извршења или на други начин, заједнички учине кривично дело, те да ће се у том случају сваки од њих казнити казном прописаном за то дело.

У конкретном случају испуњени су како објективни, тако и субјективни услови за постојање саизвршилаштва, а то су учешће у делу и свест о заједничком деловању.

Наиме, у описаним ситуацијама оптужени Јанковић је заједно са Савићем, односно Славковићем и Кораћем, те Славковићем, Кораћем и Филиповићем, а радње у Дому културе у Челопеку са сада покојним Вучковићем и неколико НН припадника ТО, предузимао свестан дела, а његово понашање указује на несумњив закључак да је заједно са њима имао власт над делом, и хтео радње другог као своје и заједничке, изражавајући вољу да заједно учине дело, на шта указују и наводи оштећених када описују понашање лица која су улазила у Дом, малтретирала их и убијала.

Такође је и опт. Савић у оба наврата поступао у саизвршилаштву, свестан заједничког деловања.

Стога, ценећи психички, одн. субјективни однос оптуженог Јанковића према кривичном делу, суд налази да је он у свим радњама за које је оглашен кривим поступао са умишљајем, а наиме да је предузимајући описане радње био свестан својих поступака односно дела, да је хтео његово извршење, као и последице својих радњи, те да је хтео и радње саизвршилаца као своје, што указује на постојање јединственог умишљаја.

Оптужени Савић такође је поступао са умишљајем, свестан дела које је и хтео (радње под I-1), те са Славковићем (радње под I-2), свестан својих радњи које је и хтео, прихватајући и радње другог као своје.

За остварење обележја овог кривичног дела, није нужно да његови извршиоци знају да својим поступцима крше правила међународног

права, јер повреда међународног права представља објективни услов кажњивости, па свест о томе да се ова правила крше није неопходна. Међутим, нема сумње да учинилац оваквих недела мора поседовати свест о њиховој кажњивости и кршењу универзалних моралних и цивилизацијских вредности као и принципа хуманости.

Урачунљивост оптуженог Савић Горана у време извршења дела, током поступка није доведена у питање, те суд налази да је био способан да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима.

Суд је одредио вештачење психијатријским прегледом оптуженог Јанковић Дарка на околност стања његовог душевног здравља и степена душевне развијености у време извршења дела, с обзиром да је припадао категорији млађих пунолетних лица, као и на околност евентуалног утицаја конзумирања алкохола у том периоду на његову способност да схвати значај дела и управља својим поступцима. Ово вештачење поверено је судским вештацима психијатру др Мандић Бранку и психологу Нади Јанковић.

Наиме, оштећени су током поступка наводили да је „Пуфта“ вриштао кад би ушао у Дом, да се иживљавао, како наводи сведок „Два“ «испуштао крике као неки победнички усклик» мада није видео да ли је био под утицајем алкохола, да су према утиску сведока „А“ сви они били пијани, дрогирани и деловали ненормално, док у својој одбрани оптужени Јанковић наводи да је на ратишту, и то у почетку не често али касније сваки дан конзумирао алкохол - жестока пића, некада и пиво све док се не опије, као и да је престао да пије 1998. године без стручне помоћи.

Из писменог налаза и мишљења судских вештака те њихових исказа на главном претресу 03.10.2011.године, утврђено је да се ради о особи високих интелектуалних способности која је импулсивна, оријентисана на себе, склона неуважавању ауторитета што може да створи простор за понашање неусклађено са социјалним захтевима, да је степен душевне развијености у критично време био усклађен са календарским узрастом, да је коришћење алкохола у време тих догађаја било на нивоу злоупотребе без елемената физичке и психичке зависности, да код њега нема симптома привременог или трајног душевног обољења, привремене душевне поремећености и да је способност да схвати значај свог дела и могућност да управља поступцима била очувана, тим пре што у анамнестичким подацима оптужени негира конзумирање алкохола у критичним датумима. Његову личност карактерише тенденција држања осећања по страни током решавања проблема али се не могу искључити импулсивност, проблем

са емпатијом и одређени степен позитивног самовредновања и нарцизма. Правила струке омогућавају да се карактеристике личности и њено функционисање и степен душевне развијености објективизују и за период пре 20 година, што произилази из исказа клиничког психолога Наде Јанковић са главног претреса. Вештаци су имали у виду и описе понашања лица која памте као „Пуфта“ дате од стране оштећених, наводећи да је за доношење мишљења пресудан преглед и процена личности на основу тестова. Ради се о личности којој су све особине - и позитивне и негативне, прихватљиве, усклађен је са њима, оријентисан на себе и таква особа може да има проблем да ставља своје интересе испред туђих, задовољан је собом, што представља нарцистичко обележје личности које не дозвољава да га други угрозе. Особа која има завидан степен душевне развијености у оно време има добру перцепцију како се понаша кад попије. Вештак Јанковић не искључује могућност да након оваквих евентуалних понашања човек настави да нормално функционише, а код испитаника нису нађени елементи посттрауматског синдрома који иначе и немају сви учесници ратова.

Из исказа судског вештака др Бранка Мандића произилази да имајући у виду исказе оштећених, уколико је било пијанства у критичном периоду, радило се о једноставном пијанству, а само понашање које описују оштећени не представља типично понашање за алкохолисану особу.

Суд је у потпуности прихватио налаз и мишљење судских вештака и њихове исказе, налазећи да су стручни и аргументовани и у свему дати у складу са правилима науке и струке.

Стога, како није било околности које би искључивале кривичну одговорност оптужених, суд их је за извршено кривично дело огласио кривим.

ОДЛУКА О КРИВИЧНОЈ САНКЦИЈИ

Одлучујући о врсти и висини кривичне санкције коју ће према оптуженима изрећи, те полазећи од сврхе кривичних санкција прописане одредбом чл. 5 ст.2 КЗ СРЈ и сврхе кажњавања из чл. 33 КЗ СРЈ, суд је ценио све околности које су прописане одредбом чл. 41 КЗ СРЈ, а које су од утицаја на висину казне.

У односу на оптуженог Јанковић Дарка од олакшавајућих околности суд је ценио његове личне и породичне прилике – чињеницу

да је [REDACTED] његово животно доба у време извршења кривичног дела – околност да је припадао категорији млађих пунолетних лица, да је незапослен и неосуђиван. На страни оптуженог Савић Горана суд је од олакшавајућих околности ценио његове личне и породичне прилике – [REDACTED] неосуђиван у време извршења кривичног дела, као и младост у том периоду.

Од отежавајућих околности на страни оптуженог Јанковића суд је ценио тежину извршеног кривичног дела а посебно бројност радњи и наступелих последица, изразиту бруталност, агресивност, испољену безобзирност према жртвама, упорност и одлучност (ради се о континуираним радњама које је предузимао на више локација - у Дому културе у Челопеку, на месту званом „Циглана“ у јуну, те на пољопривредном добру „Економија“ у мају месецу) испољене приликом извршења дела над беспомоћним лицима у условима недостојним за живот људи, заједно са другим учиниоцима креирајући атмосферу терора и страха у овим објектима, при чему оштећени ниједним поступком нису допринели да се са њима поступа на такав начин. Тешке последице кривичног дела огледају се и у томе да преживели оштећени услед психичког и физичког злостављања које су претрпели, и данас осећају тешке психичке трауме и трпе физичке болове, од којих су многи заувек напустили своје место пребивалишта.

Понашање опт. Савића након извршења дела – извршење дела због којег му је 1999. године изречена условна осуда, суд није ценио као отежавајућу околност.

Ценећи све околности од утицаја на одмеравање казне, суд је олакшавајућим околностима на страни окр. Савића, нарочито имајући у виду природу и околности под којима су учињене кривично правне радње, [REDACTED], те коректно држање пред судом, придао значај особито олакшавајућих, налазећи да се и ублаженом казном сходно члану 42 и 43 КЗ СРЈ може постићи сврха кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ, те му је одмерио казну испод границе прописане законом за ово кривично дело.

Имајући у виду све напред наведене околности, а ценећи уједно и дуг временски период протекао од извршења дела, суд је оптуженог Јанковић Дарка осудио на казну затвора у трајању од 15 година, а оптуженог Савић Горана на казну затвора у трајању од 1 године и 6 месеци, налазећи да су овако изречене казне сразмерне тежини извршеног кривичног дела, проузрокованим последицама, степену

кривичне одговорности оптужених, те да су неопходне и довољне за остваривање сврхе кажњавања из члана 33 КЗ СРЈ.

Суд је на основу одредбе чл. 50 ст.1 КЗ СРЈ оптуженом Јанковић Дарку у изречену казну затвора урачунао време које проводи у притвору почев од 2. јануара 2010.године, када је лишен слободе, па надаље, а оптуженом Савић Горану време проведено у притвору почев од 21.12.2007.године, када је лишен слободе, па до 5.2.2008. године, када му је притвор укинут.

ОТКЛОЊЕНИ ДОКАЗИ

На главном претресу 08. новембра 2011. године бранилац оптуженог Јанковић Дарка одустао је од предлога за испитивање сведока [REDACTED] док је заменик тужиоца за ратне злочине одустао од предлога за испитивање сведока [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] и [REDACTED], па је отклоњено извођење ових доказа.

На главном претресу одржаном 02. децембра 2011. године, након што је преко Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима добијена информација да је сведок [REDACTED] изјавио да не може да се одазове позиву суда јер се налази у болници, заменик тужиоца за ратне злочине одустао је од овог предлога, те је отклоњено извођење и овог доказа.

С обзиром да је из службене белешке Службе за помоћ и подршку оштећенима и сведоцима од 19.08.2011. године утврђено да др Зденко Цихларж има озбиљне здравствене проблеме, отклоњено је извођење доказа саслушањем др Цихларжа, шефа експертног типа УКЦ Тузла који је обављао ексхумације из масовне секундарне гробнице Црни Врх.

ОДЛУКА О ТРОШКОВИМА КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА

На основу одредаба чл.196. став 3 и 4 ЗКП-а, оптужени су обавезани да на име паушала плате суду износе и то: оптужени Савић Горан у износу од 10.000,00 динара, а оптужени Јанковић Дарко у износу од 20.000,00 динара у року од 30 дана од правноснажности

пресуде, под претњом принудног извршења, а имајући у виду дужину трајања и сложеност кривичног поступка, док су због свог имовног стања ослобођени обавезе плаћања трошкова кривичног поступка у преосталом делу.

На основу чл.197. став 1 ЗКП-а, одређено је да трошкови кривичног поступка у ослобађајућем делу пресуде падају на терет буџетских средстава суда.

Суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале доказе који су изведени на главном претресу, али је нашао да су исти без утицаја на другачију одлуку у овој кривичној правној ствари, па их није посебно образлагао.

Записничар
Јасминка Јовановић

Председник већа-судија
Татјана Вукровић

УПУТСТВО О ПРАВУ НА ЖАЛБУ:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационом суду у Београду, у року од 30 дана од дана пријема писменог отправка пресуде, а преко овог суда.